
Η Νεολαία
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 11

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΩΝ ΕΞΩΦΥΛΛΩΝ ΜΑΣ

ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ: Ἕνα χαρακτηριστικὸ ἐκκλησάκι τῆς Ἀττικῆς, Βυζαντινῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ὅπου τὰς ἁγίας αὐτὰς ἡμέρας ἀναμέλπονται ἐν κατανύξει οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ὕμνοι διὰ τὴν Γέννησιν τοῦ Θείου Βρέφους.

ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ: Μία ὡραιοτάτη τοιχογραφία τοῦ ἐν Κηφισίᾳ ναΐδρίου τοῦ Γ. Πεσματζόγλου, ἔργον τοῦ ζωγράφου καὶ συνεργάτου μας κ. Κόντογλου, τοῦ μοναδικοῦ βυζαντινολόγου καλλιτέχνου.

Ἡ Νεολαία

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ, ΗΘΙΚΗΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ, ΤΗΣ «ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ»

ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

Παραμονὲς ἑορτῶν. Τί λαχτάρα γιὰ τὰ παιδιά, γιὰ τοὺς νέους, γιὰ ὅσους δὲν ἐπρόφθασαν νὰ ζήσουν; Τί γλυκειὰ καὶ ἤρεμη πηγὴ συγκινητικῶν ἀναμνήσεων, γιὰ τοὺς ἄλλους, γι' αὐτοὺς ποὺ ἔχουν ζήσει;

Ὁ ἄνθρωπος ἐτοποθέτησε τὶς γιορτές, ὡς σημαδιακὲς ἡμέρες, μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, μὲ τὸν ὁποῖον ὁ ὁδοιπόρος, ποὺ ἀνοίγει καινούργια μονοπάτια καὶ δρόμους καινούργιους, στήνει σημάδια γιὰ νὰ ὁδηγηθῇ, ὅταν θὰ χρειασθῇ νὰ ξανακάνῃ τὴν ἰδία πορεία, ἢ γιὰ νὰ ὁδηγῇ ἐκείνους, ποὺ θὰ ἔρθουν κατόπιν.

Ἡ γιορτὴ ἦταν πάντα σταθμὸς μνήμης, γιὰ τὴν παλαιότατη καὶ ἀτελείωτη πορεία τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς. Ἦταν τὸ σημάδι ποὺ ἔβαλε στὰ ὅρια τοῦ χρόνου. Σιγὰ σιγά, γύρω ἀπὸ τὰ σημάδια αὐτὰ ἄνθισε ἕνας σύνθετος κύκλος ὡραιοτήτων, ποὺ μὲ τοὺς καιροὺς ἔχει ὁ κύκλος αὐτὸς γίνει τὸ κυριώτερο νόημα τῆς ζωῆς.

Ἡ τέχνη, ποὺ εἶναι τὸ ὑψηλότερο ἀπόκτημα καὶ κατόρθωμα τοῦ ἀνθρώπου, ἐπήγασεν ἀπὸ τὴν ἑορτή. Εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς καὶ εἰς ὅλας τὰς ἐποχάς, ἡ μουσική, ἡ ποίησις, ὁ χορὸς ἐπενοήθησαν γιὰ νὰ στολίσουν, γιὰ νὰ κάμουν λαμπρότερη τὴν ἑορτή. Ἀπὸ τὴν μουσικήν, ἔπειτα, ἀπὸ τὴν ποίησιν καὶ ἀπὸ τὸν χορόν, ἐγεννήθησαν οἱ ἄλλες τέχνες. Ἔτσι ἡ ἑορτή, ἀπὸ ἁπλοῦν σημεῖον, εἰς τὴν μονότονον πορείαν τοῦ χρόνου, ἐπῆρε χρῶμα καὶ τόνον καὶ ἁρμονίαν καὶ ἔγινε πηγὴ κάθε ὡραιότητος καὶ κάθε χαρᾶς εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων.

Ὅ,τι ἔχουν νὰ δείξουν καλλίτερον, εἰς τὴν ζωγραφικήν, εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικήν, ἀκόμη καὶ εἰς τὴν μουσικὴν καὶ εἰς τὴν ποίησιν, οἱ αἰῶνες, ἐπῆρε τὴν ἔμπνευσίν του ἀπὸ τὰς ἑορτάς. Εἰς τὴν ἑορτὴν διατηρεῖται καὶ ζῇ εἰς ἔκτασιν καὶ εἰς βάθος ἡ κοινότης τῶν ἀναμνήσεων. Καὶ ἡ κοινότης αὐτὴ ἑνώνει τὰς Κοινωνίας καὶ τὰ Ἔθνη. Δίδει εἰς τὸν μοναχικὸν ἄνθρωπον, ποὺ μάχεται γιὰ τὴ ζωή του, τὸ αἴσθημα πὼς ἕνα πλῆθος ἄλλων συνανθρώπων του ζοῦν καὶ μάχονται αἰσθανόμενοι καὶ ἀντικρύζοντες τὴν ζωὴν καὶ τὸν ἀγῶνα της, κατὰ τὸν ἴδιο μ' αὐτὸν τρόπο. Ἔτσι τὸν βοηθεῖ εἰς τὸ νὰ γίνεται μέτοχος καὶ κοινωνὸς τῆς χαρᾶς τοῦ ὅλου. Νὰ αἰσθάνεται ὡς ἰδικάς του τὰς εὐτυχίας καὶ τὰς νίκας τῶν ἄλλων, νὰ συμπονῇ

μὲ τὰ πάθη τους καὶ νὰ μοιράζεται τοὺς καημούς τους.

Αὐτὴ εἶναι ἡ μεγάλη κοινωνικὴ ἀξία τῆς ἑορτῆς. Καὶ γιὰ τοῦτο βλέπει κανείς, ἀπὸ τὰ διδάγματα τῆς ἱστορίας ἀλλὰ καὶ τῆς ἀτομικῆς πείρας ζωῆς, ποὺ ἐπρόφθασε νὰ συγκομίση ὡς ἄτομο, πὼς δὲν ὑπάρχει τίποτε κοινωνικώτερο ἀπὸ τὴν ἑορτὴ καὶ πὼς ἡ ἑορταστικὴ ἔφεσις ζῆ πραγματικὰ καὶ ἀκμάζει ὅσο στερεοὶ καὶ ἀκμαῖοι εἶναι οἱ κοινωνικοὶ καὶ οἱ ἐθνικοὶ δεσμοί. Ὅπως ἀντιθέτως ἡ ἑορτὴ ξεπέφτει καὶ ξεθωριάζει, χάνει τὸ χρῶμα, τὸν τόνο καὶ τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν ὁλόχαρη πηγαία ὁρμή της καὶ τὴ δύναμι, γίνεται τύπος νεκρός, ἐκεῖ ὅπου οἱ κοινωνικοὶ δεσμοὶ χαλαρώνονται καὶ διασπῶνται.

Ἂν ἡ χαρὰ εἶναι, ὅπως εἶναι πράγματι, τὸ πρῶτο καὶ πρωταρχικὸ γνώρισμα τῆς ἀληθινῆς καὶ ὑγιοῦς ζωῆς, γιὰ τὰ ἄτομα καὶ γιὰ τὶς Κοινωνίες ἡ γιορτὴ εἶναι ἡ δυνατώτερη πηγὴ τῆς χαρᾶς. Ἡ ψυχική του πεῖρα ἔχει διδάξει στὸν ἄνθρωπο, πὼς ἀπ' ὅλα του τὰ συναισθήματα ἡ χαρά, ἀπὸ τὴ φύσι της, δὲν συμβιβάζεται μὲ τὴ μόνωσι καὶ μὲ τὸ καθεστὼς τῆς κλειστῆς ζωῆς. Τὸ ὁρμητικό της ἀνάβρυσμα, ποὺ μοιάζει σὰν τὸ ἀνάβρυσμα τοῦ φωτὸς καὶ τοῦ νεροῦ, θέλει ξεχείλισμα καὶ ἅπλωμα. Γιὰ τοῦτον τὸ λόγο ἡ χαρὰ εἶναι τὸ μόνο ἀνθρώπινο ἀγαθό, ποὺ ὅσο μοιράζεται δὲν ἐξαντλεῖται, οὔτε ἐλαττώνεται, ἀλλὰ μεγαλώνει καὶ δυναμώνει. Μέσα στὴ γιορτὴ ἐντονώτερα παρὰ σὲ κάθε ἄλλον κοινωνικὸ θεσμό, ὑπάρχει τὸ στοιχεῖον τῆς ὁμαδικῆς, τῆς κοινῆς χαρᾶς. Γι' αὐτὸ μὲ τὴ γιορτὴ περισσότερο, παρὰ μὲ κάθε ἄλλον κοινωνικὸ θεσμὸ ἀνανεώνεται καὶ σφυρηλατεῖται τὸ αἴσθημα τῆς ἑνότητος τοῦ ἀτόμου ὄχι μόνο μ' ὅλους τοὺς ζῶντας ὁμοίους του, τοῦ ἰδίου γένους, τῆς ἰδίας καταγωγῆς καὶ τῶν ἰδίων ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων, ἀλλὰ καὶ μὲ τὰς γενεὰς τῶν προγόνων, ποὺ εἶχαν καὶ αὐτοὶ ζήσει μὲ τὰς ἰδίας ἰδέας καὶ τὰ ἴδια αἰσθήματα, καὶ μὲ τὰς γενεὰς τῶν ἀπογόνων, ποὺ θὰ ἔλθουν νὰ συνεχίσουν τοὺς ἴδιους δρόμους εἰς τὴν ζωήν. Καὶ τὸ αἴσθημα τοῦτο τῆς ἑνότητος, ὅσο γίνεται βαθύτερο τόσο περισσότερο τὴν πλαταίνει τὴν ζωὴ τῶν ἀτόμων. Τὴν ἁπλώνει πέραν τοῦ παρόντος, εἰς τὴν διάρκειαν, πρὸς τὸ παρελθὸν καὶ πρὸς τὸ μέλλον, τὴν κάνει φωτεινότερη καὶ ὡραιότερη. Συντρίβει τὰ δεσμὰ τῆς μονότητος, ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ κάνουν μαρτυρικὸ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, ἀπαλύνει καὶ γλυκαίνει τὰς τραχύτητας καὶ τὰς πικρίας, κατανικᾶ ἀκόμα καὶ αὐτὸν τὸν τρόμο τοῦ ἐξαφανισμοῦ καὶ τοῦ θανάτου. Μᾶς δίδει τὴν δυνατότητα νὰ μεταλαμβάνωμεν τῆς ἀθανασίας, χαρίζοντάς μας τὴν βεβαιότητα ὅτι τὸ χαρούμενο ποτάμι τῆς ζωῆς θὰ ἐξακολουθῇ νὰ κυλᾷ καὶ νὰ τραγουδῇ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο, ὅσο θὰ ὑπάρχουν καὶ θὰ ζοῦν ὅμοιοι μ' ἐμᾶς ἄνθρωποι, ποὺ τὸ δικό μας αἷμα θὰ τρέχῃ στὶς φλέβες τους, ποὺ θὰ μιλοῦν τὴν ἴδια μ' ἐμᾶς γλῶσσα καὶ θ' ἀντικρύζουν μὲ τὸν ἴδιο μ' ἐμᾶς τρόπο, μὲ τὰ ἴδια αἰσθήματα καὶ τοὺς ἴδιους πόθους τὸν κόσμο καὶ τὴ ζωή.

Ἡ ἰδέα τῆς ὁμάδος, ποὺ μέσα της βρίσκει τὴν πιὸ ἄνετη καὶ πιὸ ἀσφαλισμένη ἐκδήλωσί της, ἡ δημιουργικὴ χαρὰ τοῦ ἀνθρώπου, εἴτε Κοινωνία λέγεται ἡ ὁμάδα, εἴτε γένος, εἴτε φυλή, ἔχει θεμελιωθῆ μὲ τὸ ἔθιμον, μὲ τὴν συνήθεια, μὲ τὴν ἑορτή. Αὐτὴ ποὺ τὴν ἔχουν λαξεύσει καὶ τὴν ἔχουν ἐξωραΐσει οἱ αἰῶνες, ἐκφράζει τὴν εὐγένεια καὶ τὴν ὀμορφιὰ κάθε τόπου καὶ κάθε λαοῦ.

Οἱ Ἕλληνες εἴμαστε λαὸς ἑορταστῶν, σ' ὅλες τὶς ἐποχὲς τῆς μακρᾶς καὶ πλουσίας μας ἱστορίας. Τὸ πνεῦμα μας καὶ ἡ ἰδιοφυΐα μας εἰς τὸ νὰ διατυπώνωμε μὲ τὰ μελῳδικώτερα λόγια, μὲ τὰ ὡραιότερα χρώματα καὶ τὰ λαμπρότερα μάρμαρα τὰ αἰσθήματα καὶ τὰ ὁράματά μας, μπόρεσε νὰ ποτίσῃ καὶ νὰ ὀμορφήνῃ τὴν ζωὴ ὅλων τῶν λαῶν.

Σήμερα ποὺ ἀλλοῦ, σ' ἕνα μεγάλο μέρος τοῦ κουρασμένου καὶ ταλαιπωρημένου κόσμου μας, δὲν ἔπαυσε νὰ πνέῃ πνεῦμα βάρβαρον, πνεῦμα καταστροφῆς κάθε ὀμορφιᾶς, ποὺ ἐκληροδοτήθη ἀπὸ τὸ παρελθόν, μεγαλώνει τὸ ἰδικόν μας χρέος νὰ συντηροῦμε, στὴν στοιχειωμένην ἀπὸ τὰς λαμπροτέρας, ἀπὸ τὰς πλέον δοξασμένας ἀνθρωπίνους πραγματοποιήσεις αὐτὴν γῆν, μ' εὐλάβειαν, ὅτι ἄξιον ἐχάρισεν ὁ Ἑλληνισμὸς εἰς τὸν κόσμον καὶ εἰς τὴν Ἀνθρωπότητα. Τὸ κῦμα τῆς βαρβαρότητος θὰ περάσῃ καὶ αὐτὴ τὴ φορά, ὅπως ἐπέρασαν τόσα ἄλλα. Ὅσοι ἐφαντάσθησαν πὼς θὰ χαλάσουν τὸν ἄνθρωπο γιὰ νὰ πλάσουν ἄλλον, τῆς ἰδικῆς των ἐμπνεύσεως, θ' ἀποτύχουν καὶ θὰ συντριβοῦν. Ὅπως ἔχουν συντριβῆ, χίλιες φορὲς ὥς τώρα, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Βαβέλ, ὅλοι ποὺ ἡ ἀνθρώπινη ἀλαζονεία τους τοὺς ἔφερε εἰς τὴν ἔκφρονα σκέψιν, πὼς ὁ ἄνθρωπος ἔγινε πιὰ τόσο μεγάλος, ὥστε νὰ τοῦ ἐπιτρέπεται νὰ καταπιάνεται ἀσεβῶς μὲ τὰ ἔργα ποὺ ἀνήκουν εἰς τὸν Θεόν.

Ἂς χαροῦμε διπλᾶ τὶς ἡμέρες αὐτές, γιατὶ ἐπρολάβαμε καὶ ἐνικήσαμε τελειωτικὰ τὸν ἐκβαρβαρισμό, ποὺ μᾶς εἶχε κι' ἐμᾶς ἀπειλήσει. Ἂς χαροῦμε γιατὶ κατωρθώσαμε νὰ κρατήσουμε τὴ ζωή μας στερεά, πάνω στὸν ἀσάλευτο βράχο τῶν πνευματικῶν μας παραδόσεων, ὥστε ἡ χαρὰ γιατὶ ὑπάρχουμε καὶ ζοῦμε, ἡ χαρὰ γιὰ τὴν ἀνθρώπινή μας ὑπόστασι, νὰ μὴν ἐλαττωθῇ.

Κδς

Ἐπὶ ταῖς ἐπικειμέναις ἑορταῖς τῆς σωτηρίας ἡμῶν εὐλογοῦντες τὴν ἄλκιμον νεότητα τοῦ Ἔθνους εὐχόμεθα ὅπως ὁ Κύριος χαρίζηται αὐτῇ ὑγείαν καὶ πᾶσαν δύναμιν ἵνα καταρτιζομένη ἐν τῇ πίστει καὶ ταῖς παραδόσεσιν Ἐκκλησίας καὶ Ἔθνους καὶ ὑπ᾽ αὐτῶν ἐμπνεομένη παραστήσῃ τὰ σώματα καὶ τὰς ψυχὰς θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ καὶ τῇ Πατρίδι, μὴ συσχηματιζομένη τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφουμένη τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοὸς καὶ τῆς καρδίας αὐτῆς καὶ ἀναδεικνυμένη ἀληθινὴ χριστιανὴ ἔφηβος ὅλη φῶς, χαρά, ὁρμή, ἀγάπη, πίστις.

+ ὁ Ἀθηνῶν Χρύσανθος

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25ῃ Δεκεμβρίου 1938

Ἡ Γέννησις στὴ Βυζαντινὴ ζωγραφική

Ὁ Χριστὸς γεννήθηκε μέσα σ' ἕνα σπήλαιο, στὸ παχνὶ ποὺ τρώγανε τὰ ζῶα, ἀνάμεσα στοὺς τσομπαναραίους. Γι' αὐτό, τὴν ποίησι τῆς Γεννήσεώς του τὴν αἰσθάνονται καλύτερα ἐκεῖνοι ποὺ ζοῦνε στὰ χωριά, κοντὰ στὴ Φύσι. Ἡ Τέχνη ποὺ ἐξυμνεῖ καὶ δοξάζει κάθε γιορτὴ στὴν Ὀρθόδοξη Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία, εἶναι γεμάτη ἀπὸ φυσιολατρεία, ἐπειδὴ τὸ ἑλληνικὸ πνεῦμα πάντα στάθηκε φυσιολατρικό. Ἀπὸ κεῖ ἀναβρύζει ἡ βαθειὰ ὀμορφιὰ ποὺ δροσίζει τὴν ψυχὴ τοῦ Χριστιανοῦ τὶς ἅγιες αὐτὲς ἡμέρες. Οἱ ὑμνῳδοί, ποὺ γράψανε στὴν ἑλληνικὴ τὰ θεσπέσια ἐκεῖνα τροπάρια, ἤτανε μεγάλοι ποιητές, κι' οἱ ζωγράφοι ὁποὺ ζωγραφίσανε τὰ ἀριστουργήματα, ποὺ σωθήκανε λίγα—πολλὰ ἕως σήμερα μέσα στὶς βυζαντινὲς ἐκκλησίες, ἤτανε καλλιτέχνες ἀνώτεροι ἀπὸ ὅσο νομίζουν οἱ πολλοί.

Ἡ βυζαντινὴ τέχνη περιφρονήθηκε κάμποσους αἰῶνες, ἐπειδὴ ὁ κόσμος δὲν ἤτανε σὲ θέσι νὰ τὴν καταλάβῃ, ἐνῷ τὴν ἀρχαία τέχνη τὴν καταλαβαίνει κανεὶς εὐκολώτερα. Τὰ τελευταῖα πενῆντα χρόνια ὅμως τὴ μελετήσανε περισσότερο καὶ τέλος σήμερα εἴμαστε σὲ θέσι νὰ τὴν καταλάβουμε. Ἕως τότε τὸ σφάλμα ἤτανε ὅτι τὴν κρίνανε μὲ τὰ ἴδια μέτρα ποὺ κρίνανε τὴν ἀρχαία Τέχνη, τὴν κλασσικὴ λεγόμενη, ἐνῷ κάθε πολιτισμὸς πρέπει νὰ κρίνεται μὲ τὰ μέτρα ποὺ ἁρμόζουν σ' αὐτόν.

Οἱ βυζαντινοὶ ζωγράφοι παριστάνανε τὴ Γέννησι ἐμπνευσμένοι ἀπὸ τὴ Φύσι ποὺ περιζώνει τὴν κούνια τοῦ Χριστοῦ, δηλαδὴ τὸ σπήλαιο, τὰ βράχια, τὰ χαμόκλαρα, τοὺς βοσκοὺς ποὖναι οἱ πιὸ φυσικοὶ ἄνθρωποι, τὰ ζῶα, ποὺ ζεσταίνουνε μὲ τὸ χνῶτο τους τὸ φασκιωμένο παιδί, τὸ βόδι καὶ τὸ γάϊδοῦρι, τὰ πρόβατα καὶ τὸ μαντρόσκυλο ποὺ τὰ φυλάει.

Στὴ δυτικὴ Ἐκκλησία, οἱ ζωγράφοι παριστάνουνε τὴ Γέννησι τὶς περισσότερες φορὲς ὄχι μέσα στὸ σπήλαιο, ἀλλὰ μέσα σ' ἕνα ἐρείπιο μὲ κάτι ρωμαϊκὲς καμάρες μισογκρεμισμένες. Καὶ περισσότερο ἀπὸ τὴ Γέννησι ἀγαποῦνε νὰ ζωγραφίζουν τοὺς μάγους, ποὺ πᾶνε νὰ προσκυνήσουνε τὸ Χριστό, γιατὶ τὸ θέμα αὐτὸ εἶναι πιὸ μεγαλόπρεπο, κι' ἔτσι σύμφωνο μὲ τὸν πομπώδη χαρακτῆρα τῆς Βενετιᾶς καὶ ἐν γένει μὲ τὸ κοσμικὸ πνεῦμα τῆς Δύσης.

Οἱ δικοί μας αἰσθάνονται περισσότερο τὴν ταπεινὴ ποίησι τοῦ βουνοῦ, ποὺ εἴπαμε παραπάνω.

Ζωγραφίζουνε ἕνα βραχόβουνο μὲ πλαγιὲς ἀπότομες, ἀπάνου στὸ ὁποῖο φυτρώνουνε λίγα χαμόκλαρα καὶ κάτι δεντράκια ἄγρια, πουρνάρια καὶ σκοῖνα. Ἡ Παναγιὰ εἶναι ξαπλωμένη ἀπάνω σ' ἕνα στρῶμα πλάϊ στὸ βρέφος, κοντὰ στὸ ἄνοιγμα τῆς σπηλιᾶς. Μέσα στὸ σκοτεινὸ μπάσιμο τῆς σπηλιᾶς βρίσκεται τὸ παχνὶ ὅμοιο μ' ἕνα κουτί, καὶ μέσα εἶναι φασκιωμένος ὁ Χριστὸς μὲ ἀνοιχτὰ μάτια, κι' ὄχι κοιμισμένος, ὅπως στὶς περισσότερες εἰκόνες τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἀπὸ πάνω του σκύβουν μὲ ἀγάπη δυὸ ἥμερα ζῶα, τὸ βόδι καὶ τὸ γαϊδουράκι, καὶ ζεσταίνουνε μὲ τὴν ἀνάσα τους τὸ μωρό.

Στὴν κορφὴ τοῦ βουνοῦ, πίσω ἀπὸ τὰ βράχια, προβάλλουνε οἱ ἄγγελοι σὰν ἀρχαῖοι ἔφηβοι, μ' ἕνα ψιλὸ ραβδὶ στὸ χέρι, σὰν μαντατοφόροι τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι, καὶ μιλοῦνε στοὺς βοσκούς, λέγοντάς τους πὼς γεννήθηκε ὁ Χριστός, «ὁ μεγάλης βουλῆς Ἄγγελος». Οἱ τσομπάνηδες εἶναι ντυμένοι μὲ προβιὲς καὶ κοιτάζουνε κατὰ τὸν οὐρανὸ ἐκστατικοί, μὲ τὰ ταγάρια τους, μὲ τὴ γκλίτσα, ὅπως εἶναι σήμερα.

Πίσω ἀπὸ τὴν ἄλλη πλαγιὰ τοῦ βουνοῦ ἀνηφορίζουνε τρεῖς καβαλλαραῖοι, οἱ Μάγοι, δείχνοντας ὁ ἕνας στὸν ἄλλον τ' ἀστέρι, ποὺ κρέμεται ἀπάνω ἀπὸ τὴ σπηλιὰ καὶ ρίχνει στὴν κούνια τοῦ Χριστοῦ μιὰ λεπτὴ ἀχτῖδα. Παραπέρα ἄλλοι βοσκοὶ φυλᾶνε τὰ κοπάδια, κάποιος παίζει τὴ φλογέρα, καθισμένος σὲ μιὰ πέτρα.

Στὸ κάτω μέρος τῆς εἰκόνας εἶναι μερικὰ πρόσωπα, ποὺ φαίνουνται στοὺς πολλοὺς ἀνεξήγητα. Πρὸς τὴν ἀριστερὴ γωνία εἶναι ἕνας γέρος καθισμένος σ' ἕνα βράχο, κι' ἀκουμπᾷ στὸ χέρι του τὸ κεφάλι συλλογισμένος. Κοντά του στέκεται ἕνας ἄλλος πιὸ γέρος ἀκόμα, μὲ ἄσπρη μακρυὰ γενειάδα καὶ ντυμένος μὲ μιὰ προβιά, ποὺ τὸν κάνει νὰ φαίνεται σὰν ἕνα πλάσμα μαλλιαρό, σὰν πίθηκος ἢ σάτυρος. Ἀκουμπᾷ στὸ ραβδί του καὶ χειρονομεῖ σὰ νὰ μιλᾷ στὸν πρῶτο γέρο μὲ πολλὴ ζωηρότητα. Ὁ καθισμένος εἶναι ὁ Ἰωσήφ, στενοχωρημένος γιατὶ δὲν γνωρίζει ἀκόμα τί συμβαίνει μὲ τὴν γέννα τῆς μνηστῆς του, ἐνῷ ὁ ἄλλος, ποὖναι γεροτσέλιγκας, προσπαθεῖ νὰ τὸν παρηγορήσῃ.

Στὴν ἄλλη γωνία εἶναι ἕνα ἄλλο σύμπλεγμα: Μιὰ μαμμὴ εἶναι καθισμένη χάμω βαστῶντας τὸ παιδὶ στὴν ἀγκαλιά της, καὶ μὲ τὸ χέρι της δοκιμάζει τὸ νερό, ποὺ χύνει μέσα σὲ μιὰ κολυμβήθρα κάποια ὑπηρέτρια. Εἶναι τὸ λουτρὸ τοῦ παιδιοῦ. Οἱ δυὸ γυναῖκες εἶναι ντυμένες χωριάτικα, ὅπως οἱ σημερινές, μὲ τσεμπέρια, μὲ σκουλαρίκια καὶ μὲ βραχιόλια.

Βλέπει λοιπὸν κανείς, παρ' ὅ,τι λένε πολλοί, πὼς ἡ βυζαντινὴ τέχνη ἤτανε δογματικὴ καὶ ξερή, ὅτι μ' ὅλα ταῦτα στὰ θρησκευτικὰ θέματα ποὺ στολίζουν τὶς ἐκκλησιὲς αὐτοῦ τοῦ θεοκρατικοῦ πολιτισμοῦ βρίσκει πάντα ἀφορμὴ νὰ δανείζεται σκηνὲς καὶ πρόσωπα ἀπὸ τὴν καθημερινὴ ζωή, ποὺ περιτριγυρίζει τὸν τεχνίτη καὶ νὰ στολίζη μὲ τὴν ἑλληνικὴ ποίησι τὸ εὐαγγελικὸ κείμενο. Γιὰ τοῦτο σὲ πολλὲς παλιὲς τοιχογραφίες τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς μπορεῖ νὰ δῆ κανεὶς πῶς ἤτανε ἐκεῖνον τὸν καιρὸ διάφορα ἀντικείμενα, ὅπως π.χ. σὲ μιὰ Γέννησι, ποὺ εἶναι ζωγραφισμένη στὴν Αἴγινα τὸν ΙΒ' αἰῶνα, παρατηροῦμε πὼς τὸ σαμάρι, ποὺ κάθεται ἀπάνω ὁ Ἰωσήφ, ἤτανε ὅμοιο κι' ἀπαράλλαχτο μὲ τὰ σημερινὰ τῶν χωριῶν μας. Τὸ ἴδιο φαίνεται καὶ στὴ Θυσία τοῦ Ἀβραάμ, ποὺ ζωγραφίσθηκε στὸ Μυστρᾶ στὰ 1400. Στὸ Μυστικὸ Δεῖπνο πάλι βλέπομε πὼς ἤτανε ὅπως τὰ σημερινὰ χωριάτικα τὰ μαχαίρια, τὰ κανάτια, τὰ τραπεζομάντηλα, τὰ σαμντάνια (κηροπήγια). Σ' ἕνα μοναστῆρι εἶναι ζωγραφισμένες οἱ παραβολὲς τοῦ Χριστοῦ κι' οἱ ἄνθρωποι εἶναι ντυμένοι ὅπως οἱ σημερινοὶ χωριάτες. Τὸ μαγκάνι π' ἀνεβάζουνε νερὸ ἀπὸ τὸ πηγάδι, στὴν εἰκόνα ποὺ μιλεῖ ὁ Χριστὸς μὲ τὴ Σαμαρίτιδα, εἶναι σὰν τὰ σημερινὰ κλπ. Ἀλλὰ καὶ στὰ πρόσωπα τῶν βυζαντινῶν εἰκόνων ξεχωρίζει κανεὶς τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς Φυλῆς μας, ποὺ εἶναι αἰώνια. Ὁ μικρὸς βοσκὸς ποὺ παίζει τὴ φλογέρα, εἶναι τὸ τσομπανόπουλο ἴδιο κι' ἀπαράλλαχτο ποὺ βλέπει κανεὶς στὶς ραχοῦλες τῆς Ἑλλάδας, μὲ τὸ ἡλιοψημένο πρόσωπο, μὲ τὸ ταγάρι, μὲ τὰ τσαρούχια καὶ μὲ τὴ γκλίτσα πλάγι του. Ἡ Παναγία εἶναι ἡ χωριατοπούλα μὲ τὸ τσεμπέρι ποὺ κορνιζώνει τόσο ὡραῖα τὸ πρόσωπό της!

Μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ ὡραῖες Γεννήσεις εἶναι ἡ τοιχογραφία ποὺ σώζεται στὴν Περίβλεπτο τοῦ Μυστρᾶ, καὶ τὴν ὁποία καθάρισα ἀπὸ τὰ ἄλατα ποὺ τὴν εἶχαν σκεπάσει. Ἡ Παναγία εἶναι τυλιγμένη σ' ἕνα φόρεμα σκοῦρο γαλάζιο, μὲ πτυχὲς ὅμοιες μὲ ἀρχαῖο ἄγαλμα. Τὸ ὡραῖο πρόσωπό της ἀκουμπᾷ στὸ χέρι της, πὄχει λεπτότατα κοντυλένια δάχτυλα, ἐνῷ τὸ ἄλλο εἶναι τυλιγμένο στὸ ροῦχο. Ἡ ἔκφρασι αὐτοῦ τοῦ προσώπου εἶναι τόσο γλυκειά, ποὺ δὲν πιστεύω νὰ βρίσκεται καμμιὰ ἄλλη Παναγία ὅμοια της στὸν κόσμο. Μονάχα τὰ ἀρχαῖα ἐπιτύμβια εἶναι τόσο ὡραῖα. Αὐτὴ ἡ σεμνὴ μελαγχολία, ποὺ γλυκοσταλάζει ἀπὸ τὰ γραφτά της μάτια, βρίσκεται μόνο στὴν Ἑλληνικὴ τέχνη. Γι' αὐτὸ ἡ λέξι «μάνα» στὰ ἑλληνικὰ ἔχει αὐτὸ τὸ ἀνέκφραστο πάθος, τὸν πόνο καὶ τὸ βαθύτατο αἴσθημα, ποὺ δὲν τὄχει ἡ λέξι «μητέρα». Τοῦτο εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ εὐγενικὰ γνωρίσματα μιᾶς Φυλῆς καλλιεργημένης, σὰν τὴν Ἑλληνική. Κοντὰ στὸ νιογέννητο παιδί της γέρνει ἁπαλὰ τὸ κεφάλι μὲ γλυκὸν πόνο, κι' ὄχι γελαστὴ σὰν κοσμικὴ κυρία, ὅπως τὴ φτιάνουνε οἱ κοινοὶ ζωγράφοι ποὺ θέλουν πάντα νὰ νεωτερίζουν τάχα. Καὶ στὸν μεσαίωνα καὶ πάντα τὸ ἑλληνικὸ πνεῦμα στάθηκε λεπτὸ καὶ εὐγενικό.

Τὸ ὅτι εἴμαστε συνέχεια τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ μαρτυροῦν κι' ἄλλα πράγματα στὴν ἐκκλησιαστικὴ ζωγραφικὴ τοῦ Βυζαντίου. Ὅπως οἱ ἀρχαῖοι προσωποποιούσανε τὰς δυνάμεις τῆς Φύσεως καὶ στολίζανε τὸν κόσμο μὲ ὡραίους θρύλους, ἔτσι κι' οἱ μεσαιωνικοὶ Ἕλληνες διατηρήσανε πολλὰ ἀπὸ αὐτά, μολονότι ἡ θρησκεία ἄλλαξε. Ἡ Φυλὴ ἔμεινε μία! Βλέπομε π.χ. στὴν Κοίμησι τῆς Παναγίας τὰ σύννεφα, ποὺ σηκώνουνε τοὺς Ἀποστόλους, νὰ ἔχουνε σχέδιο ζώων· στὴ Βάπτισι ὁ Ἰορδάνης ποταμὸς κι' ἡ θάλασσα παριστάνονται, ὁ μὲν ἕνας σὰν γέρος μὲ κέρατα ταύρου στὸ κεφάλι ποὺ χύνει νερὸ μὲ τὴ στάμνα, κι' ἡ ἄλλη σὰν γοργόνα. Μάλιστα πολλὲς φορὲς οἱ πηγὲς τοῦ ποταμοῦ εἶναι κεφάλια ἀνθρώπινα ποὺ βγαίνουνε ἀπὸ τὸ βράχο καὶ χύνουνε νερὸ ἀπὸ τὸ στόμα τους.

Ἔτσι καὶ στὴ Γέννησι παριστάνεται ἡ σπηλιὰ σὰν ζωντανὸ πλάσμα μὲ πολλὰ μάτια ζωγραφισμένα ἐδῶ κι' ἐκεῖ ἀπάνω στοὺς βράχους της, ὅπως π.χ. στὴν Ὄμορφη Ἐκκλησιὰ τῆς Αἴγινας, στὴν Περίβλεπτο τοῦ Μυστρᾶ κι' ἀλλοῦ. Ὑπάρχει μάλιστα καὶ μιὰ ἰδιαίτερη σύνθεσι στὴ βυζαντινὴ ζωγραφική, ἐμπνευσμένη ἀπὸ τὰ τροπάρια τῆς Γεννήσεως, κι' ἐκεῖ φαίνεται στὴ μέση ἡ Παναγία, κρατῶντας στὰ γόνατα τὸ Χριστὸ βρέφος, καὶ γύρω της, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς Μάγους, ποὺ προσφέρνουν τὰ δῶρα, τοὺς βοσκοὺς ποὺ προσκυνοῦνε, τοὺς Ἀγγέλους ποὺ δοξολογοῦνε, παριστάνονται σὰν γυναῖκες ἡ Γῆ ποὺ προσφέρει τὸ σπήλαιο κι' ἡ Ἔρημος ποὺ προσφέρει τὴν φάτνη.

Φώτης Κόντογλου

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Πῶς ἑορτάζονται σ' ὅλον τὸν κόσμο

ΤΑ Χριστούγεννα εἶναι μία ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες χριστιανικὲς ἑορτές. Μετὰ τὸ Πάσχα, σημαντικώτερο γιὰ τὸ χριστεπώνυμο πλήρωμα, τὰ Χριστούγεννα — καὶ μ' αὐτὰ ἐννοοῦμε ὅλες τὶς ἑορτὲς ποὺ ἐπακολουθοῦν μέχρι τῶν Φώτων — εἶναι ἐκείνη, ποὺ οἱ χριστιανοὶ δίδουν ἐπισημότητα καὶ λαμπρότητα. Καὶ αἱ τρεῖς ἑορταὶ τῶν Χριστουγέννων—δηλαδή, Χριστούγεννα, Περιτομὴ τοῦ Χριστοῦ (ἅγιος Βασίλειος) καὶ Θεοφάνεια (τῶν Φώτων) — δίδουν ἀφορμὴ σὲ πραγματικὰ ξεφαντώματα, ποὺ ἐδημιούργησαν ἔτσι σειρὰν ἐθίμων διαφόρων σὲ κάθε τόπο.

* * *

Στὴ Δύσι δίδεται μεγαλύτερη σημασία εἰς τὰ Χριστούγεννα. Στὴν Ἑλλάδα καὶ γενικώτερα στοὺς ἀνατολικοὺς ὀρθοδόξους λαούς, τὰ μεγαλύτερα ξεφαντώματα γίνουνται τὴν Πρωτοχρονιά. Εἰς μερικοὺς τόπους τῆς Δύσεως ἀποδίδεται ἐξαιρετικὴ σημασία στὰ Φῶτα...

Στὴ Δύσι ὁ «Πὲρ Νοέλ» — ὁ πατέρας τῶν Χριστουγέννων — μαζεύει τὰ δῶρα καὶ τὰ φέρνει στὰ παιδιὰ γιὰ νὰ τὰ κρεμάση στὸ Χριστουγεννιάτικο δένδρο καὶ ἀπὸ κεῖ νὰ τὰ πάρουν τὰ παιδιά... Τὴν ἡμέρα αὐτὴ ὅλος ὁ κόσμος στὶς ἐκκλησιὲς περνάει τὸ πρωϊνό του εὐλογῶντας «τὴν Σάντα Μαρία», πρὸς τὴν ὁποίαν ἀπευθύνουν τὴν εὐχὴν τοῦ «ὅρα πρὸ νόμπις». Ἀπὸ ἐκεῖ στρώνονται στὸ φαγητὸ καὶ κατατρώγουν μὲ ἐξαιρετικὴ ὄρεξι τὰ ἐδέσματα, ποὺ περιλαμβάνουν τὸν ἀπαραίτητο διάνο καὶ τὴν πουτίγκα γιὰ ἐπιδόρπιο γλύκισμα...

Συγκεκριμένως στὴ Βόρειο Γαλλία τὰ παιδιὰ γυρίζουν ἀπὸ τὴν παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων μὲ μιὰ μικρὴ Φάτνη καὶ τραγουδοῦν τὰ κάλαντα. Οἱ οἰκογένειες συγκεντρώνονται τὸ βράδυ πλάϊ στὸ ἀναμμένο τζάκι καὶ περιμένουν τὶς καμπάνες, ποὺ θὰ χτυπήσουν τὰ μεσάνυχτα γιὰ νὰ τρέξουν στὴν ἐκκλησία μὲ χαρά.

Σὲ μερικὰ μέρη τῆς Εὐρώπης, ὅπως στὴ Γερμανία, Δανία, Ἑλβετία καὶ Βέλγιο, ἀναπαριστοῦν ὁλόκληρη τὴ σκηνὴ τῆς γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος καὶ σὲ μερικὲς ἐκκλησίες βλέπει κανεὶς τὴν Φάτνη, τὰ ἄλογα τοὺς μάγους, τοὺς ἀγγέλους, τὴν Θεοτόκο καὶ τὸ Χριστό. Ἀλλοῦ πάλι παίζουν ἕνα εἶδος παντομίμας, ἡ ὁποία ἔχει ὑπόθεσι τὴν γέννησι καὶ τὸ προσκύνημα τῶν μάγων.

Ἐκεῖ ὅμως ποὺ ὁ ἑορτασμὸς τῶν Χριστουγέννων γίνεται μὲ ἀφάνταστη μεγαλοπρέπεια καὶ χαρὰ εἶναι στὶς διάφορες Σλαβικὲς χῶρες.

Στὰ μέρη αὐτὰ καὶ ἰδίως στὰ χωριὰ κρατᾶνε αὐστηρότατα τὴν νηστεία τῶν 40 ἡμερῶν, ποὺ προηγοῦνται τῶν Χριστουγέννων. Τὴν παραμονὴ δὲν

βάζουν τίποτα στὸ στόμα τους ὥς ποὺ νὰ φανῇ τὸ βράδυ τὸ πρῶτο ἄστρο στὸν οὐρανό. Τότε καὶ μόνον τρῶνε κάτι καὶ ἀρχίζουν νὰ ἑτοιμάζουν τὸ μεγαλοπρεπὲς τραπέζι γιὰ τὴν ἑπομένη. Τὸν ὡραιότερο ὅμως καὶ σπουδαιότερο ρόλο σ' αὐτὲς τὶς γιορτὲς ἔχουν τὰ κορίτσια καὶ οἱ νέοι. Τὶς τρεῖς ἡμέρες τῶν Χριστουγέννων—ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν παραμονὴ—τὶς ἀφιερώνουν στὴ μαντεία ὑπὸ διάφορες μορφές.

Κάνουν, δηλαδή, κάτι παρόμοιο μ' ἐκεῖνο, ποὺ κάνουμε ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες τοῦ Ἅϊ-Γιαννιοῦ μὲ τὸν κλείδωνα.

Ἐπίσης οἱ διαμαρτυρόμενοι ἔχουν τὸν «Σάντα Κλάουζ» ποὺ φέρνει τὰ δῶρα...

* * *

Στὴν Ἑλλάδα, δυστυχῶς, ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια προσπαθοῦμε νά...μιμηθοῦμε τὰ ἔθιμα τῆς Δύσεως. Σιγά-σιγά, ἐξοστρακίζουμε τὰ δικά μας γιὰ νὰ πολιτογραφήσουμε στὶς συνήθειες μας τὰ ξένα!... Καὶ ὅμως τὰ δικά μας εἶναι τόσο γραφικά!...

Καὶ πρῶτα-πρῶτα στὴν Ἑλλάδα δίδουμε μεγαλύτερη ἀξία εἰς τὴν Πρωτοχρονιά. Ἐκεῖ εἶναι ἐστραμμένο τὸ κέντρο τῆς θρησκευτικῆς βαρύτητος...

Ἡ πήττα κόβεται μὲ τὴν εἴσοδο τοῦ Νέου Χρόνου καὶ ὄχι τὰ Χριστούγεννα, ὅπως συμβαίνει στὴν Δύσι. Κατὰ κανόνα ἡ πήττα φέρει τὸ χρυσὸ νόμισμα. Τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἔρχεται ὁ ἅγιος Βασίλειος, φορτωμένος τὰ δῶρα του γιὰ νὰ τὰ ρίξῃ ἀπὸ τὴν «καμινάδα» τοῦ τζακιοῦ στὰ παπούτσια τῶν παιδιῶν, ποὺ τὰ ἀφήνουν ἐκεῖ ἀπὸ βραδύς.

Ἀλλ' ἂς ἀφηγηθοῦμε μὲ κάποια τάξι μερικὰ ἀπὸ τὰ χριστουγεννιάτικα ἔθιμα... Καὶ λέμε μερικὰ γιατὶ εἶναι πάρα πολλά!...

* * *

Τὰ Χριστούγεννα εἶναι συνδεδεμένα μὲ τοὺς καλλικαντζάρους, λυκοτσαρδὰ ἢ παγανά, ὅπως τὰ λένε στὰς Ἰονίους νήσους. Δηλαδὴ εἶναι κάτι ἀόρατες δυνάμεις, ποὺ μποροῦν νὰ κάμουν χιλιάδες κακά. Εἶναι τὰ κακοποιὰ «σύνεργα τοῦ σκότους καὶ τῶν ποταμίσιων ὑδάτων», τὰ ὁποῖα ἐμφανίζονται μὲ τὸ πρῶτο ἄστρο τῶν Χριστουγέννων καὶ ἐξαφανίζονται μὲ τὸ ἁγίασμα τῶν ὑδάτων τὰ Φῶτα...

Οἱ καλλικάντζαροι δημιουργοῦν χίλιες δυὸ προλήψεις. Καὶ πρῶτα-πρῶτα σὲ πολλὰ χωριὰ τῆς Πελοποννήσου ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων κάθε κούφωμα τοῦ σπιτιοῦ φέρνει κι' ἀπὸ ἕνα σταυρὸ ἀπὸ κάρβουνο, ὁ ὁποῖος ἐμποδίζει τὴν...εἴσοδο τῶν καλλικαντζάρων... Πολλοὶ ἀκόμη σηκώνονται τὴν νύκτα καὶ ζυμώνουν τὰ Χριστόψωμα διὰ τὸν φόβον ἀκριβῶς τῶν «σκοτίων αὐτῶν δυνάμεων». Διότι τὴν νύκτα κλειδώνουν καὶ τὴν ἡμέρα εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἀνοίγουν.

Στὴν ὕπαιθρο Ἑλλάδα, ἐξ ἄλλου, τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων κάθε χωρικὸς σφάζει καὶ ἀπὸ ἕνα χοῖρο, μὲ τὸ αἷμα τοῦ ὁποίου βάφει τὰ κέρατα τῶν ζώων. Πιστεύουν ἔτσι ὅτι προφυλάσσουν τὰ «ζωντανά» των ἀπὸ τὶς διάφορες ἀρρώστειες... Καὶ τὸ χοιρινὸ δίνει καὶ παίρνει. Τὰ ζαμπὸν δὲ συνήθως καπνίζονται ἢ ἁλατίζονται καὶ χρησιμεύουν γιὰ τὰς οἰκογενειακὰς ἀνάγκας ὅλου, κάποτε τοῦ χειμῶνος.

* * *

Εἰς τὰς Ἀθήνας βέβαια καταλύεται ὁ διάνος καὶ ὁ «ἀμνὸς τοῦ γάλακτος»... Ἀλλὰ ἡ ἑορτὴ αὐτὴ δὲν δίδει καὶ τὴν ἀφορμὴν εἰς ἰδιαιτέρας διασκεδάσεις... Μόλις ἐσχάτως ἄρχισαν μαζὶ μὲ τὸ Χριστουγεννιάτικο δένδρο νὰ κόβουν τὴν πήττα. Μὰ αὐτοὶ ποὺ μιμοῦνται τὰ ξένα ἔθιμα δὲν εἶναι πολλοί. Οἱ περισσότεροι ἐμμένουν εἰς τὴν παράδοσιν καὶ ἀρκοῦνται μόνον εἰς τὸ ἐκκλησίασμα, τὸ διάνο καὶ τὶς

συναναστροφές. Ἐπειδὴ δὲ συνήθως «μεταλαβαίνουν» τῶν ἀχράντων μυστηρίων αἱ κυρίαι εὑρίσκονται—εἰς τὰ χωριά τηρεῖται αὐστηρότατα—εἰς τὴν δυσάρεστον θέσιν νὰ μὴ ἀνταλλάξουν «φιλήματα», διότι αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἀπαγορεύεται ἐξ αἰτίας τῆς θείας Μεταλήψεως. Πιστεύουν, δηλαδή, ὅτι μὲ τὸ φίλημα εἶναι δυνατὸν νὰ μεταδοθοῦν ἴχνη, ἔστω, «Κοινωνίας» καὶ νὰ ὑποστῆ τὸ «σῶμα καὶ αἷμα» τοῦ Κυρίου. μεταβίβασιν εἰς ἀναξίους...

Καὶ ἔρχεται ἡ Πρωτοχρονιά... Στὴν Ἑλλάδα ἡ πρωτοχρονιὰ εἶναι ἡ ἡμέρα τῆς τύχης. Τὴν παραμονὴν ὅλος ὁ κόσμος εὔχεται «τὸ καλή σου ἀποκοπή» καὶ τὸ βράδυ μόλις σημάνη ἡ «δωδεκάτη» ἀποχαιρετοῦν τὸν παλαιὸν χρόνον μὲ τὸ σκότος καὶ τὸ ἄναμμα ἐκ νέου τῶν φώτων γιὰ τὸν καινούργιο χρόνο. Κόβεται ἡ πίττα καὶ ἀρχίζει μέχρι πρωΐας τὸ παιγνίδι... Εἶναι ἡ μόνη νόμιμος...χαρτοπαικτικὴ ἡμέρα...

Δίδουν ἐπίσης τὴν ἡμέραν αὐτὴν δῶρα... Ἰδίως εἶναι ἡ ἡμέρα τῶν μικρῶν παιδιῶν, ποὺ παίρνουν τοὺς «μποναμάδες» των... Εἰς τὰ χωριὰ γεμίζουν τὸ πουγγί των, τὸ ὁποῖον καὶ δένουν μὲ κλωστὲς ἀπὸ τὸ λαιμό τους.

Ἕνα ὡραῖο ἔθιμο μέσα στὴν σωρείαν ποὺ ὑπάρχουν εἶναι καὶ ἐκεῖνο, ποὺ συναντᾶται εἰς τὸ Καπανδρίτι τῆς Ἀττικῆς.

Ὁ οἰκογενειάρχης—πάντοτε ἄνδρας—ἀπὸ κάθε σπίτι σηκώνεται τὸ πρωῒ τῆς Πρωτοχρονιᾶς, καὶ χωρὶς νὰ πῆ τίποτε σὲ κανέναν τρέχει εἰς τὴν βρύσι τοῦ χωριοῦ, ἀπὸ τὴν ὁποίαν γεμίζει ἕνα κουβᾶ νερό, ποὺ φέρνει μαζί του. Ἐπιστρέφοντας δὲν μιλεῖ σὲ κανέναν γιὰ νὰ φέρη ἔτσι στὸ σπίτι του τὸ νερὸ «ἀμίλητο»! Στὸ δρόμο μόνον κόβει κλάδους ἐληᾶς καὶ φθάνει ἐπὶ τέλους στὸ σπίτι του ὅπου νίβεται μὲ τὸ «ἀμίλητο νερό». Κατόπιν παίρνει τὰ κλαδιὰ τῆς ἐληᾶς καὶ ἕνα κρῖνο, ὁ ὁποῖος ἔχει ἐκριζωθῆ ἀπὸ τὴν προηγουμένην. Τότε πηγαίνει εἰς τὸ τζάκι ὅπου εἶναι ὅλοι οἱ οἰκεῖοι, τοὺς κτυπᾶ εἰς τὸ μέτωπον μὲ τοὺς κλάδους τῆς ἐληᾶς καὶ τὸν κρῖνον ἀρχίζων ἀπὸ τὸν μεγαλύτερον καὶ τοὺς λέγει: «Καλὴ μέρα. Εὐτυχισμένος ὁ καινούργιος χρόνος». Ἀφοῦ τελειώση ὁ ἀμέσως μεγαλύτερος βγαίνει εἰς τὴν αὐλὴν ποὺ εὑρίσκεται τὸ «ἀμίλητο νερό», πλένεται καὶ ξανακάνει ὅ,τι καὶ ὁ πρῶτος, κτυπάει, δηλαδή, μὲ τοὺς κλάδους τῆς ἐληᾶς καὶ τὸν κρῖνον στὸ μέτωπο τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του. Τάδια ἐπαναλαμβάνονται μέχρις ὅτου καὶ ὁ τελευταῖος νιφθῆ μὲ τὸ ἀμίλητο νερὸ καὶ ἐπαναλάβη τὸ κτύπημα μετὴν Εὐχήν... Στὸ τέλος κρεμοῦν τοὺς κλάδους στὸ ἀνῶφλι τῆς ἐξώθυρας καὶ ξαναφυτεύουν τὸν κρῖνον εἰς τὸν κῆπον διὰ νὰ τὸν διατηρήσουν θαλερὸν γιὰ τοῦ χρόνου.

ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΛΑΝΤΑ

Ἡ καταγωγὴ τοῦ ὡραίου αὐτοῦ ἐθίμου

ΠΟΙΟΣ δὲν ξέρει τὰ κάλαντα, ποὺ καὶ ἀλλοιῶς εἶναι γνωστὰ ὡς «καλήμερα», τὶς ἔμμετρες δηλαδὴ εὐχὲς ποὺ ψάλλουν στὰ σπίτια ὁμάδες νέων τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων, τῆς Πρωτοχρονιᾶς, τῶν Θεοφανείων, τοῦ Λαζάρου καὶ τῶν Παθῶν τοῦ Χριστοῦ.

Τὰ κάλαντα δὲν εἶναι βέβαια ἕνα ἔθιμο τῶν τελευταίων χρόνων. Εἶναι παλαιότατο κι' ἔχει βαθειὰ τὶς ρίζες του σὲ προχριστιανικὲς ἐποχές. Εἶναι ἀσφαλῶς ἕνα ἔθιμο, ποὺ οἱ Ἕλληνες

Χριστιανοὶ ἐπῆραν ἀπὸ τοὺς μυστηριακοὺς ἀκόμη χρόνους. Πάντως σήμερα τὰ κάλαντα εἶναι ἕνα ὡραῖο ἔθιμο, ποὺ συναντᾶται σὲ ὅλους τοὺς Χριστιανικοὺς λαούς.

Οἱ νέοι ποὺ τραγουδοῦν τὰ κάλαντα εἶναι συνήθως ἐφωδιασμένοι μὲ ράβδους—τὴν ράβδον τοῦ ὁδοιπόρου—ἀλλὰ καὶ μὲ διάφορα ἀντικείμενα καθὼς καὶ μὲ μουσικὰ ὄργανα, ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα, μέχρι τοῦ «κλασσικοῦ τριγώνου»...

Τὰ Χριστούγεννα ἡ ἐμφάνισις τῶν ὁμάδων εἶναι περισσότερον σεμνή. Ἀρκοῦνται σὲ πολλὰ μέρη εἰς τὰ μπαστούνια καὶ ἴσως καὶ σὲ φανάρι, ποὺ φροντίζουν στὸ φῶς νὰ διαφαίνεται ἕνα πεντάκτινο ἀστέρι—τὸ ἀστέρι, ποὺ ὡδήγησε τοὺς τρεῖς μάγους στὴν Φάτνη τῶν ἀλόγων ὅπου ἐγεννήθη ὁ Χριστός. Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ τὴν πρωτοχρονιά! Ἐκεῖ ὅμως φαίνεται πὼς θεωροῦν ἀπαραίτητα τὰ ραβδιά, γιὰ νὰ τοὺς θυμίζουν τὸ θαῦμα τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ποὺ...

Τὸ ραβδί του τὸ ξερὸ
χλωροὺς βλαστοὺς ἐπέτα
κι' ἐπάνω στοὺς χλωροὺς βλαστοὺς
περδίκια καρκαριῶνται.

Στὰ Θεοφάνεια ὅμως τὰ πράγματα ἀλλάζουν. Καὶ σταυροὶ καὶ ὁμοιώματα ὁλόκληρα βαποριῶν καὶ ὅ,τι ἡ ἐφευρετικότης τῆς παρέας μπορεῖ νὰ ἐπινοήση. Ἀλλὰ τοῦ Λαζάρου οἱ νέοι στὰς Ἰονίους νήσους στολίζουν μὲ χρωματιστὸ χαρτί, μὲ ἀγριολούλουδα καὶ εἰκόνες, μιὰ μεγάλη σανίδα, ἡ ὁποία ἔτσι παίρνει μιὰ φανταχτερὴ διακόσμησι. Ἕνας ἀπὸ τὴν παρέα κρατάει τὴν σανίδα κι' οἱ ἄλλοι τὰ καλάθια γιὰ τὰ αὐγά, τὸ μόνο φιλοδώρημα, ποὺ συνηθίζεται. Κι' ἔτσι ὁ κόσμος μαθαίνει πὼς ὁ ἀναστηθεὶς Λάζαρος δὲν ἐζήτησε τίποτε ἄλλο παρὰ λίγο νερὸ γιὰ νὰ

«ποτίση τὸ φαρμάκι
τῆς καρδιᾶς, τῶν χειλέων
καὶ μὴ μὲ ρωτᾶτε πλέον!...

Καὶ τέλος τὴν Μεγάλη Παρασκευὴ οἱ τραγουδισταὶ διὰ νὰ ἀναγγείλουν τό:

Σήμερα μαῦρος οὐρανὸς
σήμερα μαύρη μέρα
ποὺ ἐσταυρῶσαν τὸ Χριστὸ
οἱ ἄνομοι Ἑβραῖοι

Οἱ νέοι δὲν κρατοῦν ὄργανα παρὰ μόνον «τριζόνια», δηλαδὴ τὶς «ροκάνες», ποὺ τὰ στριφογυρίζουν γιὰ νὰ παράγουν τὸν τρομερὸ ἐκεῖνο ἦχο... Τὰ μουσικὰ ὄργανα δὲν ἐπιτρέπονται. Ἡ μουσικὴ — βλέπετε — γιὰ τὴν ἀντίληψι τῶν καλάντων δὲν εἶναι γιὰ τὴν ἔκφρασι τῆς λύπης, ἀλλὰ μόνο τῆς χαρᾶς.

Ἐννοεῖται ὅτι αἱ παραλλαγαὶ τῶν καλάντων εἶναι πολλαὶ καὶ ποικίλλουν κατὰ τόπους.

* * *

Εἰς τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους τὰ κάλαντα ἦσαν στὴν ἡμερησία διάταξι. Μόλις ἐβράδυαζε καὶ τὸ πρῶτο ἄστρο ἐλαμπύριζεν εἰς τὸ στερέωμα ἐξεχύνοντο αἱ ὁμάδες, ἀπὸ νέους, νέας καὶ παιδιά, ποὺ τραγουδοῦσαν τὴν γέννησι τοῦ Χριστου... Ἐκρατοῦσαν ἀστέρας καὶ ράβδους.

Τὸ ἔθιμο ἀπὸ τὸ Βυζάντιον μετεδόθη εἰς Ρωσσίαν καὶ Ρουμανίαν. Εἰς τὴν τελευταίαν οἱ «καλανταδόροι» κρατοῦσαν καὶ κλαδιά, μὲ τὰ ὁποῖα ἐκτύπων τοὺς οἰκοδεσπότας εἰς τὴν πλάτην. Ἐπίστευαν ὅτι τὰ ἐλαφρὰ αὐτὰ κτυπήματα τοὺς ἔφερναν τύχη.

Ἡ ἱματιοθήκη τοῦ μαθητοῦ

ΓΙΑ ΤΑ ΦΤΩΧΑ ΠΑΙΔΑΚΙΑ

ΓΙΟΡΤΕΣ! Τρία-τέσσερα χρόνια πρὶν—περνώντας κανεὶς τέτοιες μέρες ἔξω ἀπὸ τὰ καταστήματα παιδικῶν εἰδῶν καὶ βλέποντας τὰ ζεστὰ πουλόβερ, τὰ παλτουδάκια, τὰ παπούτσια, τὶς ποδιὲς καὶ τόσα ἄλλα παιδικὰ ἐνδύματα, τὸν ἔπιανε ἡ καρδιά του καὶ μελαγχολοῦσε μπροστὰ σὲ μιὰ σκέψι: Πόσες χιλιάδες φτωχῶν παιδιῶν θὰ κρύωναν ξυπόλητα, κουρελιασμένα, ξυλιασμένα ἀπὸ τὴ λύσσα τοῦ χειμῶνος. Κι' ἄθελά του κανείς, στὴν εἰκόνα αὐτὴ τῆς φρίκης γιὰ τὴν νεολαία μας, γιὰ τὴν αὐριανὴ ἐλπίδα καὶ χαρὰ μαζὶ δάκρυζε. Μὰ τὰ δάκρυα κι' ἡ συμπόνια δυστυχῶς δὲν ἔχουν...ἐπενδυτικὲς δυνάμεις!...

* * *

Τώρα, ὅμως, ὁ ἴδιος διαβάτης ποὺ μὲ τόση πικρία πρὶν τρία-τέσσερα χρόνια ἔβλεπε τὸ θέαμα στὶς γιορτινὲς βιτρίνες τῶν παιδικῶν εἰδῶν ἱματισμοῦ, εἶναι χαρούμενος. Χαρούμενος γιατὶ εἶναι βέβαιος πὼς κανένα παιδὶ πιὰ δὲν γυρίζει ξυπόλητο κι' ἄντυτο στοὺς πέντε δρόμους. Ἡ Κρατικὴ μέριμνα, ἡ στοργικὴ πατρικὴ φροντίδα τοῦ Ἀρχηγοῦ, ἡ ἀγάπη του ἡ ἀληθινὴ γιὰ τὴ Νεολαία μας θαυματούργησε. Ἡ ἱδρυθεῖσα Ἱματιοθήκη τοῦ Μαθητοῦ, εὐεργέτησε κυριολεκτικὰ ὅλα τὰ φτωχὰ κι' ἄπορα παιδάκια. Ἔπρεπε νὰ παρακολουθήσετε μιὰ διανομὴ ρούχων, ἢ ὑποδημάτων ἀπὸ τὶς Κυρίες τῆς Ἱματιοθήκης τοῦ Μαθητοῦ, γιὰ νὰ δῆτε τὴν μεγάλη χαρὰ ποὺ ζωγραφίζεται στ' ἀθῶα προσωπάκια τῶν μικρῶν καὶ τὸν ἄδολο ἐνθουσιασμό, μὲ τὸν ὁποῖον ὑποδέχονται τὰ δῶρα, ποὺ τοὺς στέλνει τὸ Κράτος. Οἱ ζωηρὲς φωνοῦλες τους δονοῦν ἀπὸ ἐνθουσιασμὸ τὴν ἀτμοσφαῖρα:

— Ζήτω ὁ Ἀρχηγός!

Ἐνθουσιασμός, πραγματικὰ ἀνυπόκριτος, ἀσύγκριτος.

Παρακολουθήσαμε μερικὲς διανομὲς τῆς Ἱματιοθήκης, τὶς ὁποῖες θὰ σᾶς περιγράψωμε μὲ συντομία.

* * *

Τὸ περασμένο Σάββατο στὴν μεγάλη καὶ ὡραιότατα διακοσμημένη αἴθουσα τοῦ Ἰδιοκτήτου κτιρίου τῆς Νυκτερινῆς Σχολῆς Ἐργαζομένου Παιδιοῦ «Ἅγιος Δημήτριος», ποὺ ἵδρυσεν ὁ «Σύλλογος Κυριῶν Ν. Φαλήρου», ἔγινε ἡ ὡραία καὶ σεμνὴ ἑορτὴ τῆς διανομῆς ὑποδημάτων καὶ ἐνδυμάτων ὑπὸ τῆς «Ἱματιοθήκης τοῦ Μαθητοῦ». Μία χορωδία καλλιφώνων μαθητῶν ἐτραγούδησε τὸν Ὕμνο τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ ἀκολούθως ἀπηγγέλθησαν διάφορα πατριωτικὰ ποιήματα.

Μετὰ τὴν διανομήν, ἡ ὁποία ἔγινε μὲ διαρκεῖς ἐκδηλώσεις χαρᾶς τῶν μαθητῶν, ὁ διευθυντὴς τῆς Σχολῆς, ὡμίλησε ὡραιότατα πρὸς τοὺς συγκεντρωμένους ἐξάρας τὸ φιλανθρωπικὸν καὶ φιλεκπαιδευτικὸν ἔργον τοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου.

Τὸν λόγον τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ σχολείου ἐκάλυψαν αἱ οὐρανομήκεις ζητωκραυγαὶ τῶν μικρῶν:

— Ζήτω ὁ Ἀρχηγός!...

Ἡ ὡραία αὐτὴ ἑορτὴ ἔληξε μὲ τὸν Ἐθνικόν μας Ὕμνον καὶ τὸν ὕμνον τῆς Νεολαίας.

* * *

Ἡ διανομὴ ἔγινε στὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο Μοσχάτου ὑπὸ τῆς προέδρου τῆς Ἱματιοθήκης καὶ ἄλλων Κυριῶν ἐπίβλεψιν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου.

* * *

Μὲ τὸν ἴδιον ἐνθουσιασμὸ τῶν μικρῶν μαθητῶν ἔγινε ἡ διανομὴ τῶν δώρων τῆς «Ἱματιοθήκης τοῦ Μαθητοῦ» ὑπὸ τῆς προέδρου τῆς Ἱματιοθήκης καὶ ἄλλων Κυριῶν εἰς τὴν Νέαν Ἰωνίαν.

Τὰ παιδάκια μὲ πρόσωπα ποὺ λάμπανε ἀπὸ χαρὰν ἔπαιρναν τὰ χρήσιμα δῶρα ποὺ τοὺς προσέφεραν.

Μιὰ μικρὴ χαριτωμένη μικρούλα τραβήχτηκε σὲ μιὰ γωνιά. Ἔλυσε μ' ἀνυπομονησία τὸ πακέττο, ποὺ τῆς ἔδωσαν κι' ἐνῷ τὰ μικρὰ ματάκια της ἄστραφταν ἀπὸ χαρὰ χάϊδεψε τὰ παπούτσια καὶ ψηλάφησε τὸ πουλόβερ.

— Εἶσαι εὐχαριστημένη μικρούλα;

— Πάρα πολύ. Καὶ νὰ δῆτε, θὰ χαρῇ κι' ὁ μπαμπᾶς, ποὺ ἐπειδὴ ἦταν ἄρρωστη ἡ μαμὰ καὶ εἴχαμε ἔξοδα δὲν μπόρεσε νὰ μοῦ πάρῃ παπούτσια...

Ἐδῶ ἔγινε ἡ διανομὴ τῶν δώρων τῆς Ἱματιοθήκης καὶ στὰ Σχολεῖα Περισσοῦ, Ἐλευθερουπόλεως κτλ.

Ὁμοίως, μὲ τὸν ἴδιον ἐνθουσιασμὸ τῶν παιδιῶν, ἔγινε διανομὴ τὴν παρελθοῦσα ἑβδομάδα καὶ στὶς Νυκτερινὲς Σχολὲς Κυψέλης, Πετραλώνων, ὁδοῦ Ἀλκαμένους, Δουργουτίου, Γούβας κλπ.

* * *

Ἐκεῖ ὅμως, ποὺ ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν μαθητῶν ἔφθασε στὸ κατακόρυφον, ἦταν στὴν αἴθουσαν τοῦ 18ου Δημοτικοῦ Σχολείου τῆς ὁδοῦ Λιοσίων, ὅπου ἔλαβαν τὰ δῶρα τους καὶ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα 16ον, 19ον καὶ 20όν.

Παρηκολουθήσαμε τὸ συσσίτιον. Τὰ παιδάκια μὲ τὶς καθαρὲς πετσέτες τους δεμένες μπροστά τους, ὄρθια ἔκαναν τὴν προσευχή τους μὲ πολλὴ εὐλάβεια γιὰ νὰ καθήσουν ἀκολούθως νὰ φᾶνε:

— Ἅγιος ὁ Θεός, Ἅγιος ἰσχυρός...

Κι' ἔπειτα... Ἔπειτα ἔπρεπε νὰ εἴσαστε ἐκεῖ νὰ βλέπατε μὲ τί ὄρεξι στρώθηκαν στὸ φαΐ, ποὺ τοὺς προσφέρει τὸ συσσίτιο τοῦ Σχολείου τους...

Ἔτρωγαν μ' ὄρεξι, μὰ κάπως βιαστικά. Τὸ πακέττο καθενὸς περίμενε. Ἔπρεπε νὰ φύγουν γιὰ νὰ τ' ἀνοίξουν καὶ νὰ χαροῦν τὰ δῶρα, ποὺ μὲ τόση καλωσύνη καὶ στοργὴ τοὺς προσφέρει τὸ Κράτος...

Ἡ Ἱστορικὴ Οἰκογένεια τῶν Μεταξάδων

ΟΙ ΠΡΟΓΟΝΟΙ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ

29 Μαΐου 1453... Στὴν Πύλη τοῦ Ρωμανοῦ ὁ τελευταῖος αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου, ὁ Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος, πολεμάει ἡρωϊκὰ μὲ τὸν ἐχθρό, στῆθος μὲ στῆθος, τελευταῖος αὐτὸς ὑπερασπιστὴς τῆς πόλεως τῶν πόλεων, τῆς Βυζαντινῆς πρωτευούσης... Δίπλα του πολεμᾶ ἕνας εὐγενής: ὁ Μᾶρκος—Ἀντώνιος Μεταξᾶς. Ἡρωϊκὸς καὶ αὐτὸς πολεμιστής, σύμβουλος τοῦ Βασιλέως, διασταυρώνει τὸ ξίφος του μὲ τὸν ἐχθρὸν καὶ τὸ διατηρεῖ ἀκέραιον, ἀχνίζον ἀπὸ τὸ αἷμα. Ἀγωνίζεται. Ἀκούει μὲ ψυχικὸν ἄλγος τὸν Βασιλέα, ποὺ ζητεῖ ἕνα Χριστιανὸ νὰ τοῦ πάρῃ τὸ κεφάλι. Μὰ δὲν προφθάνει νὰ πράξῃ τὸ τελευταῖον καθῆκόν του, διότι ὁ Βασιλεὺς πίπτει νεκρὸς πρὸ τῆς Πύλης ποὺ ὑπερασπίζει. Τὸ πᾶν ἀπώλετο. Ἡ Κωνσταντινούπολις περιέρχεται εἰς χεῖρας τῶν Τούρκων καὶ ὁ Μᾶρκος—Ἀντώνιος Μεταξᾶς καταφεύγει μὲ ἄλλους εὐγενεῖς ἐπὶ τῶν πλοίων τοῦ Δουκὸς τῆς Γενούης Ἀντρέα ντὲ Ντόρια. Πρόσφυξ φθάνει εἰς Χίον καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς Κρήτην. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ πάλιν πρόσφυξ εἰς τὴν Κεφαλληνίαν!... Ἕνα κτῆμα, τὰ Φρατζᾶτα, ἀποτελεῖ τὸ πρῶτον καταφύγιον τοῦ ἀτυχοῦς εὐπατρίδου. Δὲν τοῦ λείπει ἡ αἰσιοδοξία καὶ αὐτοπεποίθησις. Δὲν τοῦ λείπει ἀκόμη οὔτε ἡ μόρφωσις, οὔτε ἡ γνῶσις τῶν γεωργικῶν ζητημάτων. Ἐγκαθίσταται ἐκεῖ, κτίζει τὸ πρῶτο σπίτι καὶ μετ' ὀλίγον οἱ ἀκόλουθοί του, ἄλλα οἰκήματα. Τὸ μέρος ἐκεῖνο πλουτίζεται μὲ σπουδαιότατα κτήματα. Ὁ Μᾶρκος—Ἀντώνιος Μεταξᾶς ἀποκτᾷ παιδιά! Τὰ μορφώνει ὅσο μποροῦσε περισσότερο. Τὰ Φρατζᾶτα ἐποικίζονται σιγὰ-σιγὰ καὶ τὸ χωριὸ ὀνομάζεται πλέον Μεταξᾶτα. Καὶ ριζώνει πλέον ἡ οἰκογένεια τῶν Μεταξᾶ εἰς Κεφαλληνίαν! Πληθύνεται. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Μάρκου—Ἀντωνίου διασπείρονεἰς διάφορα μέρη τῆς νήσου, δημιουργοῦν ἰδίας οἰκογενείας, διακλαδώσεις νέας καὶ ἡ οἰκογένεια πλέον κατακλύζει τὴν Κεφαλληνίαν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

Ἔτσι ἐμφανίζονται αἱ πρῶται διακλαδώσεις. Ἐκ τῶν τριῶν παιδιῶν τοῦ Μάρκου-Ἀντωνίου οἱ Μεταξᾶ Ἀγγελᾶτοι, Μεταξᾶ Ἀναστασᾶτοι καὶ Μεταξᾶ Θεοδωρᾶτοι. Ἔπειτα ἄλλοι. Οἱ Μεταξᾶ Ἰακωβᾶτοι καὶ Μεταξᾶ Τζαννᾶτοι. Οἱ Μεταξᾶ Σαντορῖνοι καὶ Μεταξᾶ Μαριᾶτοι...

Ἑτέρα διακλάδωσις εἶναι καὶ ἡ τῶν Μεταξᾶ Ἀτζουλακάτων, μιὰ ἀπὸ τὰς πλέον εὐγενικὰς οἰκογενείας. Ἡ διακλάδωσις αὐτὴ ἔτυχε καὶ τοῦ τίτλου τοῦ Κόμητος, ὁ ὁποῖος ἀπενεμήθη τὸ πρῶτον κατὰ τὸ ἔτος 1691 ὑπὸ τοῦ Φ. Μοροζίνι εἰς τὸν Ἀναστάσιον Μεταξᾶν Ἀτζουλακᾶτον· κατὰ τὸ 1841 ἡ Ἰόνιος Γερουσία ἀνεγνώρισεν ὡς Κομητικὸν τὸν κλάδον τῶν Μεταξᾶ Ἀτζουλακάτων. Οἱ Μεταξάδες Ἀτζουλακᾶτοι κατέλαβον μεγάλας θέσεις. Διοικηταὶ Ἰθάκης διετέλεσαν ἐπὶ σειρὰν ἑκατονταετηρίδων οἱ: Βασίλειος (1558), Ἰωάννης-Βαπτιστής (1659 καὶ 1670), Κόμης Ἀναστάσιος (1684) Ἰάκωβος (1689) Ἄγγελος (1702) Κόμης Ἀνδρέας (1722-1725), Κόμης Μαρῖνος (1744 καὶ 1747), Κων)νος (1750), Ἰωάννης (1752), Βαλλιᾶνος (1763), Εὐστάθιος (1786), Μαρῖνος Λυσσαῖος (1795). Ἀλλὰ ἡ οἰκογένεια αὐτὴ τῶν Μεταξᾶ δὲν ὑπέκυψεν εἰς τὸ βάρος τῶν αἰώνων. Ἐξηκολούθησε νὰ γεννᾷ τοὺς ἄνδρας, οἱ ὁποῖοι προσέφεραν τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς Ἑπτανήσου καὶ τῆς μεγάλης Πατρίδος. Δὲν σταματᾷ πρὸ οὐδενός. Ἀρκεῖ νὰ ἐξυπηρετῇ τὸ γενικὸν συμφέρον. Καὶ ὁ Μαρῖνος Μεταξᾶς, ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τῶν ἰδεωδῶν τῆς Πατρίδος, ἐκτελεῖται εἰς τὴν Βενετίαν «διὰ σπουδαίαν ὑπόθεσιν τοῦ Κράτους».

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

Καὶ ἔρχεται κατόπιν ἡ Ἐθνικὴ ἐξέγερσις τοῦ ὑποδούλου Ἔθνους. Ἡ Ἑπτάνησος διατελεῖ ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Ἀλβιόνος. Οἱ Ἴονες δὲν πρέπει ν' ἀναμιχθοῦν εἰς τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 21. Εἶναι οὐδέτεροι καὶ οὐδεμίαν ἐχθρότητα δύνανται νὰ τρέφουν πρὸς τὸ «φίλον τουρκικὸν Ἔθνος». Αὐτὰ διδάσκονται οἱ Ἴονες. Ἀλλὰ ὁ Ἀνδρέας καὶ ὁ Κωνσταντῖνος Μεταξᾶς ἀψηφοῦν τὰς διαταγάς. Στρατολογοῦν ὀπαδοὺς καὶ φθάνουν εἰς Πελοπόννησον καὶ πολεμοῦν. Δὲν πτοοῦνται. Δὲν κινοῦνται ἄλλως τε παρὰ ἀπὸ τὸν πατριωτισμόν των καὶ μόνον. Καὶ οἱ δύο κατόπιν ἀποτελοῦν τὰ στελέχη τῶν Κυβερνήσεων, ποὺ ὠργάνωναν τὴν ἀναγεννωμένην Ἑλλάδα.

Ἡ γονιμότης ὅμως τῆς οἰκογενείας Μεταξᾶ δὲν σταματᾷ: ἐξακολουθεῖ νὰ γεννᾷ ἄνδρας χρησίμους εἰς τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας... Τὸ 1870 ὁ Παναγῆς Μεταξᾶς Ἀντζουλακᾶτος εὑρίσκεται Ἔπαρχος στὴν Ἰθάκη. Ἡ γυναῖκα του, στοργικὴ σύζυγος καὶ ἀφωσιωμένη του σύντροφος, ἡ Ἑλένη Κ. Τριγένη, ἀπὸ τὸ Ἀγρίνιον, τοῦ χαρίζει τὴν 12 Ἀπριλίου 1871 ἕνα παιδί, τὸν Ἰωάννην Μιχαήλ, τὸν σημερινὸν Ἐθνικὸ Κυβερνήτη. Γόνος μιᾶς μεγάλης καὶ ἱστορικῆς οἰκογενείας, ἀναζωογονεῖ εἰς δόξαν τὸ ὄνομα τῶν Μεταξάδων. Πῆρε ἕνα τιμημένο ὄνομα καὶ τὸ καθιστᾷ πιὸ τιμημένο, πιὸ ἔνδοξο.

Α. Κ. Μ

Ὁ Καλλικάντζαρος

Ἑλληνικὸ Διήγημα Χρήστου Χρηστοβασίλη

Ἦταν πρόβραδο τῶν Χριστουγέννων.

Ὁ καιρὸς φαίνονταν πολὺ ἄγριος, κι' ἂν καὶ δὲν ἦταν παρὰ λίγες στιγμὲς περασμένες, ποὺ εἶχε βασιλέψει ὁ ἥλιος, ὅλη ἡ Θεσσαλία βουτιῶνταν στὰ κατάμαυρα σκοτάδια τῆς νυχτός.

Τὸ χωριό, τ' ὀνομαστότερο χωριὸ τῆς Καραγκουνιᾶς, τὸ Μ[illegible], φωτοβολοῦσε μέσα στὰ σκοτάδια, ἀπὸ τ' ἀναμμένα τὰ δαδιά, ποὺ πήγαιναν πέρα-δῶθε στὶς αὐλές, κι' ἀπὸ τὶς ἀναλαμπὲς τῆς Χριστουγεννιάτικης φωτιᾶς, ποὺ ἔβγαιναν ἀπὸ τὶς χαραμάδες τῶν παραθυριῶν, κι' ἀπὸ τὶς ἀνοιγμένες θύρες, κι' ἀντηχοῦσε ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη ἀπὸ τοὺς γοεροὺς γρυλισμοὺς τῶν γουρουνιῶν, ποὺ σφάζονταν, ἀπὸ τὰ γαυγίσματα τῶν σκυλιῶν, ποὺ παραμόνευαν στὶς αὐλόπορτες καὶ χυμοῦσαν στοὺς διαβάτες, ποὺ πήγαιναν ἀπὸ ἕνα σπίτι σ' ἄλλο, κι' ἀπὸ μιὰ γειτονιὰ σ' ἄλλη, ἀπὸ τὰ μουγκρίσματα τῶν βωδιῶν, ποὺ πήγαιναν ἀργοπατῶντας, ὅσο νὰ βροῦν τὸ κατοικειό τους, ἀπὸ τὰ χλιμιντρίσματα τῶν ἀλόγων, ποὺ περίμεναν τὸ πάχνισμά τους, ἀπὸ τὰ γκαρίσματα τῶν γαϊδουριῶν, κι' ἀπὸ την ὀχλοβοὴ τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἀναδεύονταν μέσα στὸ χωριό, ἐπειδὴ ἄλλοι δὲν εἶχαν ἀρκετὰ κούτσουρα καὶ πήγαιναν νὰ ζητήσουν ἀπὸ συγγενικὸ ἢ ἀπὸ φιλικὸ σπίτι, γιὰ νὰ βαστάξῃ ἡ φωτιὰ ὣς τὸ πρωΐ, κι' ἔτσι νὰ μὴ φιλοχωρήσουν τὰ καταραμένα τὰ καλλικαντζάρια μέσα στὴ φαμίλια τους, ποὺ ἀνεβαίνουν ἀπὸ τὰ τρίσβαθα τῆς γῆς στὸν κόσμο, τὴν νύχτα τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων, γιὰ νὰ κάμουν χίλια-δυὸ κακά, ἄλλοι πήγαιναν νὰ βροῦν πεταγμένα παλιοτσάρουχα, γιὰ νὰ τὰ ρίξουν στὴ φωτιά, τὸ μόνο πρᾶγμα, ποὺ ἀποφεύγουν τὰ καταραμένα—αὐτὰ πάλε—τὰ καλλικαντζάρια, γιατὶ φοβοῦνται ἀπὸ τὴ μυρουδιά τους, ἄλλοι μὴ ἔχοντας τὸν τρόπο νὰ σφάξουν δικό τους γουρούνι, πήγαιναν νὰ σφάξουν μαζὶ μὲ ἄλλους, ποὺ δὲν εἶχαν κι' αὐτοὶ τὸν τρόπο τους, νὰ σφάξουν μοναχοί τους, γιὰ νὰ μεραστοῦν τὸ σφαχτὸ σὲ δυό, ἢ σὲ τρία μερίδια καὶ νὰ νιφτοῦν στὰ χέρια, καὶ στὰ μοῦτρα ἀκόμα κάμποσοι μὲ τὸ γουρουνίσιο τὸ αἷμα τὴ στιγμή, ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὴ σφαγή, γιὰ νὰ μὴ σκάζουν ἀπὸ τὸ ξηροβόρρι, ἄλλοι νὰ ζητήσουν κανένα γελάδι, ἢ κανένα φορτιάρικο, ποὺ δὲν εἶχε συμμαζέψει μὲ τὴν ὥρα του, στὴν αὐλή του, κι' ἄλλοι γι' ἄλλες δουλειὲς κι' ἀνάγκες....

Αὐτὰ ὅλα τὰ κουβεντιάσματα τῶν σπιτιῶν, οἱ γρυλισμοὶ τῶν γουρουνιῶν, ποὺ σφάζονταν, τὰ γαυγίσματα τῶν σκύλων ποὺ ἀληχτοῦσαν τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ πήγαιναν πέρα-δῶθε, τὰ μουγκρίσματα τῶν βωδιῶν, ποὺ ζητοῦσαν νὰ βροῦν τὸ κατοικειό τους, τὰ χλιμιντρίσματα τῶν ἀλόγων, ποὺ εἶχαν μείνει ἀπάχνιστα, τὰ γκαρίσματα τῶν γαϊδουριῶν...αὐτὰ ὅλα ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά, τὴν κάτω, κι' ἡ γιγάντεια βουὴ τοῦ βορριᾶ, ποὺ ἀνακάτευε τὴ βαρυσυννεφιὰ τ' οὐρανοῦ, ἀπὸ τὴν ἄλλη, τὴν ἀπάνω, σμίγονταν, γένονταν ἕνα, κι' ἔκαναν ἕνα εἶδος μουσικῆς, ἕνα εἶδος χριστουγεννιάτικου τραγουδιοῦ, ποὺ δὲν ἦταν ἄξιος νὰ τὸ συνθέσῃ κανένας μουσικός, οὔτε ἦταν ἄξιος νὰ τὸ γράψῃ κανένας ποιητής, μουσικῆς παναρμονίας καὶ τραγουδιοῦ χαρμοσύνου, ποὺ εἶχαν γιὰ συνθέτη τους καὶ γιὰ ποιητὴ τους τόσα ἀνόμοια πλάσματα καὶ στοιχεῖα καὶ τόσα ἀνόμοια αἰσθήματα, ἀπὸ τοὺς γρυλισμοὺς τῶν καημένων τῶν γουρουνιῶν, ποὺ σπαρταροῦσαν κάτω ἀπὸ τὸ μαχαίρι τοῦ αἱμόχαρου σφαγιᾶ, ὣς τὰ χαρωπὰ γκαρίσματα τῶν γαϊδουριῶν.

Στέκομουν στὸ παραθύρι τοῦ πύργου, ποὺ κατοικοῦσα, πύργου, ποὺ εἶχε ἱστορία ἀκέρια ἀπὸ τοὺς καιροὺς τῶν ἀγάδων, τῶν ἐφέντηδων, τῶν μπέηδων καὶ τῶν πασάδων, ὅταν οἱ σημερινοὶ ἐπιστάτες τοῦ χωριοῦ λέγονταν σιουμπασιάδες, κι' ὁ ἀφεντικός του ἦταν Τοῦρκος, κι' ἀγνάντευα τὸ λαμπροσκότεινο θέαμα τοῦ χωριοῦ, ποὺ ὠνειροφέρνονταν στὰ μαῦρα σκοτάδια καὶ στὰ λαμπρὰ φῶτα, κι' ἀφουγκράζομουν τὴν παράξενη ἐκείνη μουσικὴ καὶ τὸ παράξενο ἐκεῖνο τραγοῦδι, ποὺ μοῦ μεθοῦσαν τὴν καρδιά, κι' αἰστανόμουν ἕναν ἄρρητο ἀναγαλλιασμό, ὡς μέσα βαθειὰ στὴν ψυχή μου.

Σ' αὐτὸ ἀπάνω ποὺ βρίσκομουν ἀνάμεσα οὐρανοῦ καὶ γῆς, καὶ πετοῦσα μὲ τὰ φτερὰ τῆς φαντασίας ψηλὰ σ' ὅλο τὸν ὀρθόδοξο χριστιανικὸ κόσμο, ποὺ ἑτοιμάζονταν νὰ γιορτάσῃ τὴ γέννησι τοῦ Χριστοῦ του, ἀκούω μιὰ δειλὴ φωνὴ ἀπὸ πίσω μου:

— Ἀφεντικό! ἀφεντικό!

Στρέφω νὰ ἰδῶ. Ἦταν ὁ Γιάννης ὁ Μπούντης, ὁ πορτόγυρός μας.

— Τί θέλ'ς ὠρέ; (τοῦ λέγω).

— Νὰ μοῦ δώσῃς τὴν ἄδεια, νὰ πάω σπίτ' πρὶν περάσ' ἡ ὥρα..Ξέρ'ς, ἀφεντικό, ἀπόψε τὰ καταραμένα τὰ καλκαντζάρια...

— Καλά, καλά! (τοῦ εἶπα). Ἄμα ἀποφᾶμε νὰ φύγ'ς ἀμέσως!

Ἄλλες βραδειὲς ὁ πορτόγυρος πήγαινε στὸ σπίτι του κοντὰ στὰ μεσάνυχτα. Ἦταν παντρεμένος ὁ καημένος κι' ἔκανε αὐτὸν τὸν νυχτερινὸ περίπατο ἀπὸ τὴν μιὰ τὴν ἄκρη ὣς τὴν ἄλλη τοῦ χωριοῦ, ἐνῷ ἡ τάξι ἀπαιτοῦσε νὰ μένῃ τὴν νύχτα στὸν πύργο, γιὰ κάθε χρεία ἀνάγκης.

Ἀπόδειπνα ὁ Γιάννης ὁ Μπούντης, ἀφοῦ ἔκαμε ὅλες τις δουλειὲς τοῦ πύργου καὶ πάχνισε τὰ ζῶα στὰ κατώγια, βγῆκε ἀπὸ τὴν ἐξώθυρα καὶ τράβηξε γιὰ τὸ σπίτι, κι' ἐγώ, μὴ ἔχοντας δουλειά, κι' ὄντας κουρασμένος ἀπὸ τοὺς δρόμους, ποὺ εἶχα κάμει τὴν ἡμέρα μέσα στὰ σπαρτά, γιὰ νὰ ἐπιθεωρήσω τὰ νεραγώγια, μὴν τυχὸν κινδυνεύῃ κανένα χωράφι, ἔγειρα νὰ κοιμηθῶ, ἀλλὰ εἶχα κλείσει καὶ δὲν εἶχα κλείσει ἀκόμα τὰ μάτια μου, ὅταν ἀκούω ἀκράτητα καὶ ξεκαρδιστικὰ γέλια τῶν ἀγροφυλάκων, ποὺ ἀχολογοῦσε ὅλος ὁ πύργος. Σηκώνομαι ἀμέσως θυμωμένος κι' ἀνοίγω τὴ θύρα ἕτοιμος νὰ περάσω ἀπὸ γενεὲς δέκα τέσσερες τοὺς ἀγροφυλάκους, ἀλλ' οὔτε ἡ παρουσία μου, οὔτε τὰ κατσουφιασμένα μοῦτρά μου κατώρθωσαν νὰ τοὺς κάμουν νὰ σωπάσουν.

— Τί τρέχει ὠρέ; Φωνάζω ἄγρια καὶ θυμωμένα.

—Χάχα χααα! ὁ ἕνας

— Χάχα χαααα! ὁ ἄλλος

— Χάχα χααα! ὁ τρίτος.

Βλέποντας αὐτὴ τὴν κατάστασι, θυμήθηκα τὸ γελωχόρτι τῶν παραμυθιῶν, καὶ φοβήθηκα μὴ βρισκόμουν ἀνάμεσα σὲ ἀνθρώπους ποὺ εἶχαν τρελλαθῆ. Ἄρχισα νὰ τὸ συλλογίζωμαι καλά, καὶ σκέφτηκα ὅτι ἔπρεπε νὰ λάβω προφύλαξι γιὰ τὴ ζωή μου καὶ γιὰ τὸν πύργο, μὴ στὴν τρέλλα τους ἀπάνω τὸν κάψουν.

Τέλος ἕνας ἀπὸ τοὺς τρεῖς, ξεκαρδισμένος ἀπὸ τὰ γέλια, κοντοζυγώνει καὶ μοῦ λέει λυγκιάζοντας:

— Νaά μᾶς σχωωρέης, ἀααφεντικό! Εἶναι ἕνα πρᾶμα, που ου ουοῦ καὶ σὺ θαααᾶ γελάσης...

— Πέ! (τοῦ λέγω), τί τρέχει...

Ἄρχισε νὰ συμμαζεύεται λίγο ἀπὸ τὰ γέλια καὶ μοῦ εἶπε:

— Ὁ Γιάνν'ς, ἀφεντικό,—νάχω τὸ συμ-

πάθειο σ',—φοβῶνταν ἀπὸ τοὺς καλλικαντζάρους κι' ἤθελε νὰ πάη γρήγορα στὸ σπίτι του ἀπόψε, πρὶν βγοῦν αὐτοὶ ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῆς γῆς.—Χαχαχαά! Νὰ μὲ συμπαθήσης ἀφεντικό!—Ἐγώ, ποὺ στὴν πατρίδα μου, τὴν Ἤπειρο, δὲν πιστεύομε τοὺς καλλικαντζάρους, τί τοῦ κάνω; Χαχαχαααά!—Συμπάθειο, ἀφεντικό!—Παραμονεύω ἔξω ἀπὸ τὴν ἐξώθυρα καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ Γιάνν's βῆκε κι' ἔκλεισε τὴ θύρα, τοῦ ρίχνομαι ἀπὸ κρυφὰ στὴ ράχι. Τσιμουδιὰ ὁ Γιάνν's! Χαχαχααά!

Ἄρχισα νὰ ἑτοιμάζομαι κι' ἐγὼ γιὰ τὰ γέλια, ἐνῷ ὁ ἀγροφύλακας ξακολουθοῦσε λιγωμένος:

—... Μὲ παίρει ἔτσι ζαλῆκα, ἀπὸ τὴ θύρα μας ὡς τὴν πορειὰ τοῦ σπιτιοῦ του. Ἐκεῖ ξαπολύθηκα κι' ὁ Γιάνν's τρύπωσε μέσα.

Καὶ ἐνῷ αὐτὸς διηγῶνταν αὐτά, ἄρχισα κι' ἐγὼ νὰ γελῶ, ἀνάμεσα σὲ ξεκαρδισμένους ἀπὸ γέλια ἀνθρώπους.

Ὅλη τὴ νύχτα ὁ πύργος γελοῦσε μὲ τὸ πάθημα τοῦ πορτόγυρου.

Τὸ πρωΐ σύνταχα ξεκινήσαμε μὲ τοὺς ἀγροφύλακας νὰ πᾶμε στὴν ἐκκλησιά. Στὸ δρόμο μᾶς ἀπαντάει ὁ γερο-Τσιαφίτσιας, ὁ πάρεδρος, καὶ μᾶς λέγει περίφοβος:

— Τὰ μάθατε, ἀφεντικό;

— Ὄχι! (τοῦ λέγω). Τί τρέχει;

— Τί τρέχει λέει; Ὁ πουρτόγυρός σας τὴν ἔπαθε ψὲς ἀπὸ τὰ καταραμένα τὰ καλκαντζάρια! Τοὺν ἔπιασαν τὴν ὥρα ποὺ πήγαινε στοὺ σπίτ' του!

Ἡμεῖς ἀρχίσαμε πάλε τὰ γέλια, ἐπειδὴ γνωρίζαμε τὴν αἰτία.

— Τί χασκογελᾶτε, ἀφεντικό; ξαναλέγει ὁ Τσιαφίτσιας. Κιντυνεύει ἡ ἄνθρωπος! Τοὺν ἔχ'ν φερμένου στὴν ἐκκλησιὰ καὶ τοῦ διαβάζ'ν οἱ παπάδες.

Τὸ πρᾶγμα εἶχε γίνει σοβαρὸ τόσο, ποὺ δὲν τὸ ἔλπιζε οὔτε ἐκεῖνος ποὺ τὸ ἔκαμε, οὔτε ἐγὼ ποὺ τὸ ἤξερα. Στὴ στιγμὴ πάψαμε τὰ γέλια καὶ τραβήξαμε στὴν ἐκκλησιά. Τί νὰ ἰδοῦμε ἐκεῖ; Τὸ χωριὸ μαζεμένο ὅλο μέσα, κι' ὁ πορτόγυρός μας κάτω ἀπὸ τὴν ὡραία πύλη, κουκουλοφασκιωμένος, ἄνοιωτος κι' ἀναίστητος! Ἕνας παπᾶς τὸν θυμιάτιζε ὅλο [illegible], ἐνῷ οἱ ἄλλοι εἶχαν ἀρχίσει τὴ λειτουργιά. Ὅταν βῆκαν οἱ παπάδες μὲ τ' ἅγια κι' ὁ ἀριστερὸς ψάλτης πῆρε τὸ «Ὡς τὸν Βασιλέα», τὸν σταύρωσαν, ὁ ἕνας μὲ τὸ ἁγιοπότηρο, ὁ ἄλλος μὲ τὸ δισκάρι κι' ὁ τρίτος μὲ τὴ λαβίδα καὶ τὸν δρασκέλισαν καὶ οἱ τρεῖς τους καὶ μπῆκαν μέσα στὸ ἱερό.

Ὁ κόσμος ὅλος γονάτισε καὶ σταυροκοπιῶνταν στὸ διάβα τῶν ἁγίων, [illegible] περιμένοντας νὰ ἰδῆ τὸ θαῦμα τῆς ἁγίας Χάρης. Ἀληθινὰ ὁ καλλικαντζαροπατημένος συνῆρθε, κινήθηκε λίγο, μισοάνοιξε τὰ μάτια του καὶ δοκίμασε νὰ σταυροκοπηθῆ, ἀλλὰ δὲν μπόρεσε ἀπὸ τὴν κομάρα, ποὺ εἶχαν τὰ χέρια του. Ὁ κόσμος σταυροκοπιῶνταν ὅλο - ἕνα καὶ δόξαζε τὴ ἅγια Χάρι γιὰ τὸ θᾶμά της, κι' ἀπάνω στὸ «Ἐξαιρέτως» ὁ πορτόγυρός μας, ὁ Γιάννης, ἄνοιξε καλὰ τὰ μάτια του καὶ μπόρεσε νὰ κάμη τὸ σταυρό του. Τέλος στὸ ἀπόλυμα τῆς ἐκκλησιᾶς τὸν ξανασταύρωσαν οἱ τρεῖς λειτουργοὶ παπάδες, κι' ὁ τέταρτος ὁ παπᾶς, ποὺ τοῦ διάβαζε τοὺς ἐξορκισμοὺς τὸν συνώδεψε ὡς τὸ σπίτι του, ἐνῷ ἀπὸ πίσω ἀκολουθοῦσαν πολλοὶ χωριανοί. Τὸ πρᾶμα καὶ τὸ θᾶμα μαθεύτηκε τὴν ἴδια μέρα στὰ πλησιόχωρα: Καλύβια, Παραπράστανη, Γλίνο, Καλημριανά, Παλιοχώρι κλπ. κι' ἔτρεξαν κι' ἀπ' ἐκεῖ κόσμο καὶ παπάδες γιὰ νὰ ἰδοῦν.

[illegible] ἔγινε μὲν καλὰ ὁ Γιάννης, ἀλλ' ἀπὸ τὸ φόβο τῶν καλλικαντζάρων δὲ βγῆκε ὅλο τὸ δωδεκαήμερο ἀπὸ τὸ σπίτι του, κι' οὔτε ξεμάκρυνε ἀπὸ παλιοτσάρουχα ὡς τὴν ἡμέρα τοῦ Ἅη-Γιανιοῦ, αὔριανὰ τὴ φωτιά, ὅπου μερόνυχτα ἔκαιγε κούτσουρα καὶ κάπνιζε τῶν Φώτων, ποὺ εἶχε τὸ ὄνομά του κι' ἦταν φευγᾶτα

Ἦταν σὰν ἀρκούδα μεγάλους.

πλιὰ τὰ καταραμένα τὰ καλλικαντζάρια, βγῆκε ἔξω γελαστὸς καὶ καλά, καὶ τὸν εὐχήθηκα, ὁ κόσμος καὶ γιὰ τ' ὄνομά του καὶ γιὰ τὰ περαστικά του. Κι' ὅταν τὴν ἄλλη μέρα ἦρθε στὸ πύργο ν' [illegible] τὴν [illegible] του, ποὺ εἶχε διακόψει ὁ καλλικάντζαρος, τὸν ρώτησα:

—Ἔ! ὠρὲ Γιάννη! Πές μας τώρα πῶς ἦταν ὁ Καλλικάντζαρος;

—Τί νὰ σ' πῶ, ἀφεντικό! Τί νὰ σ' πῶ! Ξωρκισμένος νἆναι ἡ θεοκατάρατους! Μὴ μὲ ρωτᾶς, ἂν ἀγαπᾶς τοὺν Θεό!

—Μὰ θέλω νὰ μοῦ πῆς νὰ μάθω κι' ἐγώ!

—Νά! ἀφεντικό μ'! Ἦταν σὰν ἀρκούδα μεγάλους! Μιὰ οὐρά... τόση μὲ συμπάθειου! (κι' ἄνοιξε τὴν ὀργυιά του) [illegible] Μοῦ ρίχτηκε ζαλῆκα ὁ καταραμένους ἀπὸ τὴν ἐξώθυρά μας, ὡς τὴν πορειά μ'! Καλὰ ποὺ δὲ μπῆκε καὶ στοὺ σπίτ'! Φοβήθηκε τὴ φωτιὰ καὶ τὰ παλιοτσάρουχα ποὺ κάπνιζαν.

Καὶ λέγοντας αὐτά, σταυροκοπήθηκε τριπλᾶ.

Ἀπὸ τότε ὁ Γιάννης [illegible] καθὲ [illegible] δωδεκαήμερο, ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὡς τὰ Φῶτα, βγαίνει μὲ τὸν ἥλιο καὶ συμμαζεύεται στὸ σπίτι του μὲ τὸν ἥλιο, καὶ τότε ἀκόμα ἔχει κάτω ἀπὸ τὴ γοῦνά του ἕνα δαυλάκι ἀναμμένο καὶ τυλιγμένο μ' ἕνα παλιοπέτσι καὶ σ' ὅποιον τοῦ λέγει τίποτε γιὰ τὸ δαυλί, ποὺ παίρνει, τοῦ ἀπολογιέται:

— Γιὰ [illegible] [illegible] ἀπὸ τοὺς καταραμένους τοὺς καλλικαντζάρους!

Ἀριστείδης Μωραϊτίνης

ΕΝΑΣ ΘΡΥΛΙΚΟΣ ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΜΑΣ

Τὶς μέρες αὐτὲς τῶν Χριστουγέννων σχεδὸν κάθε χρόνο ἀπάνω στὶς χιονισμένες κορυφὲς τοῦ Ὀλύμπου τελεῖται ἕνα μνημόσυνο, τοῦ ὁποίου ἡ τραγικὴ μεγαλοπρέπεια εἶναι ἀφάνταστη. Μιὰ πολὺ ἡλικιωμένη Κυρία, ἀδιαφοροῦσα γιὰ τὶς φοβερὲς ταλαιπωρίες μιᾶς ἐπίπονης γιὰ τὴν ἡλικία της περιπλανήσεως, ξεκινάει ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, γιὰ τὸν ἀνταριασμένο Ὄλυμπο, ἀνεβαίνει ὅσο πιὸ ψηλὰ μπορεῖ, καὶ κεῖ σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς ἄγριες κορυφές του κάνει τὸ μνημόσυνο τοῦ παιδιοῦ της. Εἶναι ἡ μητέρα τοῦ ἀεροπόρου Μωραϊτίνη ποὺ χάθηκε στὸ ἀπὸ Θεσσαλονίκης ὡς τὴν Ἀθήνα διάστημα, τὰ Χριστούγεννα τοῦ 1918. Ὅλες οἱ ἀναζητήσεις ποὺ ἔγιναν τότε γιὰ νὰ βρεθῇ ἔστω καὶ ἕνα κομμάτι τοῦ ἀεροπλάνου του ἔμειναν χωρὶς ἀποτέλεσμα.

Καὶ ἴσαμε σήμερα κανεὶς δὲν ξέρει σὲ ποιὸ τόπο, στὴ στεριὰ ἢ στὴ θάλασσα, χάθηκε ὁ Μωραϊτίνης.

Σὰν νὰ ἦταν θελημένο ἀπὸ τὴν Μοῖρα ὁ νέος αὐτὸς —μόλις τριάντα χρόνων— ποὺ ἔζησε μόνο γιὰ τὸ ἰδανικὸ δὲν ἄφησε κανένα ἴχνος τοῦ θανάτου του. Δὲν ἔπεσε σὲ κανένα συγκεκριμένο χῶρο, ὥστε νὰ χαραχθῇ στὸ χῶμα ὁ τάφος του. Ἔμεινε, ὅπως θὰ μείνῃ πάντοτε, ψηλὰ στὸν αἰθέρα, στὴν θέσι ποὺ τοῦ ἅρμοζε, ἀθάνατος. Μόνο κάποιος βοσκὸς τὸν εἶδε ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ σύννεφα, μιὰ στιγμή, νὰ περνάῃ ἀπάνω ἀπὸ τὸν Ὄλυμπο. Τὴ θέσι αὐτὴ θεώρησε γιὰ τάφο του ἡ ἀπαρηγόρητη μητέρα καὶ ἐκεῖ ἀναβλέποντας ὄχι τὸ χῶμα, ἀλλὰ τὰ ὕψη τελεῖ τὸ μνημόσυνό του. Ἡ Πολιτεία κάθε τόσο, σὰν νὰ εἶχε νὰ ἐπανορθώσῃ μιὰ μεγάλη παράλειψι ἀπέναντι τῆς μνήμης του, θυμᾶται καὶ αὐτὴ μὲ εὐλάβεια τὸν ἥρωα ἀεροπόρο καὶ πότε τοῦ ἀνεγείρει ἕναν ἀνδριάντα, πότε βαπτίζει μὲ τὸ ὄνομά του ἕναν δρόμο ἢ μιὰ πλατεία. Καὶ οἱ σελίδες τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας μένουν ἀκόμη ἀνοιχτὲς γι' αὐτόν. Γιατὶ δὲν κατέλαβε ὁ Μωραϊτίνης ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τὴν κυρίαρχη θέσι τοῦ μεγαλύτερου, ὅπως εἶναι, σύγχρόνου ἥρωα τῆς Ἑλλάδος. Ἡ παράλειψι αὐτὴ ὀφείλεται καὶ πάλι στὸν ἐμφύλιο διχασμό, ποὺ τόσα κακὰ προξένησε στὸν τόπο μας. Ὁ Μωραϊτίνης θεωρήθηκε ὡς ὀπαδὸς μιᾶς ὡρισμένης πολιτικῆς μερίδος καὶ φυσικὰ ὡς ἀντίπαλος τῆς ἄλλης. Ἔτσι γιὰ μιὰ στιγμὴ ἡ δόξα του διχάστηκε. Ἀλλὰ καὶ οἱ δυὸ πολιτικὲς μερίδες ἠπατῶντο, γιατὶ ὁ Μωραϊτίνης δὲν ἀνῆκε σὲ καμμιά. Ἀνῆκε ἀποκλειστικὰ στὴν σφαῖρα τῶν ἡρώων ποὺ θυσιάζονται γιὰ τὴν πατρίδα. Τὴν πολιτικὴ παράταξι, ποὺ τοῦ ἔδινε τὴν δυνατότητα νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἡρωϊκή του διάθεσι μὲ τὸν πόλεμο, καὶ νὰ θυσιάσῃ τὴν ζωή του γιὰ τὴν πατρίδα, ἀκολούθησε ὁ Μωραϊτίνης χωρὶς νὰ ἀπασχοληθῇ μὲ καμμιὰ ἄλλη λεπτομέρεια τῆς πολιτικῆς. Σιγὰ-σιγὰ ὅμως καὶ οἱ δυὸ κομματικὲς παρατάξεις ἔνοιωσαν πόσο ξέφευγε ἀπὸ τὰ στενὰ ἰδεολογικά τους ὅρια ὁ ἥρως αὐτός, καὶ τὸν ἐτίμησαν ἀναλόγως. Ἀλλὰ μόνο σήμερα ποὺ χάρις στὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου τὰ ἐμφύλια πάθη ἐξέλειψαν, παίρνουν ἀπὸ αὐτὸ τὸ κῦρος τους, οἱ βιογραφικὲς αὐτὲς λεπτομέρειες καὶ φωτίζουν δραστικὰ γιὰ ὅλους τοὺς Ἕλληνας τὴν μεγάλη αὐτὴ μορφὴ τοῦ ἥρωος. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνο ὁ διχασμός, εἶναι καὶ ἡ ἀφάνταστη μετριοφροσύνη του, ποὺ συνετέλεσε στὴν καθυστέρησι αὐτὴ τῆς ἱστορίας. Ὅταν ἔπρεπε νὰ ἀφηγηθῇ κανένα πολεμικό του κατόρθωμα ἄρχιζε: «Κάποιος ἀεροπόρος κτλ.» καὶ τὸ παρουσίαζε ὡς ξένο. Ἐπίσης, στοὺς ἐντελῶς ἀπληροφόρητους ἀπὸ τὸν ἴδιο συγγενεῖς του, ποὺ τὸν ρωτοῦσαν γιὰ τὴν δρᾶσι του ἀπαντοῦσε: «Ὁ κόσμος τὰ παραλέει...»

Πράγματικα δὲ μοιάζουν μὲ ὑπερβολὲς τὰ ἀληθινὰ κατορθώματα τοῦ Μωραϊτίνη. Ἰδοὺ ἕνα ἀπὸ αὐτά, ὅπως τὸ ἀνέγραψαν αἱ ἐφημερίδες τῆς ἐποχῆς. «Ὁ Μωραϊτίνης ὑψωθεὶς μὲ τὸ ἀεροπλάνον του ἀπὸ τὸν Μοῦδρον ἔφθασε μέχρι τοῦ ἀγκυροβολίου τῶν θωρηκτῶν «Γκαίμπεν» καὶ «Μπρεσλάου» καὶ ἐπετέθη ἐναντίον αὐτῶν. Τὰ ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα ἐπετέθησαν διὰ νὰ ἀπαλλάξουν τὰ θωρηκτὰ ἀπὸ τὸν ἐπιτυχῆ βομβαρδισμόν του. Κατέρριψε δύο ἐξ αὐτῶν. Ἀλλὰ τὰ πολυβόλα του ἔπαθον ἐμπλοκήν. Προσεγειώθη τότε μὲ 20 ὀπὰς σφαιρῶν εἰς τὸ ἀεροπλάνον του. Ἐπέβη ἄλλου καὶ συνέχισε τὸν ἀγῶνα καταρρίψας καὶ τρίτον ἐχθρικὸν ἀεροπλάνον...» Ἰδοὺ ἄλλο ἱστορούμενον ἀπὸ μίαν ἀνέκδοτον ἐπιστολὴν τοῦ κ. Α. Καντζῆ, αὐτόπτου μάρτυρος μιᾶς τῶν ἀερομαχιῶν τοῦ Μωραϊτίνη, πρὸς τὴν μητέρα του:

«...Εὑρέθην κατὰ τὴν χθεσινὴν ἡμέραν τῆς 12ης Ἰουλίου θεατὴς τῆς ἐναερίου γιγαντομαχίας, καθ' ἣν ἓν μόνον ἀεροπλάνον φέρον ὡς μόνην ὑπεροχὴν τὸν βαρὺν ὁπλισμὸν τοῦ μυθώδους θάρρους τοῦ ἐπιβαίνοντος πολεμιστοῦ, κατεδίωκε πέντε ἐχθρικά. Ἦτο πολὺ φυσικόν, ἡ μυστικὴ εὐχὴ καὶ ὁ πόθος ἐμοῦ καὶ παντὸς Ἕλληνος νὰ ἦτο ὅπως ὁ τολμηρὸς αὐτὸς ἥρως εἶναι ἐκ τῶν ἰδικῶν μας, τόσον μᾶλλον, καθόσον εἶναι γνωστὸν πόσαι καρδίαι Ἑλληνικαὶ εὑρίσκονται ἐνταῦθα.

»Φαντάζεσθε τὴν χαράν μας, τὴν Ἐθνικήν μας ὑπερηφάνειαν, ὅταν κατόπιν ἐγένετο γνωστὸν ὅτι ὁ ἥρως αὐτὸς ἦτο ὁ Ἕλλην Διοικητὴς τοῦ ἀεροπορικοῦ Σώματος Μωραϊτίνης...»

• • •

Ὁ Μωραϊτίνης ὠργάνωσε τὴν ἀεροπορίαν τῆς Ἑλλάδος, κατέρριψεν ἐν ὅλῳ ἐννέα ἀεροπλάνα, ἔσωσε τὸν Ἀγγλικὸν στόλον τῶν Δαρδανελλίων ἀπὸ μίαν ἐνέδραν ναρκῶν, καὶ προσέφερε τὸ ἡρωϊκώτερον παράδειγμα τόλμης καὶ αὐτοθυσίας. Εἰς τὴν Γεν. Διοίκησιν Λέσβου, ἡ ὁποία τοῦ ἔστειλε τὰ κάτωθι ἔγγραφα, ἀπήντησε ὅπως θὰ ἀπαντοῦσε ἕνας ἥρωας.

Ἰδοὺ τὰ ἔγγραφα:

Μυτιλήνη, 25 Ἰουλίου 1918

Πρὸς τὸν Κύριον Α. Μωραϊτίνην

Πλωτάρχην, Ἀρχηγὸν τῶν Ἑλλήνων ἀεροπόρων

Ἡ Γενικὴ Διοίκησις ἀγγέλλουσα πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν τὴν ἐν Λέσβῳ παρουσίαν ὑμῶν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τόσας ἐλπίδας ὄχι μόνον ἡ ἀεροπορία τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ ὁ ὅλος ἀγὼν τῆς Πατρίδος στηρίζει κατόπιν τῶν ἐκτάκτων ἐπιτυχιῶν καὶ ἐπιδειχθείσης ὀργανωτικῆς ἀξίας ὑμῶν, ἔλαβε τὴν ἐντολὴν παρὰ τοῦ Ὑπουργείου ὅπως συστήσωμεν ὑμῖν καὶ μὴ ἐκθέσητε τὴν ἀναγκαιοτάτην ὄντως σήμερον τῇ Ναυτικῇ ὑπηρεσίᾳ ζωήν σας.

Ὁ ὄλεθρος ὑμῶν ὡς παρατηρεῖ εὐλόγως τὸ Ὑπουργεῖον δὲν εἶναι ἀπώλεια ἑνὸς ἁπλοῦ πιλότου. Τὰ μέχρι τοῦδε πραχθέντα παρ' ὑμῶν εἶναι ἀρκετὰ ὅπως

παραδειγματίσωσι καὶ κινήσωσι τὸν ζῆλον τῶν ὑπὸ τὰς διαταγάς σας.

Ὅπως λάβητε ἀκριβῆ γνῶσιν τῶν διαμειφθέντων κοινοποιοῦμεν ὑμῖν κατωτέρω τόσον τὸ ὑπ' ἀριθ. 109 τηλ. τῆς Γεν. Διοικήσεως ὅσον καὶ ἐπὶ τούτου ὑπ' ἀριθ. 50573 ἐ. ἔ. τηλ. ἀπάντησιν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν.

Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Λέσβου

Τ. Τ. ὑπ. δυσανάγνωστος

Γενικὸν Διοικητὴν Λέσβου

Παρακαλοῦμεν συστήσητε πλωτάρχη Μωραϊτίνη ὅπως μὴ ἐκθέτῃ τὴν ἀναγκαιοτάτην σήμερον τῇ ναυτικῇ ἀεροπορικῇ ὑπηρεσίᾳ ζωήν του. Στόπ. Ὄλεθρός του δὲν εἶναι ὄλεθρος ἁπλοῦ πιλότου. Στόπ.

Μέχρι τοῦδε πραχθέντα εἶναι ἀρκετὰ ὅπως παραδειγματίσωσι καὶ κινήσωσι τὸν ζῆλον τῶν ὑπ' αὐτόν.

Ὑπουργὸς Ναυτικῶν

ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Ἀριθ. 109

Ὑπουργεῖα Ναυτικῶν - Ἐσωτερικῶν - Ἀθήνας

Ἀφίχθη αἰσίως ἀρχηγὸς Ἑλλήνων ἀεροπόρων Ἀριστείδης Μωραϊτίνης ἑτοιμαζόμενος διὰ σοβαρὰς ἐπιχειρήσεις πρὸς Σμύρνη. Στόπ. Εἶμαι ὡς Ἕλλην ὑπερήφανος διότι Συμμαχικὸς στρατιωτικὸς κόσμος Γάλλων καὶ Ἄγγλων ἀναγνωρίζουσιν αὐτὸν ὡς ἀνώτατον καὶ κορυφαῖον πάντων ἐν Μεσογείῳ ἀεροπόρων, ὅμοιον ὁποίου οὐδὲν ἀεροπορικὸν Σῶμα Συμμάχων κέκτηται. Στόπ.

Πάντες ξένοι ἀξιωματικοὶ ὁμοφώνως μοὶ τῷ ἐδήλωσαν. Στόπ. Συμφέρον Ἐθνικὸν ἐπιβάλλει συνιστᾶτε αὐτῷ ἑκάστοτε φειδὼ περὶ τὴν πολύτιμον ζωήν του.

Γενικὸς Διοικητὴς Λέσβου

ΣΠ. ΔΑΣΙΟΣ

Εἰς τὰ ἀνωτέρω ἔγγραφα ὁ Μωραϊτίνης ἔδωσε τὴν κάτωθι σπαρτιατικὴν ἀπάντησιν:

Ἐν Μούδρῳ, τῇ 7ῃ Αὐγούστου 1918

Πρὸς τὸν Γενικὸν Διοικητὴν Λέσβου

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ εὐχαριστήσω ὑμᾶς θερμῶς δι' ἐνδιαφέρον ἐπιδειχθὲν διὰ τῆς ἀποστολῆς τοῦ ὑπ' ἀριθ. 120 ὑμετέρου ἐγγράφου, οὗτινος ὅμως οὐδόλως συμμερίζομαι τὸ πνεῦμα, δεδομένου ὄντος ὅτι ἵνα ἄρχῃ τις στρατιωτικῆς δυνάμεως δέον νὰ μὴ ἐπαρκῆται εἰς τὸ νὰ ἐκδίδῃ διαταγάς, ἀλλὰ καὶ τὸ παράδειγμα τῆς ἐκτελέσεως.

Ὁ Διοικητὴς

ΑΡ. ΜΩΡΑΪΤΙΝΗΣ

Ὅταν ἐχάθη, ὁ Ἄγγλος ἀρχηγὸς τῶν ἐν Μούδρῳ Βρεττανικῶν Δυνάμεων Γκόρντον ἀπέστειλε πρὸς τὸν Ὑποναύαρχον τῆς Βρεττανικῆς Ναυτικῆς ἀποστολῆς τὸ κάτωθι καταπληκτικὸν διὰ ψύχραιμον Ἄγγλον ἔγγραφον, τὸ ὁποῖον παραθέτομεν κατὰ πιστὴν μετάφρασιν.

Τὸ Ἀρχηγεῖον τῶν ἐν Μούδρῳ Βασιλικῶν Βρεττανικῶν Ἀεροπορικῶν Δυνάμεων.

Πρὸς τὸν ὑποναύαρχον Ἀρχηγὸν τῆς Βρεττανικῆς Ν. Ἀποστολῆς.

Τῇ 31 Ἰανουαρίου 1919

Κύριε,

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσω ὑμᾶς ὅπως εὐαρεστούμενος ἐκφράσητε εἰς τὸν Ἕλληνα Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν τὴν βαθυτάτην μου λύπην ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ Πλωτάρχου Μωραϊτίνη.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΜΩΡΑΪΤΙΝΗΣ

Ἕνεκα τῆς ἀπουσίας μου εἰς Ρωσσίαν δὲν ἔσχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ πράξω τοῦτο ἐνωρίτερον.

Ἐκ μέρους πάντων τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀνδρῶν τῶν ἐν Αἰγαίῳ Βρεττανικῶν Βασιλικῶν Ἀεροπορικῶν Δυνάμεων, σπεύδω νὰ ἐκφράσω τὴν θλῖψιν ἡμῶν διὰ τὸ πρόωρον τέλος τοῦ λαμπροῦ τούτου Ἀξιωματικοῦ.

Ὁ Πλωτάρχης Μωραϊτίνης ὑπῆρξε γενναιότατος Ἀξιωματικὸς καὶ λίαν ἀφωσιωμένος εἰς τὸ καθῆκόν του.

Καθιέρωσε δὲ δι' ὅλας τὰς τάξεις τῆς τε Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Βρεττανικῆς Ἀεροπορικῆς Ὑπηρεσίας πρότυπον Ἀρχηγοῦ Ἀξιωματικοῦ, ὅπερ οὐδεὶς ποτε θέλει ὑπερβάλει. Ἡ μεγίστη αὐτοῦ συναίσθησις ὀρθοπρεπείας ὡς καὶ ἡ πεῖρα, κατέστησε τὴν συνεργασίαν τῶν δύο ὑπηρεσιῶν εὐάρεστον ἔργον μεταξὺ συναδέλφων.

Πολλοὶ ἐξ ἡμῶν ἔσχομεν τὸ εὐτύχημα νὰ ἀποκτήσωμεν τὴν φιλίαν του, ὅσοι δὲ ἐτύχομεν ταύτης, οὐδέποτε θέλομεν λησμονήσει τὰς ἐξ αὐτῆς ἐντυπώσεις, ἐφ' ᾧ καὶ διπλασία ἡ θλῖψις ἡμῶν ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ αὐτοῦ.

Παρακαλεῖσθε προσέτι ὅπως εὐαρεστούμενος ὑποβάλητε εἰς τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ ἐκ μέρους ἐμοῦ καὶ πάντων τῶν ὑπ' ἐμὲ τὴν ἔκφρασιν τῆς βαθυτάτης ἡμῶν θλίψεως.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποσημειωθῶ κλπ.

Συνταγματάρχης CORDON

Ἀρχηγὸς τῶν Β.Β.Α.Δ.

Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε.Ν.Α.Υ.

• • •

Ἡ φράσις «πρότυπον ἀρχηγοῦ ὅπερ οὐδεὶς θέλει ὑπερβάλει» τονιζομένη, ἀπὸ Ἄγγλον στρατιωτικόν, εἶναι σχεδὸν ἄνευ προηγουμένου, ὅπως ἐπίσης ἄνευ προηγουμένου ὑπῆρξε καὶ ἡ δωρεὰ εἰς τὸν Μωραϊτίνην ἐκ μέρους τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως ἀεροπλάνου μὲ μεταλλίνην ἐπιγραφήν: «Ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις εὐγνωμονοῦσα τὸν ἀεροπόρον Μωραϊτίνην», καθὼς καὶ ἡ ἀπονομὴ ὅλων τῶν διεθνῶν ἀνωτάτων παρασήμων ἀνδρείας. Οἱ πρώην συνάδελφοι τοῦ Μωραϊτίνη, συνταξιοῦχοι πλέον, τὸν θυμοῦνται καὶ δακρύζουν. Ὁ κ. Κ. Παπανεωργίου, ὁ ὁποῖος εἶχεν ὑπηρετήσει ὑπὸ τὰς διαταγάς του καὶ παρ' ὀλίγον νὰ χαθῇ καὶ αὐτὸς μαζί του—ἐπρόκειτο νὰ ἐπιστρέψῃ μὲ τὸ ἴδιον ἀεροπλάνον ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην — μᾶς εἶπε ὅταν τὸν ρωτήσαμε νὰ μᾶς διηγηθῇ κάτι ἀπὸ τὰ ἀνδραγαθήματα τοῦ Μωραϊτίνη: «Τί νὰ σᾶς πῶ; Τὸ θάρρος τοῦ Μωραϊτίνη μᾶς ἔκανε τότε ὅλους νὰ ἀψηφοῦμε τὸν θάνατο»...

Ἀλλὰ οἱ βιογραφικὲς αὐτὲς λεπτομέρειες εἶναι ἐλάχιστες μπροστὰ στὴν γεμάτη ἀπὸ ἡρωϊσμὸ καὶ αὐτοθυσία ζωὴ τοῦ ἡρωϊκοῦ ἀεροπόρου. Ἀποτελοῦν μόνο μίαν ἐλάχιστη συμβολὴ γιὰ τὸν ἱστορικὸ ποὺ θὰ ἀναλάβῃ νὰ φωτίσῃ μιὰ μέρα ἀκόμη περισσότερο τὴν μεγάλη αὐτὴ μορφὴ τοῦ συνεχίσαντος τὴν παράδοσι τοῦ 21 ἥρωος τῆς σημερινῆς Ἑλλάδος, τοῦ ἥρωος, ποὺ πρέπει ὅλοι οἱ νέοι νὰ μιμηθοῦν τὸ παράδειγμα τῆς αὐτοθυσίας καὶ τῆς γενναιότητος, ὅταν ἡ Πατρὶς θὰ χρειασθῇ τὰς ὑπηρεσίας τους.

Γ. Ν.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Σὲ λίγο ξαπλώθηκε 'κεῖ στάχερο, πολὺ κοντά μου καί, μὲ κάποια δειλία, ἄρχισε νὰ μοῦ γλείφῃ τὸ χέρι.

Αὐτὸ τὸ χάδι μὲ συγκίνησε πολύ· ἀνασηκώθηκα καὶ τὸν ἐφίλησα στὴν κρύα του μύτη.

Ἔβγαλε μιὰ πνιγμένη φωνίτσα χαρᾶς· ἔπειτα, θαρρετά, ἔβαλε τὸ πόδι του στὸ χέρι μου καὶ δὲν κουνήθηκε πιά.

Ξέχασα τότε καὶ κούρασι καὶ θλῖψι.

Ὁ σφιγμένος λαιμός μου ἄνοιξε, ἀνάσανα ἐλεύθερα, δὲν ἤμουν πιὰ μόνος: εἶχα ἕνα φίλο!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Ἡ πρώτη ἐμφάνισις.

Πρωΐ - πρωΐ ξεκινήσαμε.

Δὲν ἔβρεχε πιά. Οὐρανὸς γαλάζιος καί, ἐπειδὴ εἶχε φυσήξει τὴ νύκτα βοριαδάκι, λάσπες λιγοστές. Τὰ πουλιὰ κελαϊδοῦσαν χαρούμενα στὰ χαμόδενδρα τοῦ δρόμου καὶ τὰ σκυλιὰ σκιρτοῦσαν τριγύρω μας. Κάθε τόσο ὁ Κάπης σηκώνουνταν στὰ πισινὰ καὶ μοῦ πετοῦσε στὸ πρόσωπο δυὸ - τρία γαυγίσματα, ποὺ καταλάβαινα τὴ σημασία τους.

«—Θάρρος, θάρρος!» μοῦ ἔλεγαν, τὰ γαυγίσματα αὐτά.

Γιατ' ἦταν πολὺ ἔξυπνος σκύλος, ποὺ ὅλα μας τὰ καταλάβαινε κι' ὅλα του μᾶς ἔκανε νὰ τὰ καταλαβαίνουμε. Πολλὲς φορὲς ἄκουσα νὰ λένε γι' αὐτὸν πὼς δὲν τοῦ ἔλειπε παρὰ ἡ μιλιά. Μὰ δὲν τὸ παραδεχόμουν. Στὴν οὐρά του μονάχα ὑπῆρχε τόση ἐξυπνάδα καὶ τόση εὐγλωττία, ὅση δὲν ὑπάρχει σὲ πολλῶν ἀνθρώπων τὴ γλῶσσα καὶ τὰ μάτια. Τὸ βέβαιο εἶναι πὼς ἡ μιλιὰ ποὺ ἔλειπε τοῦ Κάπη, δὲν μοῦ χρειάστηκε μαζί του ποτέ. Ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα συνεννοούμαστε θαυμάσια!

Δὲν εἶχα βγῆ ποτὲ ἀπ' τὸ χωριό μου κι' εἶχα μεγάλη περιέργεια νὰ ἰδῶ μιὰ χώρα. Τὸ Οὐσσὲλ ὅμως δὲν μὲ θάμπωσε καθόλου. Τὰ παλιά του σπίτια μὲ τὰ πυργάκια, ποὺ ξετρελλαίνουν τοὺς ἀρχαιολόγους, μᾶς φάνηκαν τέλεια ἀδιάφορο. Ἔπειτα, νὰ πῶ τὴν ἀλήθεια, ἐγὼ ἕνα μόνο πρᾶγμα γύρευα νὰ ἰδῶ στὸ Οὐσσέλ. Ἕνα παπουτσίδικο. Τὰ παπούτσια μου, τὰ παπούτσια ποὺ μοῦ εἶχε τάξει ὁ Βιτάλης ἦλθε ἡ ὥρα νὰ τὰ φορέσω!

Γι' αὐτὸ κι' ἡ μοναχὴ ἐνθύμησι ποὺ μοῦ ἔμεινε ἀπ' αὐτὴ τὴν πόλι, εἶναι ἕνα μαγαζὶ σκυθρωπὸ καὶ μαυροκαπνισμένο, ἐκεῖ στὸ Λαχανοπάζαρο. Στὴ βιτρίνα του δὲν ἔβλεπες παρὰ παλιοτούφεκα, παλιοσίδερα—κλειδαριὲς πρὸ πάντων καὶ κλειδιὰ σκουριασμένα,— καὶ μιὰ φανταχτερὴ στολὴ μὲ γαλόνια στὶς ραφὲς καὶ μ' ἀσημένιες ἐπωμίδες.

Γιὰ νὰ μπῇς, κατέβαινες τρία σκαλάκια καὶ τότε βρισκόσουν σὲ μιὰ μεγάλη σάλα ὅπου τὸ φῶς τοῦ ἥλιου δὲν εἶχε μπῆ βέβαια ποτέ, ἀπ' τὴν ἡμέρα ποὺ ἔβαλαν σκεπὴ σ' ἐκεῖνο τὸ σπίτι!

Ἕνα ὡραῖο πρᾶγμα σὰν τὰ παπούτσια, πῶς μποροῦσε νὰ πουλιέται σ' ἕνα μέρος τόσο ἄσχημο;

Ὁ Βιτάλης ὅμως ἤξερε τί ἔκανε· καὶ νά, σὲ λίγο, εἶχα τὴν εὐτυχία νὰ φορέσω τὰ πρῶτά μου παπούτσια, μὲ χοντρὲς σόλες, μὲ σίδερο μπροστά, μὲ καρφιὰ ἀπὸ κάτου, —παπούτσια δέκα φορὲς πιὸ βαρειὰ ἀπ' τὰ ξύλινα τσαρούχια μου.

[illegible] ὡς ἐδῶ. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ παπούτσια, μοῦ ἀγόρασε κι' ἕνα σακκάκι ἀπὸ μπλὲ βελοῦδο, ἕνα μάλλινο πανταλόνι κι' ἕνα καστορένιο καπέλλο. Τελοσπάντων ὅ,τι μοῦ εἶχε τάξει.

Βελοῦδο ἐγώ, ποὺ δὲν εἶχα φορέσει ἄλλο ἀπὸ πανί; καπέλλο ἐγώ, ποὺ δὲν εἶχα ὡς τώρα παρὰ τὰ μαλλιά μου;... Ὤ, χωρὶς ἄλλο, ὁ Βιτάλης ἦταν ὁ καλύτερος κι' ὁ πλουσιώτερος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου!

Νὰ πῶ τὴν ἀλήθεια, τὸ βελούδινο ἦταν λιγάκι τριμμένο, ἡ τσόχα φαγωμένη καὶ τὸ καπέλλο, ἀπ' τὶς βροχὲς καὶ τοὺς ἥλιους, δὲν ἤξερες τί χρῶμα εἶχε στὴν ἀρχή. Ἀδιάφορο! Θαμπωμένος ἐγὼ ἀπὸ τόσα μεγαλεῖα, δὲν πρόσεχα καθόλου στὶς ἀτέλειες, ποὺ τὶς ἔκρυβε ἀπ' τὰ μάτια μου ἡ λάμψι τους...

Δὲν ἔβλεπα τὴν ὥρα νὰ τὰ φορέσω. Ὅταν γυρίσαμε ὅμως στὸ ξενοδχεῖο, ὁ Βιτάλης πῆρε ἕνα ψαλίδι κι' ἔκοψε τὰ δυὸ σκέλη τοῦ πανταλονιοῦ ἀπ' τὰ γόνατα.

— Ἄ, τί κρῖμα! φώναξα.

— Τὸ κάνω αὐτό, μοῦ ἐξήγησε ὁ Βιτάλης, γιὰ νὰ διαφέρης ἀπὸ τἆλλα παιδιά. Εἴμαστε στὴ Γαλλία καὶ σὲ ντύνω σὰν Ἰταλό. Ἂν ἤμαστε στὴν Ἰταλία θὰ σ' ἔντυνα σὰ Γάλλο.

Κι' ἐπειδὴ αὐτὴ ἡ ἐξήγησι δὲν ἔδιωχνε τὴν ἀπορία μου καὶ τὴ λύπη, ὁ Βιτάλης ἐξακολούθησε:

— Τί εἴμαστε 'μεῖς; Ἠθοποιοί. Ἄνθρωποι δηλαδὴ ποὺ καὶ μόνο μὲ τὴν ὄψι τους πρέπει νὰ κινοῦν τὴν περιέργεια. Νομίζεις πὼς ἂν παρουσιαζόμαστε σὲ λίγο στὴν πλατεῖα τοῦ Οὐσσέλ, ντυμένοι σὰν τοὺς ἄλλους, θὰ κάναμε τὸν κόσμο νὰ μᾶς προσέξῃ καὶ νὰ μαζευτῇ τριγύρω μας; Ὄχι βέβαια! Μάθε, παιδί μου, ὅτι στὴ ζωή, καμμιὰ φορά, ἔχει μεγάλη σημασία καὶ τὸ ἀπέξω, ἐκεῖνο ποὺ φαίνεται. Κακὸ αὐτό, μὰ τί νὰ γίνῃ!

Ἔτσι λοιπόν, ἀπὸ Γάλλος ποὺ ἤμουν τὸ πρωΐ, ἔγινα, πρὶν βραδυάσῃ, [illegible]

Ἀφοῦ τὸ πανταλόνι μου ἔγινε κοντὸ ὡς τὰ γόνατα, ὁ Βιτάλης μοῦ ἔδεσε τὶς κάλτσες μὲ κόκκινα κορδόνια, σταυρωτὰ στὶς γάμπες, σὰν τὰ δικά του. Στὸ καπέλλο μου ἔδεσε κι' ἄλλες κορδέλλες καὶ τὸ στόλισε μ' ἕνα μπουκέτο ἀπὸ ψεύτικα λουλούδια.

Δὲν ξέρω τί θάλεγαν ἄλλοι γιὰ τὴ φορεσιά μου, ἐγὼ ὅμως, τ' ὁμολογῶ, τὴν εὕρισκα ἔξοχη· καὶ τέτοια θᾆταν ἀληθινά, γιατὶ κι' ὁ Κάπης, ἀφοῦ μὲ κύτταξε κάμποση ὥρα, μοῦ ἔτεινε τὸ πόδι εὐχαριστημένος.

Ἡ ἐπιδοκιμασία τοῦ Κάπη μοῦ χρειάζουνταν πολύ, γιατὶ ὅσην ὥρα πολεμοῦσα νὰ βάλω τὰ καινούργια μου ροῦχα, ὁ Καρδούλης στέκουνταν μπροστά μου κι' ἔκανε, μὲ κωμικὲς ὑπερβολές, ὅλα μου τὰ κινήματα. Κι' ἀφοῦ τελείωσα τὴν τουαλέττα μου, ἐκεῖνος ἔβαλε τὰ χέρια του στὰ πλευ-

Ἐγὼ ὅμως τὴν εὕρισκα ἔξοχη

ρά, ἀναποδογύρισε τὸ κεφάλι του καί...ξεκαρδίστηκε ἀπὸ τὰ γέλια!

Ἄκουσα νὰ λένε, πὼς εἶναι ἐπιστημονικὸ πρόβλημα ἄλυτο ἂν οἱ πίθηκοι γελοῦν ἢ ὄχι. Μοῦ φαίνεται ὅμως πὼς ὅσοι ἀμφιβάλλουν γι' αὐτό, εἶναι σοφοὶ τῆς κάμαρας, ποὺ ποτὲ δὲν ἔλαβαν τὸν κόπο νὰ σπουδάσουν πιθήκους.

Ἐγώ, ποὺ ἔζησα πολὺν καιρὸ σὲ στενὴ συνάφεια μὲ τὸν Καρδούλη, μπορῶ νὰ βεβαιώσω πὼς γελοῦσε, καὶ συχνὰ μάλιστα σὲ [illegible] ποὺ μὲ πείραζε. Τὸ γέλιο του βέβαια δὲν ἦταν ἀκριβῶς ὅμοιο μὲ τοῦ ἀνθρώπου· ὁπωσδήποτε ὅμως, ἅμα ἕνα πρᾶγμα κινοῦσε τὴν ἱλαρότητά του, ἔβλεπες τὶς ἄκρες τοῦ στόματός του νὰ τραβιοῦνται πίσω, τὰ βλέφαρά του νὰ ζαρώνουν, τὰ σαγόνια του νὰ κουνιοῦνται γρήγορα-γρήγορα καὶ τὰ μαῦρα του μάτια νὰ βγάζουν σπίθες σὰν καρβουνάκια ὅταν τὰ φυσᾷς.

Ὤ, πόσες φορὲς τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτὰ σημάδια τοῦ γέλιου του δὲν τὰ παρατήρησα σὲ περιστάσεις ποὺ πλήγωσαν πολὺ τὸν ἐγωϊσμό μου!...

— Τώρα ποὺ ντύθηκες, μοῦ εἶπε ὁ Βιτάλης, ἀφοῦ φόρεσα καὶ τὸ ἀνθοστόλιστο καπέλλο μου, θὰ ἑτοιμασθοῦμε, γιὰ νὰ δώσουμε αὔριο, ποὺ εἶναι πανηγύρι, μιὰ μεγάλη παράστασι. Σ' αὐτὴ θὰ γίνῃ κι' ἡ πρώτη σου ἐμφάνισις.

Ρώτησα τί θὰ πῆ «ἐμφάνισις» κι' ὁ Βιτάλης μοῦ ἐξήγησε, ὅτι θὰ παρουσιαζόμουν γιὰ πρώτη φορὰ στὸν κόσμο, νὰ παίξω κωμωδία.

— Πρωτήτερα ὅμως, ἐπρόσθεσε, καὶ τώρ' ἀμέσως, πρέπει νὰ σοῦ μάθω τὸ ρόλο ποὺ πρόκειται ν' ἀναλάβῃς.

— Καὶ τί θὰ πῆ ρόλο; ξαναρώτησα.

— Ρόλος! μὲ διώρθωσε ὁ Βιτάλης. Ρόλος εἶναι ὅ,τι θὰ πῆς καὶ θὰ κάμῃς στὴν παράστασι. Δὲ σὲ πῆρα, ξέρεις, μαζί μου γιὰ νὰ σοῦ δίνω μόνο τὴν εὐχαρίστησι τῶν ταξιδιῶν. Ἄ, δὲν εἶμαι τόσο πλούσιος. Σὲ πῆρα γιὰ νὰ μοῦ ἐργάζεσαι κι' ἡ ἐργασία σου θὰ εἶναι νὰ παίζῃς κωμῳδίες μὲ τὰ σκυλιά μου καὶ μὲ τὸν Καρδούλη.

— Μὰ δὲν ξέρω νὰ παίζω κωμῳδίες, φώναξα τρομαγμένος.

— Ἔννοια σου καὶ θὰ σὲ μάθω. Νομίζεις πὼς ἀπὸ φυσικό του ὁ Κάπης περπατεῖ ἔτσι ὄμορφα μὲ τὰ δυὸ πισινὰ ἢ πὼς ἀπὸ

Εἶχα ἕνα φίλο...

εὐχαρίστησί της ἡ [illegible] χορεύει στὸ σχοινί; Ὄχι! ἔμαθαν. Καὶ [illegible] γιὰ ν' ἀποκτήσουν αὐτὰ τὰ χαρίσματα, καθὼς καὶ τἆλλα ποὺ τοὺς κάνουν καλοὺς ἠθοποιούς. Λοιπὸν θὰ ἐργασθῇς καὶ σὺ γιὰ νὰ μάθῃς τοὺς διαφόρους ρόλους, ποὺ θὰ παίζῃς μαζί τους. Κι' ἐμπρός, ἂς ἀρχίσουμε!

Ὡς ἐκεῖνο τὸν καιρό, εἶχα ὅλως διόλου χωριάτικες ἰδέες. Ἐνόμιζα π.χ. πὼς ἐργασία εἶναι νὰ σκάφτῃς, νὰ ὀργώνῃς, νὰ σχίζῃς δένδρα, νὰ κόβῃς πέτρες· δὲν ἐφανταζόμουν ἄλλο τί.

Τὸ ἔργο ποὺ θὰ παίζαμε, [illegible] ὁ Βιτάλης ὀνομάζεται: «Ὁ ὑπηρέτης τοῦ κυρίου Καρδούλη» ἢ «Ποιὸς ἀπ' τοὺς δυὸ εἶναι τὸ ζῶο;» [illegible] Ὁ Κύριος Καρδούλης ἔχει ὡς τώρα ἕναν ὑπηρέτη, ποὺ τὸν εὐχαριστεῖ στὴν ἐντέλεια, τὸν Κάπη. Ὁ Κάπης ὅμως γερνᾷ κι' ὁ κύριος Καρδούλης θέλει ἄλλον ὑπηρέτη. Ὁ Κάπης ἀναδέχεται νὰ τοῦ βρῇ. Καὶ [illegible] διάδοχό του, ὄχι πιὰ ἕνα σκύλο, ἀλλὰ ἕνα χωριατόπαιδο, ποὺ τὸ λένε Ρεμή.

— Σὰν καὶ μένα;

— Ὄχι σὰν καὶ σένα, ἀλλὰ σένα τὸν ἴδιο. Κι' ἔρχεσαι ἀπ' τὸ χωριό σου, γιὰ νὰ μπῇς στὴν ὑπηρεσία τοῦ κ. Καρδούλη.

— Οἱ πίθηκοι δὲν ἔχουν ὑπηρέτες.

— Στὶς κωμῳδίες ἔχουν. Ἔρχεσαι λοιπόν, σὲ βλέπει ὁ κύριος Καρδούλης καὶ τοῦ φαίνεσαι βλάκας.

— Ἄ, δὲ μ' ἀρέσει αὐτό...

— Τί σὲ πειράζει; Ἔτσι τὸ λέμε, γιὰ νὰ γελάσῃ ὁ κόσμος... Καὶ τώρα φαντάσου πὼς μπαίνεις ἀληθινὰ σ' ἕνα σπίτι γιὰ ὑπηρέτης καὶ σοῦ λένε, παραδείγματος χάριν, νὰ βάλῃς τραπέζι. Τί θὰ κάμῃς; Νὰ ἴσα-ἴσα τὸ τραπέζι ποὺ θάχουμε στὴν παράστασι. Ἔλα, στρῶσε το.

Στὸ τραπέζι ἐκεῖνο ἦταν πιάτα, ἕνα ποτήρι, ἕνα μαχαίρι, ἕνα πηρούνι, μιὰ πετσέτα, ἕνα τραπεζομάντηλο. Πῶς ἔπρεπε νὰ τὰ τοποθετήσω ὅλ' αὐτά; Δὲν ἤξερ' ἀπὸ ποῦ ν' ἀρχίσω. Καὶ καθὼς στεκόμουν γυρτὸς μπροστά, μὲ τὰ χέρια ἁπλωμένα, μὲ τὸ στόμα ἀνοικτό, ὁ κύριός μου ἔβαλε τὰ γέλια καὶ κτύπησε τὰ παλαμάκια.

— Μπράβο, μοῦ φώναξε, μπράβο! Παίζεις μὲ τὴ φυσιογνωμία θαυμάσια! Τὸ παιδὶ ποὺ εἶχα πρὶν ἀπὸ σὲ ἔπαιρνε ἕνα ὕφος ἐπιτηδευμένο, ποὺ ἔλεγε στὸν κόσμο καθαρά: «Τώρα νὰ ἰδῆτε τί ὡραῖα ποὺ θὰ κάμω τὸ βλάκα». Ἐσὺ δὲν τὸ λές, ἐσὺ εἶσαι. Ἄ, ἡ ἀφέλειά σου εἶναι θαυμαστή.

— Δὲν ξέρω τί πρέπει νὰ κάμω...

— Μὰ γι' αὐτὸ εἶσαι τέλειος. Αὔριο, μεθαύριο, θὰ ξέρῃς καλὰ τί πρέπει νὰ κάνῃς. Τότε ὅμως πρέπει νὰ θυμηθῇς τὴν ἀμηχανία ποὺ αἰσθάνεσαι τώρα καὶ νὰ προσποιηθῇς ἐκεῖνο ποὺ δὲν θὰ αἰσθάνεσαι πιά. Ἂν κατορθώσῃς νὰ ξαναβρῇς αὐτὴ τὴ στάσι, αὐτὸ τὸ ὕφος ποὺ ἔχεις τώρα, σοῦ προλέγω τὴ μεγαλύτερη ἐπιτυχία. Τί εἶναι ὁ ρόλος σου στὴν κωμῳδία μου; Ἕνα χωριατόπουλο ποὺ δὲν εἶδε καὶ δὲν ξέρει τίποτα. Μπαίνει στοῦ κυρίου Καρδούλη καὶ δείχνεται πιὸ ἀμαθής, πιὸ κουτός, πιὸ ζῶο ἀπὸ τὸ ζῶο, τὸν πίθηκο. Γι' αὐτό, εἶδες, τὴν ὀνομάζω: «Ποιὸς ἀπ' τοὺς δυὸ εἶναι πιὸ ζῶο;» Ὁ πίθηκος δηλαδὴ ἢ τὸ παιδί; Πιὸ ζῶο ἀπ' τὸν Καρδούλη· νὰ ὁ ρόλος σου! Γιὰ νὰ τὸν ἔπαιζες τέλεια, ἔπρεπε νὰ ἔμενες ἔτσι, ὅπως εἶσαι αὐτὴ τὴ στιγμή. Κι' ἐπειδὴ αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο, πρέπει νὰ τὸ θυμᾶσαι καί, μὲ τὴν τέχνη, νὰ ξαναγίνεσαι.

«Ὁ ὑπηρέτης τοῦ κυρίου Καρδούλη» δὲν ἦταν μεγάλη κωμῳδία· μόλις βαστοῦσε εἴκοσι λεπτά. Οἱ δοκιμὲς ὅμως βάσταξαν περισσότερο ἀπὸ τρεῖς ὧρες, γιατὶ ὁ Βιτάλης μᾶς ἔβαζε, καὶ μένα καὶ τὰ σκυλιά, νὰ κάνουμε τὸ ἴδιο πρᾶγμα δυό, πέντε, δέκα φορές. Γιατὶ καὶ τὰ σκυλιὰ εἶχαν ξεχάσει μερικὰ μέρη τοῦ ρόλου τους κι' ἔπρεπε νὰ τὰ ξαναμάθουν.

Μὲ μεγάλο μου [illegible] τὴ γλύκα τοῦ κυρίου μας. Στὸ [illegible] φέρνονταν ἔτσι στὰ ζῶα· οἱ βρισιές, οἱ βλαστήμιες καὶ τὸ ξύλο ἦταν ἡ μόνη «μέθοδος ἀνατροφῆς» ποὺ μεταχειρίζονταν [illegible]

Ὁ Βιτάλης ὅμως, σ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς πρόβας [illegible]

— Ἐλᾶτε, παιδιά, ἀπὸ τὴν ἀρχή, μᾶς ἔλεγε σοβαρά. [illegible] Δὲν προσέχεις, Καρδούλη! Θὰ σᾶς μαλλώσω!

Αὐτὸ ἦταν ὅλο· κι' ὅμως ἦταν ἀρκετό.

— Λοιπόν; μοῦ εἶπε ἅμα τελειώσαμε· τί λές, θὰ μάθῃς νὰ παίζῃς καὶ σύ;

— Δὲν ξέρω.

— Σ' ἀρέσει;

— Μ' ἀρέσει.

[illegible] πολὺ κατώτερος του. Τα [illegible]. (Ἀκολουθεῖ)

Χίλια δυὸ σὲ μιὰ σελίδα

Τί καταναλίσκει ὁ ἄνθρωπος

Ὁ ἄνθρωπος ποὺ εἶναι ξαπλωμένος στὸ κρεββάτι του ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ 1.800 θερμίδες, ποὺ γιὰ νὰ σχηματισθοῦν χρειάζονται 60 γραμμάρια πρωτεϊνῶν, 40 γραμμάρια λίπους, καὶ 300 γραμμάρια ὑδατανθράκων.

Αὐτὲς τὶς ποσότητες χρειάζεται ὁ κανονικὸς ἄνθρωπος ποὺ ζυγίζει 70 κιλὰ καὶ ἔχει ἡλικία 30 ἐτῶν.

Ἂν αὐτὸς ὁ ἴδιος ἄνθρωπος καταβάλῃ καὶ τὸν παραμικρότερο κόπο, τότε ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ 2.000 θερμίδες, ποὺ γιὰ νὰ σχηματισθοῦν χρειάζονται 75 γραμμάρια πρωτεϊνῶν, 45 γραμμάρια λίπους καὶ 320 γραμμάρια ὑδατανθράκων.

Ὁ ἴδιος ἄνθρωπος ὅταν καταβάλῃ ἀρκετὸν κόπο, ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ 3.000 θερμίδες ποὺ χρειάζονται 90 γραμμάρια πρωτεϊνῶν, 56 γραμμάρια λίπους, καὶ 490 γραμμάρια ὑδατανθράκων.

Τέλος ὁ ἄνθρωπος ποὺ καταβάλλει ὑπερβολικὸν κόπο χρειάζεται 6.000 θερμίδες ποὺ χρειάζονται 180 γραμμάρια πρωτεϊνῶν, 120 γραμμάρια λίπους καὶ 1.050 γραμμάρια ὑδατανθράκων.

Τί εἶναι ἡ φωτεινὴ ταπετσαρία;

Ἡ φωτεινὴ ταπετσαρία, μερικοὺς μῆνες τώρα, εἶναι πολὺ τῆς μόδας καὶ λανσαρίστηκε γιὰ πρώτη φορὰ στὴ Γερμανία.

Τὴ φωτεινὴ ταπετσαρία μπορεῖ ὁ καθένας σας νὰ τὴν κατασκευάσῃ χωρὶς νὰ ἔχῃ εἰδικὲς γνώσεις.

Γι' αὐτὸ ἀρκεῖ νὰ διαλύσετε 500 γραμμάρια (150 περίπου δράμια) καθαρῆς τζελατίνας σὲ δύο λίτρα (1½ περίπου ὀκάδες) ζεστὸ νερό. Ὕστερα προσθέτετε 5 γραμμάρια γλυκερίνης καὶ 1.500 γραμμάρια φωτεινοῦ χρώματος. Τὸ φωτεινὸ χρῶμα δὲν εἶναι τίποτ' ἄλλο παρὰ θειοῦχο ἀσβέστιο καὶ λίγη ποσότης ἅλατος βισμουθίου.

Ὅταν ὅλα τὰ παραπάνω μίγματα ἀνακατευθοῦν καλά, γίνῃ δηλ. ἕνα εἶδος ἀμαλγάματος, περνιέται δυὸ χέρια τὸ χαρτὶ ποὺ στὸ σκοτάδι δίνει ἕνα θαυμάσιο ὠχρὸ - λιλὰ φωσφορισμό.

Ὕστερα ἀπὸ σαράντα ὧρες τὸ χαρτὶ τὸ βουτηγμένο στὸ παραπάνω μῖγμα φαίνεται διαφανὲς καὶ σχηματίζει διάφορες ἀποχρώσεις στὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Καλύτερη φιγοῦρα κάνει ἂν τὸ χαρτὶ αὐτὸ τὸ στολίσετε μὲ διάφορα ζωγραφισμένα σχέδια.

Γιατί δὲν ὑπάρχουν πουλιὰ ψηλότερα ἀπὸ 4.000 μέτρα;

Οἱ διάφοροι ἀεροπόροι παρετήρησαν ὅτι ἐπάνω ἀπὸ 4.000 μέτρα ὕψος δὲν συνήντησαν ποτὲ πουλιά.

Ὅσο ἀνεβαίνει κανεὶς στὰ ψηλότερα στρώματα τῆς ἀτμοσφαίρας τόσο παρατηρεῖ ὅτι ἀραιώνουν τὰ πουλιά.

Τὰ περισσότερα πουλιὰ πετοῦν μέχρι 2.000 περίπου μέτρων· ἐπάνω ἀπ' τὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς, μερικὰ φθάνουν μὲ τὸ πέταγμά τους καὶ τὰ 3.000 μέτρα καὶ λίγα εἶναι ἐκεῖνα, ἰδίως τὰ μεγάλα ἁρπακτικὰ ποὺ ἔχουν γερὸ σῶμα καὶ γερὰ φτερὰ ποὺ φθάνουν καὶ σὲ 4.000 μέτρα ὕψος.

Ἂν πάρωμε ἕνα ὁποιοδήποτε πουλὶ στὸ ἀεροπλάνο καὶ τ' ἀφήσωμε στὸ κενὸν ἀπὸ ὕψος 6.000 περίπου μέτρων θὰ δοῦμε ὅτι θὰ πέφτῃ στὸ ἀχανὲς χωρὶς νὰ μπορέσῃ νὰ χρησιμοποιήσῃ καθόλου τὰ φτερά του γιὰ νὰ αἰωρῆται στὸν ἀέρα.

Ἄλλως τε τὸ πέταγμα τῶν πουλιῶν δὲν ἔχει κανένα σκοπὸ ψηλότερα ἀπὸ 4.000 μέτρα γιατὶ κανένα ἐναέριο δὲν ζῇ σὲ μεγαλύτερο ὕψος.

Ἡ πιὸ ἀπομονωμένη νῆσος τῆς γῆς

Πολλὰ νησιὰ ποὺ βρίσκονται γύρω ἀπὸ τὸν ἀνταρκτικὸ Ὠκεανὸ εἶναι μεμονωμένα ἀπὸ τὸν ἄλλο κόσμο καὶ δὲν κατοικοῦνται ἀπὸ καμμιὰ ἀνθρώπινη ψυχή, μὰ συχνὰ περνοῦν ἀπὸ κοντά τους ἀτμόπλοια. Μὰ τὸ πιὸ ἀπομονωμένο νησὶ ἀπ' ὅλα εἶναι ἡ Ντουγέρτυ ποὺ βρίσκεται στὸ νοτιώτερο μέρος τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ ὑπελογίσθη ὅτι κάθε δυὸ χρόνια, ἂν ὄχι καὶ περισσότερα, περνάει ἀπὸ κεῖ κοντὰ καὶ κανένα ἀτμόπλοιο.

Τὰ μικρότερα μαργαριτάρια τοῦ κόσμου

Τὰ μικρότερα μαργαριτάρια τοῦ κόσμου ποὺ καθένα ζυγίζει λιγώτερο κι' ἀπὸ τὸ ἕνα τέταρτο τοῦ κόκκου τοῦ σταριοῦ καὶ ἔχουν στρογγυλὸ ἢ ἀκανόνιστο σχῆμα εἶναι γνωστὰ μὲ τὸ ὄνομα: «Σὶντ πὲρς» (μικρὰ σὰν κόκκος μαργαριτάρια).

Βρίσκονται σὲ μεγάλη ἀφθονία στὴν Ἀνατολὴ καὶ στὶς ὄχθες τῶν ποταμιῶν καὶ τῶν λιμνῶν τῆς Κεϋλάνης καθὼς ἐπίσης καὶ σὲ πολλὰ κοιτάσματα τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Περσίας.

Εἶναι τόσο μικρὰ ποὺ 8—10.000 τέτοια μαργαριτάρια ζυγίζουν 30 περίπου γραμμάρια (9 περίπου δράμια).

Γιὰ νὰ φτιαχτῇ ἕνα κολ[illegible] μαργαριτάρια χρειάζονται 40 ἕως 50.000.

Τὰ μικρότερα ἀπ' αὐτὰ ποὺ λέγονται «μασίτους» κοπανίζονται καὶ ἀνακατεύονται σὲ πολλὰ μέρη τῶν Ἰνδιῶν μὲ τὶς καρύδες γιὰ νὰ τοὺς δώσουν καλύτερη γεῦσι. Πολλοὶ φτωχοὶ Ἰνδοὶ τὰ βράζουν καὶ τὰ τρῶνε ἀντὶ ρύζι.

Πολλοὶ κάτοικοι τῆς νήσου Βόρνεο τὰ μεταχειρίζονται γιὰ χρήματα στὶς ἐμπορικὲς των συναλλαγὲς μὲ τοὺς Κινέζους.

Τὸ ὑγρὸ γκάζ

Τελευταῖα γίνηκαν στὴν Ἰταλία πειράματα γιὰ τὴν παραγωγὴ ὑγροῦ γκαζιοῦ. Τὰ πειράματα αὐτὰ πέτυχαν καὶ σὲ λίγους μῆνες θὰ ὑπάρχουν παντοῦ πρατήρια ὑγροῦ γκάζ, ἀκριβῶς ὅπως τὰ πρατήρια τῆς βενζίνης.

Κάθε τενεκὲς ὑγροῦ γκαζιοῦ θὰ ἀντιπροσωπεύῃ 121.000 θερμίδες ποὺ θὰ εἶναι ἀρκετὲς γιὰ τὴ χρῆσι μιᾶς οἰκογενείας ἀπὸ 4 - 5 πρόσωπα ἀποτελουμένης, καὶ γιὰ ἕνα μῆνα.

Ὁ καταναλωτὴς θὰ ἐφαρμόζῃ στὸ στόμιο τοῦ τενεκὲ ποὺ περιέχει τὸ ὑγρὸ γκάζ τὸν μπρούτζινο ἢ λαστιχένιο σωλῆνα τοῦ ὁποίου τὸ ἄλλο ἄκρο θὰ ἐφαρμόζῃ στὴν εἰδικὴ μηχανή, θ' ἀνοίγῃ τὸ ρουμπινὲ τῆς μηχανῆς καὶ θὰ μαγειρεύῃ τὰ φαγιά του ὅπως κάνει καὶ μὲ τὸ ἀέριο γκάζ.

Ἔτσι ὕστερα ἀπὸ λίγο καιρὸ κάθε ἰταλικὴ οἰκογένεια θὰ ἔχῃ στὸ σπίτι της γκάζ γιὰ μαγείρεμα, χωρὶς νὰ χρειάζεται καμμιὰ εἰδικὴ ἐγκατάστασι ὅπως σήμερα, ἐνῷ σήμερα, ἀπὸ ὅλο τὸν ἀπὸ 45.000.000 περίπου πληθυσμὸ τῆς Ἰταλίας μόλις 10.000.000 χρησιμοποιοῦν γκάζ.

Ἡ τιμὴ κάθε τενεκὲ ὑγροῦ γκαζιοῦ θὰ εἶναι 40—45 λιρέτες.

Πῶς θὰ μάθετε ἂν εἶσθε «Σπόρτσμαν»

Ἀπαντῆστε στὶς ἀκόλουθες ἐρωτήσεις, καί, κάθε φορὰ ποὺ ἡ ἀπάντησίς σας θὰ εἶναι «ναί», τραβῆξτε μιὰ γραμμὴ ἐμπρὸς ἀπὸ κάθε ἐρώτησι.

1. Ὅταν τὸ αὐτοκίνητο ἢ τὸ τρὰμ περνᾷ ξαφνικὰ μπροστὰ ἀπὸ τὴ μύτη σας, τὸ ξάφνισμά σας διαρκεῖ περισσότερο ἀπὸ πέντε δευτερόλεπτα;
2. Ὕστερα ἀπὸ μιὰ χαμένη παρτίδα πὶγκ - πόγκ, δίνοντας τὸ χέρι στὸν ἀντίπαλό σας, λέτε μέσα σας: «Ἄ! ἔπρεπε νὰ μὴ μοῦ πονοῦσε τὸ κεφάλι μου σήμερα!»;
3. Ὅταν ἕνας συμμαθητής σας πηδᾶ πιὸ μακρυὰ ἀπὸ σᾶς, μουρμουρίζετε κάτι σάν: «Πφ! Δὲν εἶναι καὶ τόσο ἐκπληκτικό, ἀφοῦ [illegible] τόσο μακριὰ πόδια!»
4. Ὑπερηφανεύεσθε στὸ σχολειό σας ὅτι ξέρετε νὰ ὁδηγῆτε αὐτοκίνητο, ἐνῷ στὴν πραγματικότητα δὲν κάμνετε τίποτε ἄλλο ἀπὸ τοῦ νὰ πιάνετε ἁπλῶς τὸ βολάν, ὅταν σᾶς δοθῇ εὐκαιρία;
5. Περιφρονεῖτε ἐκείνους ποὺ δὲν ἀσχολοῦνται μὲ τὸ ποδόσφαιρο;
6. Διαβάζετε τὶς ἀθλητικὲς ἐφημερίδες ἁπλῶς καὶ μόνον διότι σᾶς δίδουν ἕνα ἀέρα σπόρτσμαν.
7. Γιὰ τὸν ἴδιο σκοπό, βάζετε στὴ μπουτουνιέρα σας διάφορα ἀθλητικὰ σήματα, ποὺ τὰ συμπλέγματά τους εἶναι μυστηριώδη:
8. Σᾶς ἀρέσει νὰ μιλᾶτε γιὰ τὰ δυνατὰ «ντιρέκτ» χτυπήματα τοῦ τάδε «μποξέρ» καὶ τὶς ἐπίφοβες «λαβὶς» τοῦ [illegible] ξέρετε τί εἶναι τὸ «ντιρέκτ» χτύπημα καὶ τί ἀκριβῶς θὰ πῇ «λαβή»;
9. Καὶ τέλος, ἀποφεύγετε νὰ κάμετε τὸ πρωῒ ἀσκήσεις φυσικῆς ἀγωγῆς;

Τώρα μετρῆστε τὶς γραμμὲς ποὺ τραβήξατε.

Ἐὰν εἶναι περισσότερες ἀπὸ 8 δὲν εἶσθε καθόλου «σπόρ».

Ἐὰν εἶναι μεταξὺ 5 καὶ 8, εἶσθε λιγάκι «σπόρ», ὄχι ὅμως ὅσο θἄπρεπε.

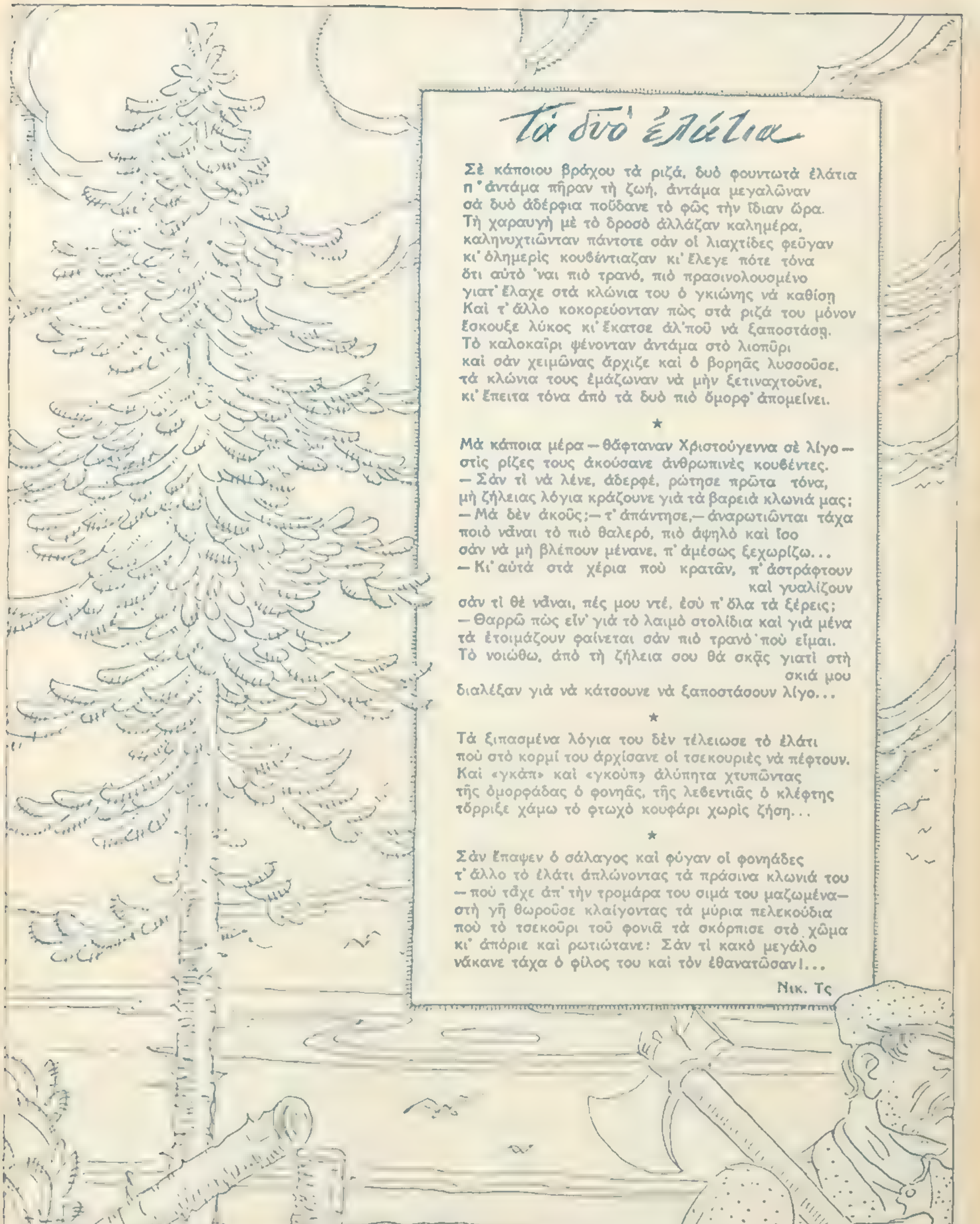
Ἐὰν εἶναι κάτω ἀπὸ 5, εἶσθε πραγματικὰ «σπόρ». Στὴν περίπτωσι αὐτὴ συνεχίστε.

Ἡ Γέννησις τοῦ Θείου Βρέφους.

«ΟΦΕΙΛΕΤΕ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ
ΟΤΙ Η Ε.Ο.Ν. ΕΙΝΑΙ ΘΕΣΜΟΣ
ΚΡΑΤΙΚΟΣ, ΕΡΓΟΝ ΜΟΥ, ΕΠΙ
ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΣΤΗΡΙΖΩ ΤΑΣ
ΜΕΓΙΣΤΑΣ ΕΛΠΙΔΑΣ».
Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Τὰ δυὸ ἐλάτια

Σὲ κάποιου βράχου τὰ ριζά, δυὸ φουντωτὰ ἐλάτια
π' ἀντάμα πῆραν τὴ ζωή, ἀντάμα μεγαλῶναν
σὰ δυὸ ἀδέρφια ποῦδανε τὸ φῶς τὴν ἴδιαν ὥρα.
Τὴ χαραυγὴ μὲ τὸ δροσὸ ἀλλάζαν καλημέρα,
καληνυχτιῶνταν πάντοτε σὰν οἱ λιαχτίδες φεῦγαν
κι' ὁλημερὶς κουβέντιαζαν κι' ἔλεγε πότε τὄνα
ὅτι αὐτὸ 'ναι πιὸ τρανό, πιὸ πρασινολουσμένο
γιατ' ἔλαχε στὰ κλώνια του ὁ γκιώνης νὰ καθίσῃ
Καὶ τ' ἄλλο κοκορεύονταν πὼς στὰ ριζά του μόνον
ἔσκουξε λύκος κι' ἔκατσε ἀλ'ποῦ νὰ ξαποστάσῃ.
Τὸ καλοκαῖρι ψένονταν ἀντάμα στὸ λιοπῦρι
καὶ σὰν χειμῶνας ἄρχιζε καὶ ὁ βορηᾶς λυσσοῦσε,
τὰ κλώνια τους ἐμάζωναν νὰ μὴν ξετιναχτοῦνε,
κι' ἔπειτα τὄνα ἀπὸ τὰ δυὸ πιὸ ὄμορφ' ἀπομεῖνει.

★

Μὰ κάποια μέρα — θἄφταναν Χριστούγεννα σὲ λίγο —
στὶς ρίζες τους ἀκούσανε ἀνθρωπινὲς κουβέντες.
— Σὰν τὶ νὰ λένε, ἀδερφέ, ρώτησε πρῶτα τὄνα,
μὴ ζήλειας λόγια κράζουνε γιὰ τὰ βαρειὰ κλωνιά μας;
— Μὰ δὲν ἀκοῦς; — τ' ἀπάντησε, — ἀναρωτιῶνται τάχα
ποιὸ νἆναι τὸ πιὸ θαλερό, πιὸ ἀψηλὸ καὶ ἴσο
σὰν νὰ μὴ βλέπουν μένανε, π' ἀμέσως ξεχωρίζω...
— Κι' αὐτὰ στὰ χέρια ποὺ κρατᾶν, π' ἀστράφτουν
καὶ γυαλίζουν
σὰν τὶ θὲ νἆναι, πές μου ντέ, ἐσὺ π' ὅλα τὰ ξέρεις;
— Θαρρῶ πὼς εἶν' γιὰ τὸ λαιμὸ στολίδια καὶ γιὰ μένα
τὰ ἑτοιμάζουν φαίνεται σὰν πιὸ τρανὸ 'ποὺ εἶμαι.
Τὸ νοιώθω, ἀπὸ τὴ ζήλεια σου θὰ σκᾶς γιατὶ στὴ
σκιά μου
διαλέξαν γιὰ νὰ κάτσουνε νὰ ξαποστάσουν λίγο...

★

Τὰ ξιπασμένα λόγια του δὲν τέλειωσε τὸ ἐλάτι
ποὺ στὸ κορμί του ἀρχίσανε οἱ τσεκουριὲς νὰ πέφτουν.
Καὶ «γκάπ» καὶ «γκούπ» ἀλύπητα χτυπῶντας
τῆς ὀμορφάδας ὁ φονηᾶς, τῆς λεβεντιᾶς ὁ κλέφτης
τὄρριξε χάμω τὸ φτωχὸ κουφάρι χωρὶς ζήση...

★

Σὰν ἔπαψεν ὁ σάλαγος καὶ φύγαν οἱ φονηάδες
τ' ἄλλο τὸ ἐλάτι ἀπλώνοντας τὰ πράσινα κλωνιά του
— ποὺ τἆχε ἀπ' τὴν τρομάρα του σιμά του μαζωμένα —
στὴ γῆ θωροῦσε κλαίγοντας τὰ μύρια πελεκούδια
ποὺ τὸ τσεκοῦρι τοῦ φονιᾶ τὰ σκόρπισε στὸ χῶμα
κι' ἀπόριε καὶ ρωτιώτανε: Σὰν τὶ κακὸ μεγάλο
νἄκανε τάχα ὁ φίλος του καὶ τὸν ἐθανατῶσαν!...

Νικ. Τς

Η ΣΕΛΙΣ τῶν κοριτσιῶν

Φιλικὲς κουβέντες

ΤΑ ΑΝΔΡΟΠΡΕΠΗ ΦΕΡΣΙΜΑΤΑ

Ὑπάρχουν μερικὰ κορίτσια ποὺ ἔχουν ἕνα ἐλάττωμα. Ἐλάττωμα μεγάλο καὶ ἐπικίνδυνο. Προσπαθοῦν, δηλαδή, νὰ βγοῦν μέσα ἀπὸ τὸ πλαίσιο τῆς «γυναίκας» καὶ νὰ δημιουργήσουν τὸν «ὑπερμοντέρνο» τύπο ποὺ δανείζεται μερικὲς συνήθειες του ἀπὸ τὸν ἄνδρα... Τί τὰ θέλετε; Ὁ μεγαλύτερος ἐχθρὸς τῆς γυναικείας γοητείας εἶναι τὰ ἀνδροπρεπῆ φερσίματα. Οἱ αἰῶνες ἐδημιούργησαν γιὰ τὴν καλαισθητικὴ τῆς γυναίκας, τὰ ὡραῖα, τὰ πλούσια μαλλιά. Ὁ σημερινὸς αἰῶνας τὰ ἔκοψε. Δὲν ἔβλαψε βέβαια αὐτό. Δὲν ἀφήρεσε τὴ χάρι του ἀπὸ τὴν γυναῖκα καὶ τὸ κορίτσι ὅταν ἡ κτενισιὰ ἔμεινε πάντοτε γυναικεία. Ἀλλὰ τὸ κόψιμο τῶν μαλλιῶν ἀ λὰ γκαρσὸν δίδει στὴν γυναῖκα κάτι τὸ ἐξωφρενικὰ ἀποκρουστικό! Ἔπειτα τὸ ἄλλαγμα τῆς φωνῆς στὸ χονδρότερο γιὰ νὰ κάμη τὴν ἀνδροπρεπῆ ἐπιβλητικὴ ἐμφάνισι, ἐνῷ δὲν τῆς προσθέτει χάρι, τῆς δίδει μιὰ ὄψι ἀληθινὰ πρόστυχη. Ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὰ ὅρια μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναίκας. Μὴ προσπαθοῦμε νὰ τὰ ὑπερβοῦμε. Τὰ βάζουμε μὲ τὸν ἴδιο τὸ Θεό, μὲ τὴν ἴδια τὴ φύσι. Καὶ δὲν σηκώνουμε μπροστά των τὸ ἀνάστημά μας ἀτιμωρητί... Πληρώνουμε τὰ ἐπίχειρα τῆς ἀπερισκεψίας μας. Γελοιοποιούμεθα... Θέλετε ἀπόδειξι; Ἀναστρέψατε πρὸς στιγμὴν τοὺς ὅρους καὶ σκεφθῆτε ἕνα φίλο σας ἢ ἕνα γνωστό σας ποὺ θὰ προσπαθοῦσε νὰ σᾶς μιμηθῆ... Τί θὰ λέγατε γι' αὐτόν; Θὰ τὸν κρίνατε αὐστηρὰ καὶ θὰ γελούσατε εἰς βάρος του! Ἔτσι δὲν εἶναι;

Ἄγγελα

Πῶς θὰ περιποιηθῆτε τοὺς καλεσμένους σας.

Κάθε νέα εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ξέρη ὅλα τὰ μυστικὰ τοῦ «σερβιρίσματος» στὸ τραπέζι: τὴν διευθέτησι τοῦ κουβέρ, τὸν καθορισμὸ τῶν θέσεων τῶν καλεσμένων, πῶς θὰ κάμη τὴν ἐκλογὴ τῶν κρασιῶν, καὶ πρὸ πάντων, πῶς θὰ καταρτίση τὸ «μενοὺ» τῶν φαγητῶν. Ἕνα καλὸ γεῦμα ἢ ἕνα καλὸ δεῖπνο πρέπει νὰ εἶναι εὐχάριστο ὄχι μόνο στὴν γεῦσι, ἀλλὰ καὶ στὴν ὅρασι. Τὸ στρώσιμο τοῦ τραπεζιοῦ ἀπαιτεῖ πραγματικὴ τέχνη, ποὺ μόνο μὲ τὴν πεῖρα μπορεῖ νὰ τὴν ἀποκτήση κανείς. Τραπεζομάνδηλο, πετσέτες, πιάτα, ποτήρια, μαχαιροπήρουνα, ὅλα αὐτὰ μαζὶ ἀποτελοῦν ἕνα πρόβλημα, ποὺ ἡ λύσις του δὲν εἶναι καὶ τόσο εὔκολη.

Ἐκτὸς τούτου, μεγάλο ρόλο παίζει ἡ ἐμφάνισις τοῦ φαγητοῦ, δηλαδὴ τὸ πῶς θὰ παρουσιάσετε καὶ θὰ τὸ σερβίρετε στοὺς καλεσμένους σας. Παραδείγματος χάριν, τὸ κρέας πρέπει νὰ κοπῆ μὲ μεγάλη τέχνη. Τὸ ψητὸ ἢ βραστὸ κρέας, ὅταν εἶναι κομμένο σὲ χονδρὲς φέτες, χάνει τὴν μισὴ τοὐλάχιστο γεῦσι του. Ἀπεναντίας τὰ πατὲ (φουὰ γκρὰ κ.τ.λ.) δὲν πρέπει ποτὲ νὰ σερβίρωνται ψιλοκομμένα.

Μία καλὴ οἰκοδέσποινα ὀφείλει ἐπίσης νὰ προσέχη τὸ «χρῶμα» τοῦ γεύματος ἢ τοῦ δείπνου. Παραδείγματος χάριν, τὸ ἴδιο μενοὺ δὲν πρέπει νὰ περιλαμβάνη δυὸ «ἄσπρα» φαγητὰ — λαδερὰ ἢ μὲ βούτυρο — ἢ δυὸ «κόκκινα» κρέατα — μπιφτέκι καὶ κοκκινιστό.

Γιὰ ἕνα ἐπίσημο δεῖπνο, τρία φαγητὰ εἶναι ἀπαραίτητα: μία ἐντράδα (δηλαδὴ τὸ πρῶτο φαγητό: κονσομμέ, σούπα, μακαρόνια ὀγκρατέν, ψάρι), ἕνα ψητὸ με γαρνιτούρα λαχανικῶν· ἕνα κρύο φαγητὸ (πατὲ) μὲ σάλατα. Πρὶν ἀπὸ τὰ φροῦτα ἐπιβάλλεται τὸ τυρί. Κρασιὰ δύο εἰδῶν: ἄσπρο γιὰ τὴν ἀρχὴ τοῦ δείπνου καὶ γιὰ τὸ τέλος (μαζὶ μὲ τὰ φροῦτα)· κόκκινο γιὰ τὸ κρέας.

Μάθετε νὰ μαγειρεύετε

Ἐπεκράτησε νὰ τρῶμε τὰ Χριστούγεννα γαλοπούλα ὅσο καὶ ἂν εἶναι ἀκριβή. Ὁ γάλος ἢ ἡ γαλοπούλα δὲν θὰ μᾶς λείψη «γιὰ τὸ καλὸ» ὅπως λέμε.

Ἔπειτα μὴ ξεχνοῦμε πὼς μιὰ νοικοκυρὰ θὰ καταφέρη μὲ ἕνα γάλο νὰ φάγη δυὸ μέρες ἂν ἡ οἰκογένεια δὲν εἶναι μεγάλη. Π. χ. ἀνήμερα τῶν Χριστουγέννων θὰ κάμη μία σούπα ἢ ἕνα πιλάφι μὲ σηκωτάκια ἢ μακαρόνια μὲ σάλτσα ὡς πρῶτο πιάτο, γάλο ψητὸ ἢ γαλοπούλα βραστὴ μὲ γαρνιτούρα πατάτες τηγανιτές, σαλάτα, ἕνα γλυκό, τυρί, φροῦτα.

Φυσικὰ θὰ φροντίση ἡ καλὴ νοικοκυρὰ νὰ κρατήση γάλο ἢ γαλοπούλα γιὰ τὴν ἑπομένη. Καὶ ἂν μὲν εἶναι ἀρκετὸ τὸ κρέας τὸ παρουσιάζει κρύο μὲ κάποια γαρνιτούρα· ἂν εἶναι λίγο κάνει ὡραιότατες κροκέττες.

Πουρὲ πατάτες

Παίρνετε μιὰ ὀκᾶ πατάτες, 50 δράμια γάλα, 25 δράμια βούτυρο, λίγο ἁλάτι.

Καθαρίζετε τὶς πατάτες, τὶς πλένετε καὶ τὶς βράζετε σὲ νερὸ μὲ λίγο ἁλάτι. Ἄμα βράσουν τὶς στραγγίζετε καὶ τὶς περνᾶτε ἀπὸ τὴν μηχανὴ τοῦ πουρέ.

Ἄμα γίνη αὐτὸ τὶς βάζετε σὲ μιὰ κατσαρόλα, προσθέτετε τὸ μισὸ γάλα (βραστὸ μᾶλλον), τὸ βούτυρο καὶ ἀνακατεύετε καλὰ-καλὰ τὸ μῖγμα μὲ μιὰ ξύλινη κουτάλα. Προσθέτετε καὶ τὸ ὑπόλοιπο γάλα. Θέτετε τὴν κατσαρόλα ἐπὶ σιγανῆς φωτιᾶς καὶ ἀνακατεύετε συνεχῶς ὥσπου νὰ ζεσταθῆ ὁ πουρές. Ἄμα ζεσταθῆ εἶναι ἕτοιμος. Σερβίρεται κατὰ προτίμησιν ζεστός.

Κροκέττα ἀστακό

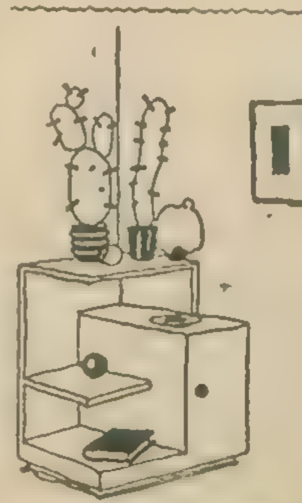
Παίρνομε ἕνα ἀστακὸ καλὸ καὶ ἀφοῦ τὸν βράσωμε κόβομε τὰ ψαχνά του σὲ μικρὰ τετράγωνα καὶ τὰ βάζομε μέσα σὲ μιὰ κατσαρόλα. Ρίχνομε μέσα ἕνα κουτάκι μανιτάρια ψιλοκομμένα καὶ κάνομε μιὰ καλοδεμένη ἄσπρη σάλτσα, τὴν ὁποίαν ρίχνομε ἐπίσης τοποθετώντας τὴν κατσαρόλα σὲ δυνατὴ φωτιά. Ἀνακατεύουμε μ' ἕνα ξύλινο κουτάλι καὶ ἀρωματίζουμε μὲ μοσχοκάρυδο καὶ μπαχαρικὰ τῆς ἀρεσκείας μας μὴ παραλείποντες νὰ τὰ ἀλατίσωμε.

Ἀφήνομε νὰ κρυώση τὸ μῖγμα, ὕστερα πλάθομε μικρὲς κροκέττες, τυλίγομε σὲ γαλέττα τριμμένη καὶ τηγανίζομε προσφέροντας μὲ γαρνιτοῦραν ἀπὸ χόρτα τῆς ἐποχῆς.

Μπιζέλια κουτιοῦ σωτὲ

Ἀνοίγομε 2 κουτιὰ μπιζέλια, τὰ βγάζομε, τὰ στραγγίζομε σ' ἕνα τρυπητό, τὰ βρέχομε μὲ ζεστὸ νερὸ καὶ τὰ ξαναφήνομε νὰ στραγγίσουν. Βάζομε τότε μέσα σὲ μιὰ κατσαρόλα βούτυρο καὶ ἅμα κάψη ρίχνομε μέσα τὰ μπιζέλια, τὰ σωτάρομε λίγο καὶ προσθέτομε λίγο φρέσκο βούτυρο. Ἄμα τσιγαριοθοῦν λιγάκι τὰ κατεβάζομε καὶ προσφέρομεν διὰ γαρνίρισμα κρέατος.

Μὲ τὸν ἴδιον τρόπον γίνονται τὰ κολοκυθάκια, τὰ φασολάκια καὶ τὰ καρότα, φθάνει προηγουμένως νὰ τὰ ἔχωμε βράσει.

Ἕνα μοντέρνο τραπεζάκι μὲ κακτοειδῆ

ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ
Δεύτερη πατρίδα

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Εἶναι ἀλήθεια πὼς ἡ φύσι φάνηκε εὐνοϊκὴ στοὺς ναυαγούς. Ἀλλὰ κι' αὐτοὶ ἐπρόσθεσαν τὴν ἐργασία τους, τὴ δραστηριότητά τους, τὴν εὐφυΐα τους. Ἔτσι εὐδοκίμησε κι' εὐημέρησε ἡ μικρὴ ἀποικία στὴ φιλόξενη γῆ, ποὺ σὲ λίγο ἔπαψαν νὰ τὴν ὀνομάζουν Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας, γιατὶ ἔκριναν καλό, γιὰ νὰ θυμοῦνται τὴν πατρίδα τους, νὰ τῆς δώσουν τὄνομά της: Νέα Ἑλβετία.

Πρὶν τελειώσῃ ὁ πρῶτος χρόνος, τίποτα πιὰ δὲν ἔμενε ἀπὸ τὸ πλοῖο, ποὺ εἶχε ναυαγήσει στὴν ξέρα. Μιὰ ἔκρηξι, ποὺ τὴν παρασκεύασε ὁ Φρίτς, σκόρπισε καὶ τὰ τελευταῖα του απομεινάρια, ποὺ τὰ μάζεψαν ὕστερα σὲ διάφορα μέρη τῆς ἀκτῆς. Ἐννοεῖται, ὅτι πρωτήτερα εἶχαν βγάλει ὅ,τι πολύτιμο εἶχε μέσα: τὰ πράγματα τὰ προωρισμένα γιὰ τὸ ἀνταλλακτικὸ ἐμπόριο μὲ τοὺς καλλιεργητὲς τοῦ Πόρτο-Τζάκσων ἢ τοὺς ἰθαγενεῖς τῆς Ὠκεανίας· τὰ κοσμήματα ποὺ ἀνῆκαν στοὺς ἐπιβάτες, ρολόγια, δακτυλίδια, ταμπακέρες, περιδέραια· καὶ τέλος τὰ χρήματα, ἕνα ποσὸ ἀρκετὰ σημαντικό, σὲ χρυσάφι καὶ σὲ ἀσήμι, ποὺ δὲν εἶχε ὅμως καμμιὰ ἀξία στὴν ἔρημη ἐκείνη κι' ἄγνωστη χώρα τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ. Ἀπεναντίας, πολὺ μεγάλη ἀξία καὶ χρησιμότητα εἶχαν τἆλλα πράγματα,ποὺἔβγαλαν ἀπὸ τὸ«Λάνδλορδ»: σίδερα, μολύβια, τροχοὶ ἁμαξιῶν ἕτοιμοι, πέτρες γι' ἀκόνισμα, σφύρες, πριόνια, ἀξίνες, φτυάρια, ἀλέτρια, σύρματα,σχοινιά,ἐργαλεῖα μαραγκοῦ, κλειδαριὰ καὶ σιδεριά,χερόμυλοι,ἄλλα μηχανήματα διάφορα καὶ σακκιὰ ὁλόκληρα μὲ ὄσπρια καὶ δημητριακά, κριθάρι, βρώμη, φασόλια, μπιζέλια, καθὼς καὶ σπόρους λαχανικῶν. Ἀπ' ὅλα αὐτὰ ὠφελήθηκε πολὺ ἡ Νέα-Ἑλβετία.

Τὸν πρῶτο χειμῶνα, ἢ καλύτερα τὴν πρώτη περίοδο τῶν βροχῶν, ἡ οἰκογένεια Ζερμὰττ τὴν πέρασε καλὰ στὴν προφυλαγμένη ἐκείνη σπηλιά. Ἂς προσθέσουμε ὅτι ἐκεῖ μέσα εἶχαν κάμει ἕνα τέλειο νοικοκυριό, γιατὶ ὅλοι ἄκουγαν τὶς συμβουλὲς καὶ συμμορφώνουνταν μὲ τὶς ὁδηγίες τῆς κυρίας Ζερμὰττ, ποὺ ἦταν ἔξοχη νοικοκυρά. Τὰ ἔπιπλα ποὺ κουβαλήθηκαν ἀπὸ τὸ πλοῖο, — καθίσματα, ἑρμάρια, κονσόλες,διβάνια, κρεββάτια,—μοιράσθηκαν στὰ δωμάτια τῆς κατοικίας καί, ἐπειδὴ δὲν ἦταν πιὰ σκηνή, ἀντὶ Ζελτχάϊμ (κατασκήνωμα), τὴν ὠνόμασαν Φελσενχάϊμ (βραχόσπιτο).

Πέρασαν χρόνια πολλά. Κανένα πλοῖο δὲν εἶχε φανῆ στὴν ἀπόμακρη ἐκείνη θάλασσα. Ὡστόσο τίποτα δὲν εἶχε παραμεληθῆ ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ μποροῦσαν νὰ δείξουν στὰ περαστικὰ πλοῖα, ὅτι ἐκεῖ εἶχαν καταφύγει ὅσοι ζοῦσαν ἀπὸ τοὺς ναυαγοὺς τοῦ «Λάνδλορδ». Ἀπὸ μιὰ μικρὴ μπαταρία, στημένη στὸ νησάκι τοῦ Καρχαρία,ποὺ ἀπὸ πάνω της ἐκυμάτιζε ἡ ἑλβετικὴ σημαία, ὁ Φρίτς κι' ὁ Τζὰκ ἔρριχναν κάθε τόσο κανονιές. Ἀλλὰ 'ς αὐτὲς δὲν ἀποκρίθηκε ποτὲ κανονιὰ ἀπὸ τὴ θάλασσα. Οὔτε κανένας πυροβολισμὸς ἢ κρότος ὅπλου ὁποιουδήποτε, ἀπὸ τὴν ξηρά. Γιατὶ ἡ Νέα-Ἑλβετία, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου κατοικοῦσε ἡ οἰκογένεια, φαινόταν ἀκατοίκητη.

Καὶ πρέπει νὰ ἦταν πολὺ μεγάλη ἐκείνη ἡ γῆ. Μιὰ μέρα, ὁ κ. Ζερμὰττ μὲ τοὺς γιούς του προχώρησε ὡς τὴ βουνοσειρὰ τοῦ Φραγμοῦ καὶ βρέθηκε σὲ μιὰ καταπράσινη κοιλάδα, τὴν κοιλάδα τοῦ Γκρύνταλ. Ἀπὸ ἐκεῖ ἀνοιγόταν στὰ βλέμματα ἕνας πλατὺς ὁρίζοντας, κλεισμένος ἀπὸ μιὰ ἅλυσι βουνῶν, ποὺ πρέπει νἆχαν καμμιὰ δεκαριὰ λεῦγες. Ἀνθρώπινη κατοικία δὲν φαινόταν 'ς ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, ναί· ἀλλὰ πίσω ἀπὸ τὰ βουνὰ ἐκεῖνα κανεὶς δὲν ἤξερε τί ἦταν. Κι' ἂν κατοικοῦσαν ἐκεῖ-πέρα τίποτε ἄγριες φυλές; Κι' ἂν τριγύριζαν ἄλλες στὴν ἄγνωστη χώρα; Κι' ἂν ἔφθαναν καμμιὰ μέρα ὡς τὴν ἀποικία τῶν ναυαγῶν; Αὐτὸ δὲν μποροῦσε βέβαια νὰ μὴ τοὺς προξενῇ κάποια ἀνησυχία. Ὁπωσδήποτε, ἄνθρωπος δὲν ἐφάνηκε ποτὲ στὴ Νέα-Ἑλβετία, οὔτε ἄγριος, οὔτε πολιτισμένος. Κι' οἱ μόνοι κίνδυνοι ποὺ ἀπάντησαν οἱ ἄποικοι ἦταν ἀπὸ κάποια τρομερὰ θηρία,—ἀρκοῦδες, λεοντάρια, τίγρηδες, μεγάλα φείδια—ποὺ τοὺς ρίχθηκαν, ἔξω ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς ἀποικίας, σὲ διάφορες ἐκδρομές τους. Μιὰ φορὰ μάλιστα ἕνας πελώριος βόας ἔφθασε ὡς τὰ περίχωρα τοῦΦελσενχάϊμ· εὐτυχῶς ὅμως τὸ μόνο του θῦμα ἦταν ὁ γάϊδαρος.

Ἕνα καμηλοπούλι ἔγινε τὸ ἀγαπημένο ἄλογο τοῦ Τζάκ.

Ὁ κ. Ζερμὰττ, ποὺ εἶχε πολλὲς γνώσεις Φυσικῆς Ἱστορίας, Φυτολογίας καὶ Γεωλογίας, μπόρεσε νὰ βγάλῃ ὠφέλεια ἀπὸ μερικὰ δένδρα καὶ φυτὰ τοῦ τόπου. Ἦταν πρῶτα-πρῶτα ἕνα δένδρο ποὺ ἔμοιαζε μὲ ἀγριοσυκιά, ποὺ ὁ φλοιός του σχιζόμενος ἔβγαζε ἕνα εἶδος ρετσίνι. Ἀπὸ τὸ ρετσίνι αὐτό, ποὺ ἦταν ἀληθινὸ καουτσούκ, κατασκευάσθηκαν διάφορα πράγματα καὶ πρὸ πάντων ἀδιάβροχα παπούτσια. Ἦταν ἀκόμα κάποια χαμόδενδρα, ἀπὸ τὸ εἶδος τῶν «κηροφόρων», ποὺ ἔσταζαν μιὰ οὐσία σὰν κερί. Τὸ φυτικὸ αὐτὸ σ τ έ α ρ μεταχειρίσθηκαν οἱ ἄποικοι γιὰ νὰ κατασκευάσουν σπερματσέτα. Ὅσο γιὰ τὰ μεγάλα καρύδια τοῦ κοκοφοίνικα (Ἰνδικὰ καρύδια), ἐκτὸς ἀπὸ τὴ νοστιμώτατη ψίχα ποὺ εἶχαν μέσα, ἔδιναν στοὺς ἀποίκους καὶ τὰ τσόφλια τους, γιὰ νὰ τὰ κάνουν ποτήρια καὶ φλυτζάνια ποὺ δὲν ἔσπαζαν ποτέ. Ἀπὸ τὸ ἄνθος τῆς φοινικιᾶς ἔβγαζαν ἕνα δροσιστικὸ ποτό,—τὸν φ ο ι ν ι κ ί τ η,— κι' ἀπὸ τοὺς σπόρους τοῦ κακάου κατασκεύαζαν σοκολάτα.

Ἐπίσης ἀπὸ τὴν ψίχα τοῦ ἀ ρ τ ό δ ε ν δ ρ ο υ, ἀφοῦ τὴν ἔβρεχαν καὶ τὴν ξήραιναν στὸν ἥλιο, εἶχαν ἕνα θρεπτικώτατο ἄλευρο, ποὺ ἡ κυρία Μπέτση τὸ χρησιμοποιοῦσε συχνὰ στὰ φαγητά της. Ὅσο γιὰ τὰ γλυκίσματα, τὰ ἔκαναν ἀπὸ τὸ ἔξοχο μέλι, ποὺ τοὺς ἔδιναν ἄφθονο τὰ μελίσσια. Ἔκαναν κλωστὲς ἀπὸ τὶς ἶνες τῶν φύλλων κάποιου φυτοῦ, ἂν καὶ μὲ δυσκολία κατώρθωναν νὰ τὶς στρίβουν. Ἀπὸ κομμάτια βράχου, μέσ' ἀπὸ τὴν ἴδια σπηλιὰ ποὺ κατοικοῦσαν, ἀφοῦ τὰ ἔψηναν στὸ φοῦρνο καὶ τὰ κοπάνιζαν, ἔκαναν γύψο. Τὸ λεπτὸ χῶμα μιᾶς ἄλλης σπηλιᾶς τὸ μεταχειρίσθηκαν γιὰ νὰ κατασκευάσουν σαποῦνι. Οἱ βαμβακιὲς τοῦ τόπου τοὺς ἔδιναν ὡραῖο βαμβάκι. Εἶχαν κάτι θαυμάσια ὀπωρικά, γνωστὰ μὲ τὸ ὄνομα κ α χ ι μ ά ν ι α ἢ κανελλόμηλα. Ὁ φλοιὸς τῆς ρ α β ε ν ι έ ρ α ς ἀρωμάτιζε τὰ φαγητὰ καὶ τὰ γλυκίσματα σὰν μὲ γαρύφαλο καὶ μοσχοκάρφι. Σὲ μιὰν ἄλλη σπηλιὰ ἀνακάλυψαν ἕνα ὀρυκτό, ποὺ μποροῦσαν νὰ τὸ σχίζουν σὲ λεπτὲς διάφανες πλάκες καὶ νὰ τὶς χρησιμο-

ποιοῦν γιὰ τζάμια: ἦταν μ ἰ κ α μὲ φλέβες ἀ μ ι ά ν τ ο υ. Κατασκεύαζαν γοῦνες ἀπὸ δέρματα ποντικοκαστόρων καὶ κουνελιῶν-ἀγκορά. Εἶχαν «κόμμι εὐφορβίου», ποὺ ἦταν γιατρικό, πορσελάνη, ὑδρομέλι δροσιστικώτατο καὶ κάτι ἔξοχα γλυκίσματα ἀπὸ κάποια θαλάσσια φύκια, ποὺ τὰ εὕρισκαν στὸ νησάκι τῆς Φάλαινας καὶ ποὺ τὰ ἔκανε ἡ κυρία Ζερμάττ ὅπως τὰ συνηθίζουν στὸ Ἀκρωτήρι.

Ἐκτὸς ἀπὸ τ' ἀγαθὰ αὐτά, ἦταν κι' ἐκεῖνα ποὺ ἔδιναν τὰ ζῶα τῆς Νέας-Ἑλβετίας στοὺς τολμηροὺς κυνηγούς. Τὰ κυριώτερα ἦταν τάπιροι, λεοντάρια, ἀρκοῦδες, τίγρηδες, αἴλουροι, πάνθηρες, κροκόδειλοι, ἐλέφαντες καὶ πίθηκοι. Ἐναντίον τῶν θηρίων αὐτῶν πολλὲς φορὲς ἀναγκάσθηκαν ν' ἀμυνθοῦν' τοὺς πιθήκους μάλιστα, ποὺ ἦταν ὀχληρότατοι, τοὺς ἐξώντωσαν ὁλωσδιόλου. Ἄλλα ζῶα πάλι, καθὼς εἴπαμε καὶ παραπάνω, κατάφεραν νὰ τὰ πιάσουν ζωντανὰ καὶ νὰ τὰ ἡμερώσουν. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ὄναγρο, τὰ βουβάλια κτλ., ἕνας ἀετὸς ἔγινε κυνηγετικὸ πουλὶ τοῦ Φρίτς κι' ἕνα καμηλοπούλι τὸ ἀγαπημένο «ἄλογο» τοῦ Τζάκ..

Ὅσο γιὰ κυνῆγι, τριχωτὸ καὶ φτερωτό, ἀφθονοῦσε στὰ δάση τοῦ Βάλντεγκ καὶ τοῦ Ἔμπερφουρτ. Τὸ ρέμα τῶν Τσακαλιῶν ἔβγαζε θαυμάσιες γαρίδες. Στοὺς βράχους τῆς ἀκρογιαλιᾶς πλῆθος μαλάκια κι' ὀστρακόδερμα. Ἡ θάλασσα τέλος τοῦ ὅρμου ἦταν γεμάτη ρέγγες, σολωμούς, κι' ἄλλα ψάρια διαφόρων εἰδῶν.

Ὅσο γιὰ ἐξερευνήσεις, στὴν ἀρχή, γιὰ πολὺν καιρό, εἶχαν γίνει μόνο στὸ μέρος ἐκεῖνο ποὺ περιλάμβαναν οἱ δυὸ ὅρμοι, ὁ ὅρμος τῶν Ναυτίλων κι' ὁ ὅρμος τῆς Σωτηρίας. Ἀλλὰ καὶ πέρ' ἀπὸ τὸ ἀκρωτήρι τῆς Ψεύτικης-Ἐλπίδας, ἡ ἀκτή, 'ς ἕνα διάστημα δέκα σχεδὸν λευγῶν, ἔμελλε νὰ ἐξερευνηθῆ. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν π ι ν ά σ σ α, —τὸ καϊκάκι ποὺ εἶχαν βγάλει ἀπὸ τὸ ναυαγισμένο πλοῖο,—ὁ κ. Ζερμάττ εἶχε τώρα καὶ μιὰ βάρκα, ποὺ τὴν κατασκεύασε ὁ ἴδιος μὲ τοὺς γυιούς του. Ἔπειτα, ἐπειδὴ τὸ ἤθελε ὁ Φρίτς, κατασκεύασαν καὶ μιὰν ἄλλη μικρότερη κι' ἐλαφρότερη, ἀπὸ κεῖνες ποὺ μεταχειρίζονται στὴ Γροιλανδία κι' εἶναι γνωστὲς μὲ τὸ ὄνομα κ α γ ι ά κ. Ὁ σκελετὸς αὐτοῦ τοῦ πλοιαρίου ἔγινε ἀπὸ τὰ δ ό ν τ ι α μιᾶς φάλαινας, ποὺ εἶχε ἐξοκείλει μιὰ φορὰ στὴν εἴσοδο τοῦ ὅρμου τῶν Ἐρωδιῶν, καὶ ντύθηκε ὅλος μὲ δέρματα θαλασσολύκων. Ξύλο λοιπὸν δὲν μεταχειρίσθηκαν καθόλου στὴν κατασκευὴ αὐτοῦ τοῦ καγιάκ. Ἀπὸ πάνω εἶχε δυὸ τρῦπες, ὅπου μποροῦσαν νὰ στέκουνται δυὸ κωπηλάτες' κι' ὅταν ἦταν ἕνας μόνο, ἡ ἄλλη τρύπα μποροῦσε νὰ κλείνη ἑρμητικῶς. (Καὶ τὰ κουπιὰ πάλι τοῦ καγιάκ δὲν ἦταν ἀπὸ τὰ συνηθισμένα, οὔτε δένουνταν σὲ κουπαστή' παρὰ καθένα ἦταν διπλό, τελείωνε δηλαδὴ σὲ κ ο υ τ ά λ ι κι' ἀπὸ τὴ μιὰ ἄκρη καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη, κι' ὁ κωπηλάτης τὸ ἔπιανε ἀπὸ τὴ μέση καὶ κτυποῦσε τὴ θάλασσα μιὰ δεξιὰ καὶ μιὰ ἀριστερά.) Μικρὸ κι' ἐλαφρὸ τὸ καγιάκ, μποροῦσε κανεὶς νὰ τὸ σηκώνη στὰ χέρια καὶ νὰ τὸ κουβαλῆ εὔκολα' ἦταν ἀκόμα κι' ἀδιάβροχο, γιατὶ τὸ εἶχαν καλαφατίσει μὲ πίσσα παντοῦ. Κι' ὅταν τὸ ἔρριξαν στὸ ρέμα, εἶδαν ὅτι πήγαινε θαυμάσια.

Ὁ κ. Ζερμάττ εἶχε κάμει μὲ τοὺς γυιούς του καὶ μιὰ βάρκα.

Πέρασαν δέκα χρόνια χωρὶς σπουδαῖα συμβάντα. Ὁ κ. Ζερμάττ ἦταν τότε σαρανταπέντε χρονῶν, μὲ σιδερένια ὑγεία ἄνθρωπος, καὶ μὲ μιὰ σωματικὴ καὶ ψυχικὴ ἀντοχή, ποὺ οἱ περιπέτειες μιᾶς τόσο ἀσυνήθιστης ζωῆς τὴν εἶχαν αὐξήσει. Ἡ Μπέτση, ἡ καλή του γυναῖκα, ἡ γενναία καὶ θαρραλέα μητέρα τεσσάρων παιδιῶν, ἔκλεινε τότε τὰ σαρανταδύο. Οὔτε τὸ σῶμα της, οὔτε ἡ ψυχή της εἶχαν ἐξασθενήσει' καὶ οὔτε ἡ ἀγάπη της γιὰ τὸν ἄντρα της, οὔτε ἡ στοργή της γιὰ τὰ παιδιά της.

Ὁ Φρίτς ἦταν εἰκοσιπέντε χρονῶν. Δυνατός, εὐκίνητος, δεξιός, μὲ φυσιογνωμία ποὺ φανέρωνε εἰλικρίνεια, μὲ πρόσωπο ἀνοικτό, ἄδολο καὶ βλέμμα μὲ ὀξυδέρκεια καταπληκτική. Μὲ τὴ ζωὴ ποὺ ἔκανε στὴν ἀποικία, ὁ χαρακτήρας του εἶχε μορφωθῆ λαμπρός.

Ὁ Ἐρνέστος, πιὸ σοβαρὸς ἀπ' ὅσο σήκωναν τὰ εἰκοσιδύο του χρόνια, ἀγαποῦσε περισσότερο τὶς πνευματικὲς παρὰ τὶς σωματικὲς ἀσκήσεις, ἀποτελοῦσε ἀντίθεσι πρὸς τὸν ἀδελφό του κι' ἦταν πολὺ μορφωμένος, γιατ' εἶχε διαβάσει ὅλη σχεδὸν τὴ βιβλιοθήκη ποὺ κουβάλησαν ἀπὸ τὸ «Λάνδλορδ».

Ὁ Τζὰκ περπατοῦσε ἤ, καλύτερα, χοροπηδοῦσε στὰ εἴκοσι. Ἦταν πάρα πολὺ ζωηρὸς κι' ἀεικίνητος. Ἀγαποῦσε τὶς περιπέτειες, ἀψηφοῦσε τοὺς κινδύνους κι' εἶχε μανία γιὰ τὸ κυνῆγι σὰν τὸν ἀδελφό του τὸν Φρίτς.

Ὁ «μικρὸς» Φραγκῖσκος εἶχε γίνει τώρα ἕνα μεγάλο παιδὶ δεκαέξη χρονῶν' ἡ μητέρα του ὅμως τὸν ἐχάϊδευε ἀκόμα σὰν νὰ ἦταν δέκα.

Ἡ ζωὴ λοιπὸν αὐτῆς τῆς οἰκογένειας ἦταν ὅσο μποροῦσε εὐτυχισμένη καὶ καμμιὰ φορὰ ἡ κυρία Ζερμάττ ἔλεγε στὸν ἄντρα της:

— Δὲν θἆταν ἡ ἀληθινὴ εὐτυχία ἂν ἦταν δυνατὸ νὰ ζοῦμε πάντα μὲ τὰ παιδιά μας, ἄν, 'ς αὐτὴ τὴν ἐρημιά, δὲν ἤμαστε καταδικασμένοι νὰ ἐξαφανισθοῦμε ὁ ἕνας κατόπι τοῦ ἄλλου, ἀφίνοντας στοὺς ζωντανοὺς ἀπαρηγόρητη λύπη;... Ναί, θὰ δόξαζα τὸν Θεὸ ποὺ μᾶς ἔκαμε τέτοιο παράδεισο στὴ γῆ. Ὅμως ἀλλοίμονο! Θὰ ἔλθη μέρα ποὺ θὰ κλείσουμε τὰ μάτια γιὰ πάντα!

Αὐτὸ πραγματικῶς ἦταν ἡ μεγαλύτερη ἀνησυχία κι' ἡ σοβαρώτερη σκέψι τῆς Μπέτσης: Πῶς θὰ πέθαιναν ἕνας - ἕνας 'ς ἐκείνη τὴν ἄγνωστη γῆ κι' ὁ τελευταῖος, ὁ πιὸ δυστυχής, θἄμενε ὁλομόναχος.

Καὶ συχνὰ μιλοῦσε γι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα μὲ τὸν ἄντρα της, ποὺ συμμερίζουνταν τοὺς φόβους της γιὰ τὸ μέλλον. Ἀλλὰ στὸν δέκατο ἐκεῖνο χρόνο παρουσιάσθηκε κάτι ἀπρόοπτο, κάτι ἀνέλπιστο, ποὺ θἄλλαζε τὴν τωρινή τους ζωή, ἂν ὄχι καὶ τὴν μέλλουσα.

Στὶς 9 τοῦ Ἀπρίλη, κατὰ τὶς ἑπτὰ τὸ πρωΐ, ὁ κ. Ζερμάττ βγῆκε ἀπὸ τὴν κατοικία του μὲ τὸν Ἐρνέστο, τὸν Τζὰκ καὶ τὸν Φραγκῖσκο, ἀλλ' ἔψαξε ἄδικα νὰ βρῆ τὸν μεγαλύτερό του γυιό, ποὺ ἐνόμιζε πῶς ἔκανε καμμιὰ ἐργασία ἐκεῖ ἔξω.

Ὁ Φρίτς ἀπουσίαζε συχνὰ καὶ γι' αὐτὸ ἡ ἀπουσία του, τὸ πρωΐ ἐκεῖνο, δὲν ἀνησύχησε πολὺ τὸν πατέρα του καὶ τὴ μητέρα ἂν καὶ αὐτὴ φοβοῦνταν κάθε φορὰ ποὺ ὁ γυιός της ἔβγαινε μὲ τὴ βάρκα στὸν ὅρμο τῆς Σωτηρίας.

Δὲν ὑπῆρχε ἀμφιβολία, ὅτι καὶ σήμερα ὁ φιλοκίνδυνος Φρίτς εἶχε πάρει τὴ θάλασσα, γιατὶ τὸ καγιὰκ δὲν [illegible]

Ἔλειψε ὅλο τὸ πρωΐ. Τ' ἀπόγεμα, ὁ κ. Ζερμάττ, ὁ Ἐρνέστος κι' ὁ Τζὰκ πῆγαν μὲ τὴ βάρκα στὸ νησάκι τοῦ Καρχαρία, νὰ περιμένουν ἐκεῖ τὸν γυρισμὸ τοῦ Φρίτς. Στὴν ἀνάγκη, γιὰ νὰ μὴν ἀφήση τὴν Μπέτση στὴν ἀβεβαιότητα, ὁ ἄντρας της, ἂν θ' ἀργοῦσαν νὰ ἐπιστρέψουν, θὰ ἔρριχνε μιὰ [illegible]

[illegible] χρειάσθηκε νὰ γίνη αὐτό. Τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ ὁ κ. Ζερμάττ κι' οἱ δυὸ γυιοί του ἔβγαιναν στὸ νησάκι, ὁ Φρίτς παρουσιάζουνταν ἀπὸ τὸ ἀκρωτῆρι τῆςΨεύτικης-Ἐλπίδας. Μόλις τὸν εἶδαν, ὁ κ.Ζερμάττ,ὁ Ἐρνέστος κι' ὁ Τζὰκ ξαναμπῆκαν στὴ βάρκα κι' ἐγύρισαν στὸ Φελσενχάϊμ, τὴν ἴδια ὥρα ποὺ προσωρμίζουνταν καὶ τὸ καγιὰκ μὲ τὸν Φρίτς.

Ὁ Φρίτς τοὺς ἔκαμε τότε τὴ διήγησι τῆς ἐκδρομῆς του, ποὺ εἶχε βαστάξει εἴκοσι ὧρες. Ἀπὸ πολὺν καιρὸ μελετοῦσε τὴν ἀναγνώρισι τῆς βορεινῆς ἀκτῆς.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἑπόμενο)

Τὸ Βῆμα τῶν Νέων

Γενικαὶ Ὁδηγίαι

Ὅσοι ἀποστέλλουν συνεργασία γιὰ τὸ «Βῆμα τῶν Νέων» πρέπει νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψει των: 1ον) Τὸ κομμάτι νὰ μὴ εἶναι μεγαλείτερο ἀπὸ μιὰ σελίδα κόλλας διαγωνισμοῦ. 2ον) Ἀπολύτως καθαρογραμμένον καὶ μὲ μελάνι. 3ον) Ἐὰν ἀποστέλλωνται σὲ σελίδες χαρτιοῦ μικροῦ σχήματος, πρέπει νὰ εἶναι μόνον ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ γραμμένες. 4ον) Δὲν πρέπει νὰ εἶναι περισσότερα ἀπὸ ἕνα ποίημα ἢ ἕνα πεζό. Ἡ συνεργασία παραδίδεται εἰς ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν Κρίσεως, ἡ ὁποία καὶ ἀποφασίζει γιὰ τὴν δημοσίευσιν ἢ μή. Συνεργασία μὴ δημοσιευθεῖσα ἐντὸς μηνὸς θεωρεῖται ἀπορριφθεῖσα.

Χριστούγεννα

Χριστούγεννα: Ἀπ' τὴν αὐγὴ ἀκούονται οἱ χαρμόσυνοι ἦχοι τῆς καμπάνας. Μητέρα στοργικὴ ἡ Ἐκκλησία, προσκαλεῖ τὰ παιδιά της σὲ θεῖο προσκύνημα.

Ὅλη ἡ οἰκουμένη χαιρετᾷ μιὰ μεγάλη γέννα. Ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων ἀκούγονται ἄγνωστοι ὕμνοι, θεῖες μελῳδίες. Ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς γῆς φθάνουν μέχρις ἐδῶ ἀρώματα καὶ λιβανωτός. Κάπου ψηλὰ στὸ στερέωμα διακρίνεται, θαρρῶ, τὸ ἀστέρι ἐκεῖνο, ποὺ ὡδήγησε μιὰ νύχτα τοὺς μάγους, πιστοὺς προσκυνητὰς τοῦ Χριστοῦ, σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς Βηθλεέμ.

Ἕναν ὁλόκληρο χρόνο περιμέναμε, μικροὶ καὶ μεγάλοι, μὲ ἀνυπομονησία, μὲ μυστικὴ χαρά, τὴν σημερινὴ ἡμέρα. Καὶ τὰ παιδιά, αὐτὸς ὁ ξεχωριστὸς κόσμος, μὲ πόση λαχτάρα δὲν περίμεναν τὴν ἀποψινὴ βραδειά!

Χριστούγεννα σημαίνει γι' αὐτὰ καινούργιο φόρεμα, παιχνίδια, γέλιο, ξεγνοιασιά, εὐτυχία. Μέρες τώρα σχεδιάζει ἡ γιαγιὰ στὸ μυαλό της τὸ μεγάλο Χριστουγεννιάτικο παραμύθι, ποὺ θὰ πῇ ἀπόψε στὴν ἐγγονούλα της.

Τί μεγάλη ἱκανοποίησι γιὰ κεῖνον ποὺ μπορεῖ νὰ μοιρασθῆ τὴν εὐτυχία του μὲ τοὺς ἄλλους!

Τοὐλάχιστον γιὰ σήμερα ἂς κάνωμε ὅλοι τὸ καλό, σήμερα ποὺ ἔχομε πρόσφατο τὸ παράδειγμα τοῦ Χριστοῦ μας.

Χριστούγεννα: Ὁ Θεάνθρωπος παίρνει σάρκα καὶ ὀστᾶ, κατεβαίνει στὸν κόσμο τὸν δικό μας, Ἐκεῖνος, γιὰ νὰ μᾶς φέρῃ τὴν ἰσότητα, τὴν ἐλευθερία. Δὲν ὑπάρχουν δοῦλοι, δὲν ὑπάρχει πλούσιος καὶ πτωχός, ὅλοι εἶναι ἴσοι, μὲ ἴσα δικαιώματα στὴν γῆ.

Τὰ θεῖα αὐτὰ λόγια, ἄγνωστα ἕως τότε, βγαλμένα ἀπὸ τὸ ἅγιο στόμα τοῦ Χριστοῦ μας, βρῆκαν ἀπήχησι σὲ ὅλων τὶς ψυχὲς καὶ πιὸ πολὺ στὴν γυναῖκα, ποὺ μέχρι τότε ἐθεωρεῖτο πλάσμα καταφρονεμένο, κατώτερο.

Ἡ Μεγάλη Μητέρα τοῦ Χριστοῦ μας θείᾳ βουλήσει μᾶς ἄνοιξε τὸν δρόμο στὴν ζωή, μᾶς ξέπλυνε ἀπὸ τὸν ρύπο τῆς ἁμαρτίας. Ξεχάστηκε ἡ φοβερὴ κατάρα ποὺ αἰῶνες φέραμε μαζί μας βαρειὰ κληρονομιὰ τῶν προπατόρων μας, καὶ μᾶς ἔβγαλε σὲ καινούργιους δρόμους, σὲ νέα ζωή, καινούργιες, ἄσπιλες, ἀνώτερες γυναῖκες.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΤΖΑΘΑ

Τὸ δάκρυ

Ξημέρωνε Χριστούγεννα, οἱ καμπάνες μέσα στὴν ἡσυχία τῆς νύχτας ἀντηχοῦσαν χαρμόσυνα: Γκλὰν - γκλάν! Γεννιέται ὁ Χριστός!... καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη...

Πόσο ὅμως ὁ ἄνθρωπος ἔχει ξεχάσει τὰ λόγια αὐτά!

* * *

Πέρα ἐκεῖ τὸ κανόνι βροντοῦσε ἀδιάκοπα. Μόνο κατὰ τὰ ξημερώματα ἔπαυσε ν' ἀκούγεται ὁ φοβερός του κρότος. Μέσα στὰ χαρακώματα οἱ στρατιῶτες εἶναι μαζεμένοι καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια ἀκοῦνε τὴν φωνὴ τοῦ ἱερέως, ποὺ ἀκούγεται γλυκειὰ σὰν νὰ θέλῃ νὰ θερμάνῃ τὶς ψυχές τους.

Κι' ὅταν ὁ ἥλιος γιὰ μιὰ στιγμὴ ἐπρόβαλε δειλὰ - δειλὰ ἀπ' τὴν κορφὴ τ' ἀντικρυνοῦ βουνοῦ, τὰ πρόσωπα ὅλων ἐφωτίσθησαν. Ἡ ψυχή τους ἀναγάλλιασε.

* * *

Σὲ μιὰ γωνιὰ ἕνας στρατιώτης, ὁ Γιῶργος, καθισμένος σὲ μιὰ πέτρα, γράφει στὴν μητέρα του:

«Πιστεύω σὲ λίγες μέρες νὰ εἶμαι κοντά σου, μητερούλα μου. Ἡ εὐχή σου μὲ προφυλάσσει... Ὁ ἐχθρὸς δὲν θὰ βαστάξῃ περισσότερο καὶ τότε... τότε, μητερούλα μου, θὰ ἔλθω κοντά σου γιὰ νὰ ἐκπληρώσω καὶ τὴν ὑποχρέωσί μου ἀπέναντί σου...».

* * *

Σ' ἕνα ἐκκλησάκι μιὰ γρηούλα ἀνάβει δυὸ κεράκια. Τὸ ἕνα εἶναι γιὰ τὸν Χριστὸ ποὺ γεννιέται ἐκείνη τὴν ἡμέρα καὶ τὸ ἄλλο γιὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ γυιοῦ της. Μὲ πόση λαχτάρα τὸν περιμένει. Τὰ δάκρυα ποὺ κυλοῦν ἀπὸ τὰ μάτια της μαρτυροῦν τὴ μεγάλη της χαρά.

Μὰ ξάφνου ἕνα δάκρυ πέφτει καὶ σβύνει τὸ ἕνα κεράκι...

* * *

Χριστούγεννα! Οἱ καμπάνες χτυποῦν πάλι χαρμόσυνα. Ἕνας χρόνος ἔχει περάσει ἀπὸ τότε κι' ὅμως πόσο ἔχουν ἀλλάξει ὅλα!

Μέσα στὴν μικρὴ ἐκκλησούλα μιὰ σκιὰ γλυστρᾷ σιγὰ - σιγά. Ἕνα χέρι ποὺ τρέμει προσπαθεῖ νὰ στερεώσῃ δυὸ κεράκια, τὸ ἕνα γιὰ τὸν Χριστό, τὸ ἄλλο... γιὰ τὴν ψυχὴ ἑνὸς στρατιώτη. Δυὸ δάκρυα κυλοῦν καὶ πέφτουν μπροστὰ στὴν εἰκόνα τοῦ θείου βρέφους. Τὸ χῶμα διψασμένο τὰ ἐξαφανίζει, ἐνῷ συγχρόνως δυὸ χείλη ψιθυρίζουν: «Ἐξυπηρέτησε τὴν Μεγάλη του Μητέρα, ἀπηλευθέρωσε τὸ χῶμα ποὺ τὸν σκεπάζει...».

Καὶ οἱ καμπάνες ἐξακολουθοῦσαν νὰ ἠχοῦν χαρμόσυνα...

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΔΕΣΤΟΥΝΗΣ

★

«ΣΤΗΝ ΓΑΛΑΝΟΛΕΥΚΗ»

Μ' ἕνα γαλάζιο τ' οὐρανοῦ κομμάτι
καὶ μ' ἕνα ἄσπρο ἀπ' τὸ κῦμα ἀφρό,
πλάστηκες κι' ἔφυγες γοργὴ σὰν ἄτι,
ἔχοντας σύντροφό σου τὸν Σταυρό.

Πῆγες καὶ στήθηκες πάνω σὲ κάστρα,
πέρασες δάση, λόγγους, βουνά!
Τὴν νύχτα ἔφευγες κάτω ἀπὸ τ' ἄστρα
κι' ὅλα τὰ ἔντυνες στὰ γαλανά.

Καὶ νά! μιὰ μέρα, μιὰν ἅγια μέρα,
μέσ' ἀπὸ δάκρυα τρανῆς χαρᾶς
τραγούδια ἔψαλλαν καὶ στὸν ἀγέρα
σύμβολο Σὲ ὕψωσαν τῆς λευτεριᾶς.

ΝΤΟΡΑ ΑΡΤΕΛΑΡΗ

★

ΣΤΟΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗ ΜΑΣ

Ὡσὰν καινούργιος ἥλιος ἦρθες κι' ἔλαμψες
μέσ' στῆς πατρίδας τὸ πυκνὸ σκοτάδι
κι' ὅλους μας ἦρθες καὶ μᾶς θάρρυνες
σκορπίζοντας γλυκὸ συμπόνιας χάδι.

Σὰν φάρος φωτεινὸς ἦρθες καὶ σκόρπισες
παντοῦ τ' ὁλόγλυκο τὸ φῶς σου,
ἔχοντας τὸ φτωχὸ ἐργάτη πίσω σου,
τὸν Ὑψηλὸ τὸν Ἄνακτα ἐμπρός σου.

Σ' αὐτὸν ποὺ τὸν ἱδρῶτα του σκορπᾷ
στῆς γῆς τὴν κουρασμένη ἀγκάλη,
ἔδωσες θάρρος κι' ἀνακούφισι,
τοὔδωσες τὴ ζωή, ποὺ τοὖχε λείψει, πάλι.

Τῆς Νεολαίας τέλος, ὢ αὐτῆς,
ποὺ σὲ λατρεύει, Κυβερνήτη, ἀπ' τὴν καρδιά της,
ἔγινες Σὺ πιστὸς ὁδηγητὴς
γιὰ νὰ ξανάβρῃ τὰ χαμένα βήματά της.

ΜΑΡΙΝΑ Δ. ΚΟΥΡΟΥΠΟΥ

(ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΦΑΝΤΑΣΙΑ)

Πρόσωπα:

Λένα, 12 χρόνων. — Μαρία 10 χρόνων. — Τὰ δυὸ παιδιὰ τοῦ θυρωροῦ: ὁ Γιάννης, 10 χρόνων, καὶ ἡ Ρόζα, 8 χρόνων. — Τὰ ἑπτὰ παιδιὰ τοῦ περιβολάρη: ὁ Πίπης καὶ τὰ ἕξη ἀδέλφια του.

(Ἡ κρεββατοκάμαρη τῆς Λένας καὶ τῆς Μαρίας. Εἶναι νύχτα. Οἱ δυὸ ἀδελφοῦλες κοιμῶνται. Δεξιὰ παράθυρο, ποὺ ἀπὸ τὰ μισάνοιχτα παραθυρόφυλλά του λαμποκοποῦν τὰ ἀστέρια. Ἀριστερὰ πόρτα. Στὸ βάθος ἄλλη πόρτα μισοκλεισμένη.)

Λένα (μισοσηκώνει τὸ κεφάλι της ἀπὸ τὸ μαξηλάρι). Μαρία, Μαρία. (Κατ' ἰδίαν:) Κοιμᾶται σὰν μωρὸ παιδάκι! (Τῆς ξαναφωνάζει) Μαρία, σήκω νὰ δῇς...

Μαρία (ποὺ μισοξυπνάει). Καλά! Τί νὰ δῶ;...

Λένα. Δὲν βλέπεις πῶς λάμπει αὐτὸ τ' ἀστέρι· δὲν ἀκοῦς τὶς καμπάνες;... Χτυπᾶν γιὰ τὰ Χριστούγεννα.

Μαρία (στὴ λέξι: «Χριστούγεννα» ξεπετιέται ἀπότομα ἀπὸ τὸ κρεββάτι της. Ἀπὸ μακρυὰ ἀκούονται οἱ καμπάνες ποὺ χτυπᾶν). Τί ὡραῖα ποὔναι!

Λένα. Σὰν ἀπόψε γεννιέται ὁ Χριστὸς μέσα στὴ φάτνη τοῦ σταύλου ποὺ τὸν φωτίζει ἕνα λαμπερὸ ἀστέρι.

Μαρία (πλησιάζει στὸ παράθυρο, τὸ ἀνοίγει καὶ βλέπει κάτω στὸ περιβόλι). Ἆ! Γι' αὐτὸ βλέπω τὰ παιδιὰ τοὔθυρωροῦ μὲ τὰ καλά τους ροῦχα;

Λένα. Ναί, ἀδελφούλα μου, καλημέρα. Καλὰ Χριστούγεννα.

Μαρία. Καλὰ Χριστούγεννα Λένα... (Οἱ δυὸ ἀδελφοῦλες φιλιῶνται).

Λένα. Τώρα πᾶμε νὰ φωνάξωμε τὸ Γιάννη καὶ τὴ Ρόζα...

(Τὸ ρολόγι κτυπάει μιὰ φορά).

Λένα. Μία... (Ἐκπλήττεται γιατὶ τὸ ρολόγι δὲν ξανακτυπάει). Μία! Μὰ τί ὥρα εἶναι τέλος πάντων;...

Μαρία. Σ... σ... σ... ς. (Τώρα ἀκούεται κάποιος κτῦπος στὴν πόρτα).

Λένα. Δὲν χτυπάει τὸ ρολόγι;...

Μαρία (σιγά). Ὄχι! Κάποιος βρίσκεται πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα καὶ σπρώχνει...

(Φοβισμένες οἱ δυὸ ἀδελφοῦλες πλησιάζουν σφικταγκαλιασμένες τὴν πόρτα. Σιγὰ-σιγὰ ἡ πόρτα ἀνοίγει καὶ φαίνεται ἕνα κεφαλάκι).

Λένα. Ἆ! Ὁ Γιάννης!

Μαρία. Ποιὸς Γιάννης, αὐτὸς εἶναι παληάτσος!...

(Ὁ Γιάννης, ὁ γυιὸς τοῦ πορτιέρη, εἶναι ντυμένος μ' ἕνα κλαρωτὸ κοστούμι καὶ φοράει κι' ἄσπρο ψηλὸ σκοῦφο, σὰν κι' αὐτὸν ποὺ φοροῦν οἱ παληάτσοι, γι' αὐτὸ κι' ἔχει ἀλλάξει ἡ φυσιογνωμία του)...

Γιάννης (στὶς ἀδελφές). Ἐγὼ εἶμαι. Ἐγὼ καὶ ἡ Ρόζα. Νομίζαμε πὼς μᾶς φωνάξατε ποὺ ἀνοίξατε τὸ παράθυρο... (Μπαίνοντας κρατάει ἀπ' τὸ χέρι τὴ Ρόζα, ποὺ φοράει μιὰ μακριὰ κόκκινη μπέρτα μὲ κόκκινη σκουφίτσα καὶ κρατάει κι' ἕνα καλάθι στὸ χέρι της). Χαίρετε... Ἐπιτρέπετε.

Μαρία (δείχνοντας τὴν Ρόζα). Νά κι' ἡ κοκκινοσκουφίτσα.

Ρόζα (γελᾷ). Δὲν σ' ἀρέσει ἡ μπέρτα μου κι' ἡ σκούφια μου; Μοῦ τὴν χάρισε ἡ κυρία τοῦ πρώτου πατώματος.

Γιάννης. Μήπως δὲν μᾶς θέλετε;

Μαρία. Ἴσα ἴσα, σκοπεύαμε νὰ σᾶς φωνάξωμε...

Λένα. Θὰ φωνάξωμε μαζὶ σας καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ περιβολάρη.

(Αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἀνοίγει ἡ πόρτα καὶ παρουσιάζεται ὁ Πίπης)

Πίπης. Νάμαι! Ἦρθα νὰ σᾶς κάνω ἐπίσκεψη. Τ' ἀδέρφια μου θὰ ἔρθουν ἀργότερα.

Μαρία. Ὁ Πίπης!

Γιάννης. Γειά σου, Πίπη!

Λένα. Καὶ σκοπεύαμε νὰ σᾶς φωνάξωμε...

Μαρία. Γιατὶ δὲν ἦρθαν καὶ τ' ἀδελφάκια σου;...

Πίπης. Σᾶς τὸ ξανάπα θάρθουν ἀργότερα. Ἐγὼ ἔφθασα πρῶτος γιατὶ φόρεσα τὰ ὑποδήματα τοῦ Δράκου...

(Ἡ Ρόζα ἀνοίγει τὸ καλάθι της, παίρνει ἕνα κουλουράκι κι' ἀρχίζει νὰ τὸ τρίβῃ σὲ ψίχουλα ποὺ τὰ σκορπίζει χάμω).

Πίπης (στ' ἄλλα παιδιά). Κυττάτε την, σκορπάει τὰ ψίχουλα γιὰ να μαζευθοῦν νὰ τὰ τσιμπήσουν τὰ πουλιά.

(Ξαφνικὰ ἀνοίγει ἡ πόρτα καὶ μπαίνει ἕνας κυνηγός).

Κυνηγός. Γιὰ πουλάκια μιλᾶτε; (Κατ' ἰδίαν). Δὲν ξέρω τί ἔπαθα, μὰ μοῦ φαίνεται πὼς δὲν ἔχω κουράγιο νὰ σκοτώσω οὔτε ἕνα σπουργίτι

(Ἀποτραβιέται καὶ κάθεται χάμω σὲ μιὰ γωνιά, κρατῶντας τὸ κεφάλι μὲ τὰ χέρια του).

Λένα (σιγά). Ποιὸς νἆναι;

Γιάννης (σιγά). Σὰν νἆναι ὁ ἐφημεριδοπώλης ποὺ πουλάει ἐφημερίδες στὴν ἀπέναντι γωνιὰ τοῦ δρόμου.

Πίπης (σιγά). Ἐγὼ εἶμαι σίγουρος πὼς εἶναι ὁ φύλακας τοῦ κοντινοῦ μας δάσους.

Μαρία (σιγά). Ὄχι, ὄχι. Ἐγὼ τὸν γνώρισα. Εἶναι ἐκεῖνος ποὺ φυλάει ἐκεῖνον (δείχνει μὲ τὸ χέρι της, ἐνῷ ἀνοίγει ἡ πόρτα) ἐκεῖ κάτω τὸν σταῦλο...

Λένα. Ἀλήθεια, σὰν τὸν φύλακα μοιάζει, μά...

(Διακόπτεται γιατί, πάντοτε, ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ βάθους μπαίνει καὶ προχωρεῖ μιὰ γρηούλα μὲ τὴ ρόκα καὶ τ' ἀδράχτι της).

Ἡ γρηούλα (σταματάει γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ κυττάει γύρω της). Σιγὰ σιγὰ παιδάκι μου, γιατὶ ὁ Χριστὸς κοιμᾶται... (Πλησιάζει στὸ παράθυρο καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ γνέθῃ).

Μαρία (σιγά). Ἆ! Ἡ κλώστρια τοῦ σταύλου...

(Τώρα διὰ μιᾶς παρουσιάζονται σὰν ἀγάλματα ἀπὸ πηλὸ ὅλα τὰ πρόσωπα τοῦ σταύλου, ποὺ γρήγορα μεταμορφώνονται σ' ἀληθινοὺς ἀνθρώπους ποὺ μπαίνουν ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ βάθους, ποὺ ἀνοίγει μόνη της διάπλατα).

Ὁ νεαρὸς τσοπάνης. Οἱ ἄγγελοι μοῦ εἶπαν πὼς ἕνας βασιλῆας...

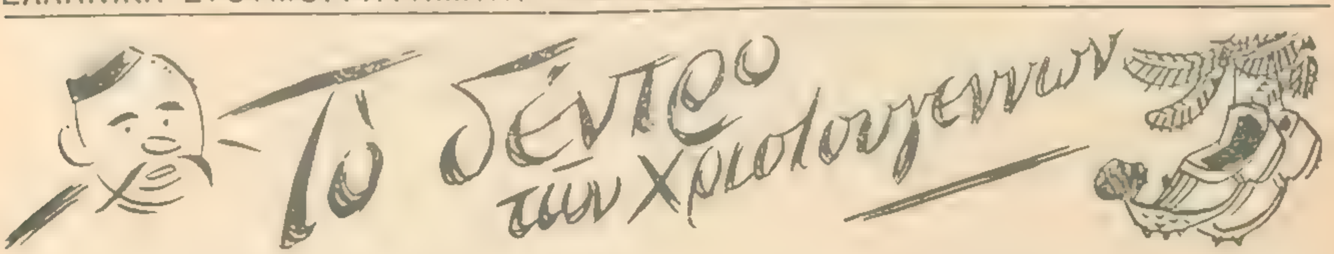
Τὸ παιδάκι μιᾶς χωριάτισσας (ποὺ τριγυρίζει γύρω ἀπὸ τὴν μητέρα του, κρατῶντας τὴ φοῦστα της). Μὴ φύγωμε, μητέρα, ἂς κάτσωμε ἀκόμα ἐδῶ...

Ἡ χωριάτισσα. Ὄχι, θὰ φύγωμε, γιατὶ ἡ μητέρα τοῦ Χριστοῦ μοῦ ἔγνεψε πὼς πρέπει νὰ φύγωμε... Καὶ πρέπει νὰ τὴν ἀκούσωμε...

Λένα (σιγὰ στὴν Μαρία). Ἄκουσες, ἡ Παναγία τοὺς ἔγνεψε νὰ φύγουν... Γιατί;

Μιὰ βοσκοπούλα (ποὺ τὴν ἄκουσε). Ὁ Χριστὸς κοιμᾶται, καὶ μόνον αὐτοὶ ποὺ παίζουν τὴν φλογέρα μποροῦν νὰ μείνουν γιὰ νὰ τὸν νανουρίζουν...

Τὸ δέντρο τῶν Χριστουγέννων

(Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν ἀναγνωστῶν μας εὐχαρίστως θὰ συναντήσουν εἰς τὰς στήλας αὐτάς, γνωστόν των ἤδη, τὸν συγγραφέα τοῦ «Φουντοτσάρουχου». Εἶναι γνωστὸν πόσην εὐθυμίαν ἐσκόρπισεν ἀπὸ τῶν στηλῶν ἄλλων περιοδικῶν μὲ τὴν περιγραφὴν τῶν ἀνεξαντλήτων ἄθλων τοῦ «Ἐνωμοτάρχου» ἐκείνου, τοῦ ἀντιπροσωπευτικοῦ τύπου τοῦ μακαρίᾳ τῇ λήξει κομματικοῦ παρελθόντος, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ὅλαι αἱ κρατικαὶ ὑπηρεσίαι ἐνήργουν κατὰ τὰς ἐπιταγὰς τῶν τοπικῶν [illegible]

Ποία διαφορὰ τῷ ὄντι μεταξὺ τῆς κρατικῆς ἐκείνης καταστάσεως καὶ τῆς σημερινῆς, τὴν ὁποίαν ἰθύνει τὸ ὑγιὲς καὶ ἐθνικὸν πνεῦμα τῆς 4ης Αὐγούστου, τὸ ὁποῖον μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὸν ὑπαλληλικὸν κλάδον ἐξεκαθάρισε καὶ τὸν ἱκανὸν ὑπάλληλον ἤμειψε καὶ ἐπροστάτευσε καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ Κράτους κατέστησε σεβαστήν).

* * *

ΑΠ' ὅλους τοὺς χωριανοὺς πιὸ χαρούμενος καὶ πιὸ εὐτυχισμένος ἦταν ὁ Μῖχος ὁ Ταμποῦρλος. Ὁ γυιόκας του, τὸ καμάρι του, ὁ μόνος... καταναλωτὴς τῆς πατρικῆς περιουσίας, ποὺ ἐπὶ... δώδεκα χρόνια σπούδαζε στὴν Ἀθήνα νὰ πάρῃ τὸ δίπλωμα τοῦ... «δικουλάβου», θὰ ἐρχόταν στὸ χωριὸ γιὰ νὰ περάσῃ «τὶς ἅγιὶς ἡμέρις τῶν Χριστουγέννων» μαζὶ μὲ τοὺς «πιφιλιμέν'ς γουνεῖς». Τὸ εἶχε γράψει στὸ τελευταῖο του γράμμα, ποὺ ζητοῦσε μερικὰ χιλιάρικα γιὰ ν' ἀγοράσῃ ἕνα «νουμικόν, δικηγουρικὸν κὶ ἰπιστημουνικὸν σύγγραμμα»! Ὁ κὺρ Μῖχος προθυμοποιήθηκε νὰ τοῦ στείλῃ τὸ ζητηθὲν ποσὸν — «δὶν μπουροῦσ' νὰ κάν' κι' ἀλλοιῶς μιὰ κὶ ἰπρόκειτου γιὰ μιὰ τόσου σπουδαία φυλλάδα ποὺ θὰ τοῦ χρησίμευι γιὰ τὴν ἰπιστήμ' τ'» — καὶ τώρα τὸν περίμενε «μιτὰ πατρικῆς συγκινήσιους» γιὰ νὰ τὸν σφίξῃ στὴν ἀγκαλιά του!

Καὶ σύμφωνα μὲ τὰ γραφόμενά του, ὁ γυιὸς τοῦ κὺρ Μίχου ὁ Ροδιᾶς, ποὺ ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ πῆγε στὴν Ἀθήνα ἔγινε «ἰπὶ τοῦ ἰβιχότιρον» Ρόδης, ἔφτασε τὴν παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων στὸ χωριό, μὲ μεσᾶτο σακκάκι, μὲ λουστρίνια καὶ μὲ «φλουτὰν γριβ[illegible]!

Μόλις τὸν εἶδε ὁ κὺρ Μῖχος δὲν μπόρεσε νὰ συγκρατήσῃ τὴν χαρά του. Περίμενε, βέβαια, νὰ τὸν δῇ ἀλλαγμένο «λόγῳ τῆς ἰπιστιμουνικῆς μουρφώσιους», ἀλλὰ ὄχι καὶ τόσο πολὺ «σπουδαγμένου» ὥστε νὰ ντύνεται καλύτερα κι' ἀπὸ τὸν εἰρηνοδίκη τῆς περιφερείας!

— Νὰ μοῦ ζήσ'ς, ντιρέκι μ', νὰ μοῦ ζήσ'ς καμάρ' τῆς πατρικῆς μ' ἀγάπ'ς, φώναξε ἐνθουσιασμένος κι' ἔτρεξε νὰ τὸν ἀγκαλιάσῃ. Ἀποὺ δῶ καὶ κεῖ κάτ' φαίνησι γυιόκα μ' ποὺς εἶσι καλὰ σπουδαγμένους, συνέχισε μὴ μπορῶντας νὰ συγκρατήσῃ τὴν χαρά του!

— Μιρσὶ μπουκοῦ μὸν παπά, ζὲ σουὶ τρὲ μπὸν ἔτ ἓν πὲ φατιγκέ, τοῦ ἀπάντησε ὁ Ρόδης, θέλοντας μὲ τὰ κουτσογαλλικά του νὰ πείσῃ τὸν πατέρα του ὅτι τὰ χιλιάρικα ποὺ τοῦ ἔστελνε δὲν πῆγαν χαμένα, καὶ φίλησε «μιτὰ σιβασμοῦ τὴν διξιάν τ'»!

— Μὴ φουβᾶσι, λιβέντι μ', θὰ φᾶμ' κὶ θὰ τοὺν φουνάξουμ' κὶ τοὺν παπᾶ, τὸν καθησύχασε ὁ κὺρ Μῖχος. Μίλα μ' ὅμους μὶ ρουμέϊκη ἀπουφουρὰ γιατὶ ἰγὼ ού καψηρὸς δὶν εἶμι σπουδαγμέν'ς σὰν κὶ τοῦ λόγου σ' γιὰ νὰ μπουρῶ νὰ σὶ ἀντιλήπτουμι!

* * *

Ἀφοῦ πέρασαν οἱ πρῶτες συγκινήσεις, ὁ Ρόδης πῆρε ἰδιαιτέρως τὸν πατέρα του καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἄκουσι, πατιρούλ'. Ἰφέτους, μιὰ κι' ἦρθα κι' γὼ στοὺ χουριό, θὰ γιορτάσουμι μὲ ἰβρουπαϊκὸ τρόπου...

— Δηλαδής, γυιόκα μ', ρώτησε ὁ κὺρ Μῖχος τεντώνοντας τ' αὐτιά του γιὰ ν' ἀκούσῃ καλύτερα.

— Νά, θὰ κάνουμ' στοὺ σπίτι μας δέντρου...

— Κὶ εἶν' ἀνάγκ' νὰ φυτέψουμι δέντρου; Ἔλα νὰ σὶ πάου ἰγὼ στοὺ μαντρὶ νὰ δῇς δέντρα κὶ δεντριά!

— Τοὺ ξέρου καλὲ ὅτι στοὺ βουνό, στὰς λόχμας κὶ εἰς τὰ δασώδ' μέρη ὑπάρχ'ν δέντρα, θάμν' κὶ ἀσπάλακις. Τὶ διάλου γιὰ ἀμόρφωτου μὶ πῆρις! Ἰγὼ ὅμους ὑπονουῶ ἄλλου πρᾶμα. Νά, θὰ στήσουμ' ἕνα δέντρου ἰδῶ μέσ' στοὺ δουμάτιου τῆς ὑπουδουχῆς κὶ...

— Ἰφτοῦνο δὶν γίνιτι, τὸν διέκοψε ὁ κὺρ Μῖχος. Ἰξὸν ποὺ δὶν εἶνι σουστὸ νὰ γκριμίσουμ' τοὺ ταβάν' γιὰ νὰ βάλουμ' τοὺ δέντρου μέσα ἀφοῦ ἔχουμ' ἀπ' ὄξου ἀποὺ τὴν πόρτα μας κουτζάμ' μουριά, ὑπάρχ' κι' ἄλλους λόγους. Κάθι βράδ' θὰ κουρνιάζ'ν ἀπάνου τὰ κουκόρια κὶ τοὺ προυὶ δὶν θὰ μ' ἀφήν' νὰ κλείσου μάτι!

— Μὰ δὶν μ' ἀφίν'ς καλὲ πατέρα νὰ τελειώσ' γιὰ νὰ καταλάβ'ς πιρὶ τίνους πρόκειτι, εἶπε ὁ Ρόδης στενοχωρημένος. Οἱ ἰβρουπαῖοι ποὺ ἰθέσπισαν τοὺ γραφικὸν ἰφτοῦνο ἔθιμον ξέρουν πιρισσότιρα ἀποὺ μᾶς. Ἄκου λοιπὸν τὶ θὰ γιέν'. Θὰ στήσουμ' ἕνα μικρὸ ἰλατάκ' ἰδῶ στοὺ τραπέζ' κι' ἀπάνου τ' θὰ κριμάσουμι οὔλα τὰ πράματά μας...

— Ἂν εἶν' ἔτσ' κάτ' γένιτι, συμφώνησε κι' ὁ κὺρ Μῖχος. Ἀλλὰ πάλ' δὲν τοῦ γλιέπου εὔκολου. Τὰ πράματα τὰ δικά μας εἶναι πουλλά. Χίλια οὐχτακόσια δικατέσσιρα γιδουπρόβατα καὶ πινινταένα γιλάδια ποῦς θ' ἀνθέξ'ν νὰ τὰ κρατήσ'ν τὰ κλουναράκια ἰνὸς ἰλα[illegible]:

— Λάθους ἔκανις καλὲ πατέρα, τοῦ ἐξήγησε ὁ Ρόδης. Δὶν ἰννοῶ ἰφτοῦνα τὰ πράματα. Τὰ γίδια κὶ τὰ γιλάδια ἰπιστιμουνικῶς λέγουντι ἰγουποίμνια. Λέγουντας ἰγὼ πράματα ἰννοῶ τὰ πιχνιδάκια κὶ τὰ μπιχλιμπιδάκια ποὺ ἔφιρα ἰπὶ τούτοις ἀπ' τὰς Ἀθήνας γιὰ νὰ τὰ δουρίσου στὰ πιδάκια τοῦ χουριοῦ. Κατάλαβις τώρα;...

— Ἀμ' ἔτσ' πέομ' πιδί μ', φώναξε ἐνθουσιασμένος ὁ κὺρ Μῖχος, ποὺ κατάλαβε ἐπὶ τέλους τὶ ἤθελε νὰ φτιάξῃ ὁ γυιός του. Θέλ'ς ἕνα διντρὶ γιὰ νὰ τοῦ κάν'ς μπουναμτζίδικου ἰέ;...

— Ναί, καλὲ πατέρα...

— Ἐν τάξ' τότινις. Θὰ στείλου στοὺ βουνὸ τοὺν Κουτσάφτ' νὰ φέρ' τοὺ ἰλάτ'. Μιὰ κι' ἡ ἐπιστήμ' σ' τοὺ ἀπιτεῖ δὶν θέλ' νὰ σοῦ χαλάσ' τοὺ χατῆρ'!...

* * *

Ὅπως κάθε Χριστούγεννα, ἔτσι κι' ἐφέτος, ἅμα τελείωσε ἡ ἐκκλησία, ὅλοι οἱ χωριανοὶ μαζεύτηκαν στὴν ταβέρνα τοῦ Ρούφα γιὰ νὰ πιοῦν τὶς σχετικὲς μισὲς καὶ νὰ εὐχηθοῦν τὰ χρόνια πολλά.

Ὁ κὺρ Νωματάρχης μὲ τὸν «γινναῖο δικανέα» Τσαρουχόπροκα εἶχαν καθήσει στὸ μεσαῖο τραπέζι καὶ τὰ κουτσοπίνανε ἐγκωμιάζοντες τὸ «μιρακλίδικο» σπληνάντερο ποὺ εἶχε φτιάξει ὁ Ρούφας γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν πελατεία του.

— Χρόνια πουλλὰ πιδιά, φώναξε σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ Θύμιος ὁ Τρομπόνας, ποὺ καθόταν στὸ διπλανὸ τραπέζι, καὶ σήκωσε τὸ ποτῆρι του ψηλά.

— Κι' ἀπὸ χρόνου νἄμαστε καλά, εἶπαν κι' οἱ ἄλλοι χωριανοὶ καὶ τσουγκρίσαν τὰ ποτήρια τους.

Ὁ κὺρ Νωματάρχης ὅμως, ποὺ βρῆκε τὴν εὐχὴ «ἰλλιπῆ», τοὺς διέκοψε.

— Γιὰ βαστᾶτι οὐρὲ πιδιά, εἶπε ἀφοῦ σηκώθηκε ὄρθιος. Σὰν νὰ μὴν τὰ λέμι καλὰ τὰ πράματα.

— Μπράβου κὺρ Νουματάρχ' μ', τοὺ ἀντιλήφθ'ς ἰγκαίρους, εἶπε ὁ Χάπατος γελῶντας κι' ἐπανέλαβε δυνατά: Νὰ

ζήσουν τὰ ἀστυνουμικὰ ὄργανα γιὰ νὰ γιορτάζουμι...

— Ἀμήν, φώναξε ὁ κὺρ Νωματάρχης ἀδειάζοντας τὸ ποτήρι του...

— Κι' ἀπὸ χρόνου νὰ εἴμαστι καλά, εἶπαν καὶ οἱ ἄλλοι χωριανοὶ κάνοντας τὴν ἴδια δουλειά.

Σὲ λίγο ἦρθαν κι' οἱ ἄλλοι χωριανοὶ νὰ ποῦν τὰ χρόνια πολλὰ καὶ ἡ κρασοκατάνυξι συνεχιζόταν κανονικά.

— Κὶ δὲν μ' λιές, κὺρ δάσκαλε, ρώτησε ὁ Φλάσκας, εἶνι ἀλήθεια ὅτι ἰπειδὴς οὐ Ἡρώδ'ς δὶν μπόρισι ν' ἀνακαλύψ' τοὺν Χριστούλ' ξιμπέρδιψι οὅλα

Νὰ μοῦ ζῆς ντιρέκι μ'.

τὰ βυζασταρούδια ἀπού τοὺ κακό τ';

— Ἀληθέστατουν, πιδί μ', τοῦ ἀπάντησε ὁ κὺρ δάσκαλος. Τὰ νεουγνὰ τότινις δὶν εἴχανι καμμιὰ ἰκτίμησ'! Δὶν ἔχ'ς ἀκούσ' τοὺ ἰβαγγέλιου ποὺ λιέει γιὰ τοὺς τρεῖς παῖδες ποὺ τοὺς ρίξανι ἰν καμίνῳ; Κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἡρώδ' τὴν κάνανι κι' ἰφτούνη τὴν μυσαρὰ πρᾶξ'. Ἂν δὲν τοὺ ἔχιτι ἀκούσ' ἰφτοῦνο τοὺ ἰβαγγέλιου, παρακαλέστι τοὺν δέσπουτα νὰ τοὺ διαβάσ' τὴν ἄλλη Κυριακή! Εἶνι πουλὺ διδακτικό... Ἰφτυχῶς ὅμως ποὺ πέθανι οὐ Ἡρώδ'ς. Ἂν ζοῦσι σήμερις θὰ μέναμι οὅλοι ἄκληροι!...

— Μὴν τοὺ λιὲς ἰφτοῦνο, ἐπενέβη ὁ κὺρ Νωματάρχης. Ἡ πιδουκτουνία ἔγινι τότινις γιατὶ δὶν ὑπῆρχαν ἀστινουμικὰ ὄργανα ἀντιλαμβανόμενα ἰκ τῆς οὐσφρίσιους τοῦ μαγειρευόμινουν ἔγκλημα! Χωρὶς νὰ νουμίσιτι πούς πιριαφτουλογῶ, ἂν ζοῦσα ἰγὼ τότινις δὶν θὰ γινότανι ἡ πιδουκτονία!... Κὺρ Ρούφα, φέρι μισὴ οὐκᾶ κὶ χρέουσέ την στοὺν τριχούμινο λουγαριασμό... Λοιπόν, νὰ εἶστι ἀπουλύτους ἥσυχοι. Ἰφόσουν ἔχου ἰγὼ τὴν διοίκησ' τοὺ χουριοῦ τὰ βυζασταρούδια σας εἶνι ἰσφαλισμένα σὰν νὰ βρίσκουντι στὴν κοιλιὰ τῆς μάννας τ'ς! Κὶ σᾶς τοὺ λέου ἰφτοῦνο γιατὶ ὅπους ἀνεστήθ' ὁ Χριστὸς μπουρεῖ ν' ἀναστηθῆ κι' οὐ Ἡρώδ'ς καμμιὰ φορά!...

Ὅταν ἔφτασε τὸ μεσημέρι κι' οἱ χωριανοὶ φύγαν γιὰ τὰ σπίτια τους, ὁ κὺρ Νωματάρχης τράβηξε γιὰ τὴν ἀστυνομία, γιατὶ ἐκ τῆς κρασοκατανύξεως εἶχεν ἀπόλυτον ἀνάγκην ἀναπαύσεως. Ἐπειδὴ ὅμως φοβῶταν νὰ μὴ διασαλευθῆ ἡ τάξις τοῦ χωριοῦ, ἀνέθεσε στὸν Τσαρουχόπροκα νὰ «πιριπουλῆ» στοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ, προλαμβάνοντας τὰ «ἔκτρουπα»!

• • •

Δὲν εἶχε δῆ οὔτε τὸ πρῶτο ὄνειρο ὁ κὺρ Νωματάρχης ὅταν ὁ Τσαρουχόπροκας γύρισε «ἰσπιβσμένους» στὴν ἀστυνομία κι' ἔτρεξε νὰ τὸν ξυπνήση.

Τὶ συμβαίν' οὐρὲ κὶ ἦρθις χρουνιάρα μέρα νὰ μ' ἀνησυχήσ'ς, ρώτησε ξαφνιασμένος ὁ κὺρ Νωματάρχης καὶ πετάχτηκε ἀπ' τὸ κρεββάτι του. Ἀστυνουμικὸν ὄργανουν εἶσι ἰσὺ ἢ ταραχουποιὸν στοιχείουν;

— Μὴν ἰξάπτησ' κὺρ Νουματάρχ' μ', ἂν ἰνόχλησα τὴν ἀφεντιά σ' τοὺ ἔκανα γιὰ ὑπηρεσιακοὺς λόγ'ς...

— Τὶ ὑπηρεσιακοὶ λόγ' μπουρεῖ νὰ ὑπάρχ'ν τώρα βρὲ χαϊβάν' ἰφόσουν τοὺ σπληνάντιρο ποὺ εἶχι οὐ Ρούφας ἰτιλείωσι; Μήπους ἀνακάλυψις νέουν μιζικλίδιουν;

— Ὄχι, κὺρ Νουματάρχ' μ', ἀπάντησε ὁ Τσαρουχόπροκας, ἀλλὰ τοὺ ἀστυνουμικόν μ' διμόνιουν οὐσφράνθ' πιδουκτουνίαν μιτὰ θάγματους!

— Γιὰ ξικαθάρσ' τὴν ὑπόθεσ', τὸν διέταξε ὁ κὺρ Νωματάρχης ποὺ ἄρχισε νὰ ξυπνάη τὸ «ἀστυνουμικόν τ' ἰνδιαφέρουν».

— Νά, κὺρ Νουματάρχ' μ', ἐξήγησε ὁ Τσαρουχόπροκας, καθὼς πιρνοῦσα ἀπὸ τοὺ σπίτ' τοῦ Ταμπούρλου οὐράθην ἕναν νηὸ μὶ φραντζέζικα σουρέλα, ποὺ ἤτανε περικυκλουμένους ἀπ' ὅλα τὰ βυζασταρούδια τοῦ χωριοῦ κὶ...

— Τὶ λιὲς οὐρέ, τὸν διέκοψε ὁ κὺρ Νωματάρχης, μήπους εἶνι κανένας νέους Ἡρώδ'ς κὶ ἦρθι νὰ ξικάν' τὰ νεουγνὰ τοῦν δμουχουρίουν;

— Δὶν ξέρου, κὺρ Νουματάρχ' μ', ἀπάντησε ὁ Τσαρουχόπροκας, γι' αὐτὸ ἦρθα νὰ τοὺ ἀναφέρου στὴν οὐξυδέρκια σ', διδουμέν' ὅτι' πρέπ' νὰ ἰνηργήσουμ' ἀρμουδίους!

— Μπράβου Τσαρουχόπροκα, ἔπραξις τοὺ καθήκουν σ', εἶπ' ὁ Φουντοτσάρουχος καὶ φόρεσε ἀμέσως τὴν στολήν του.

• • •

Σὲ λίγο, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν «γιvvαίου δεκανέα», ἔφτασε στὸ σπίτι

Κὶ μὶ τὶ τοὺ μπόλιασις τοὺ δέντρου οὐρέ;

τοῦ Ταμπούρλου. Μόλις μπῆκε μέσα ὅμως καὶ εἶδε τὸ ἐλάτι ποὺ στοὺς κλώνους του κρέμονταν τσαρουχάκια, μπιστολάκια, κοῦκλες καὶ λογιῶν - λογιῶν παιχνίδια, σταμάτησε ξαφνιασμένος.

— Οὐρὶ τὶ θάγμα εἶνι τοῦτο! εἶπε σταυροκοπούμενος, πρῶτ' φουρὰ γλιέπου ἰλάτ' νὰ κάν' τέτοια μπιχλιμπίδια!

— Εἶδις, κὺρ Νουματάρχ' μ', εἶδις; τοῦ ἀπάντησε στρίβοντας τὸ μουστάκι του ἀπὸ ἰκανοποίησι ὁ κὺρ Μῖχος, ξόδιψα τὰ μαλλιουκέφαλά μ', ἀλλὰ οὐ γυιόκας μ' οὐ Ρόδης σπούγδασι!...

— Οὐρὶ οὐ γυιός σ' τοὺ ἔκανι ἰφτοῦνο τοὺ θάγμα; ρώτησε μὲ θαυμασμὸ ὁ κὺρ Νωματάρχης... Μπράβου πιδί μ', τὸν συνεχάρη, πλησίασε τὸ δέντρο κι' ἔπιασε τὰ τσαρουχάκια ποὺ ἦταν κρεμασμένα.

— Κὶ δὲ μ' λιὲς οὐρέ, ρώτησε, μὲ φούντα τσαρουχιοῦ τοὺ μπόλιασις τοῦ ἐλάτ' γιὰ νὰ κάν' τσαρουχάκια;

Λοιπὸν νὰ εἶστι ἀπολυτους ἥσ'χοι.

— Ὄχι, κὺρ Νουματάρχ' μ', ἀπάντησε ὁ Ρόδης, τὰ ἔφιρα ἀπού τὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ τὰ...

— Κατάλαβα, τὸν διέκοψε ὁ κὺρ Νωματάρχης, τέτοια μπόλια δὶν ὑπάρχ'ν στοὺ χουριό! Πρέπ' νᾶμαι' πουλὺ ζουντόβουλο γιὰ νὰ μὴν καταλάβ' ὅτι τοὺ ἔφιρις ἀπού τὴν Ἀνθήνα! Κὶ δὲν μ' λιὲς οὐρέ, μπουρεῖς νὰ μοῦ μπουλιάσ'ς κὶ τὴ μουριὰ ποὺ βρίσκετι στὴν αὐλὴ τῆς ἀστυνουμίας;

— Ἰφχαρίστους κὺρ Νουματάρχ' μ', ἀπάντησε ὁ Ρόδης, ἀλλὰ ἰγὼ ἔχου σπουδάσ' δικηγόρους κὶ ὄχ' γιουπουνικὰς ἐπιστήμας!

— Τὶ ἔκανι λιέει; Ἀρνῆσι νὰ μπουλιάσ'ς τοὺ δέντρουν τῆς ἰξουσίας; Ἂν δὶν συμμουρφουθῆς μὶ τὰς διαταγάς μ' θὰ συλληφθῆς πρoυληπτικῶς, διότ' σὶ λέν' Ἡρώδ' κι' ἕνας τέτοιους καταζητεῖτ' διὰ μίαν θηριώδ' πιδουκτουνία!

— Μὰ κὺρ Νουματάρχ' μ' ἐπεχείρησε νὰ διαμαρτυρηθῆ ὁ Ρόδης.

— Τίπ'τις, τίπ'τις, τὸν διέκοψε ὁ κὺρ Νωματάρχης, ἂν ἡ ἀστυνουμικὴ μουριὰ δὲν μπουλιαστῆ ὥς αὔριου, νὰ κάν' τσότρις μὶ κοκκινέλ' κὶ ψημένα οὐρνίθια θὰ συλληφθῆς. Τσαρουχόπροκα πᾶμι!

— Κὺρ Νουματάρχ' μ' νὰ κόψου τὰ τσαρουχάκια, ρώτησε ὁ «γιvvαίους δικανεὺς» παρακλητικά. Θέλου νὰ τὰ κάνου μπουναμᾶ στοὺ ἀνηψιό μ' τοὺν Σουράβλ'!...

— Ὄχι οὐρέ, ἄστα, τοῦ ἀπάντησε ὁ κὺρ Νωματάρχης, εἶνι ἁμαρτία νὰ τὰ κόψ' τόσου μικρά! Ἄστα νὰ μιγαλώσουν κὶ τότινις ἐρχόμαστι κὶ τὰ κλαδέβουμι!!

Νικ. Τσεκὸ

ΤΟ ΨΑΡΕΜΑ

Τὸ ψάρεμα στὰ γράμματα καὶ στὶς τέχνες.

Τὸ ψάρεμα κίνησε, κατὰ τὶς διάφορες ἐποχὲς τὴν προσοχὴ πολλῶν συγγραφέων, ποιητῶν καὶ καλλιτεχνῶν.

Ὁ μέγας φιλόσοφος καὶ φυσιοδίφης Ἀριστοτέλης, ἀσχολήθηκε εἰδικὰ γιὰ τὸ ψάρεμα στὸ περίφημο ἔργο του «Περὶ τὰ ζῷα ἱστορίαι».

Ὁ Αἰλιανὸς γράφει γιὰ τὸ ψάρεμα στὸ ἔργο του: «Ποικίλη ἱστορία».

Ὁ Ἀθήναιος γράφει διὰ μακρῶν στὸ ἔργο του οἱ «Δειπνοσοφισταὶ» καὶ ὁ Γαληνὸς εἰς τὸ «Περὶ τῆς ἀπὸ ἐνύδρων τροφῆς».

Ὁ Ἀππιανὸς δίνει λεπτομερῆ περιγραφὴν τῶν ἁλιευτικῶν ὀργάνων στὸ ἔργο του: «Ἁλιευτικά». Ὁ Στράβων ἀναφέρει σχετικὰ γιὰ τὸ ψάρεμα καὶ περιγράφει θαυμάσια τὸ ψάρεμα τῶν τόνων κατὰ τὴν ἐποχὴ ποὺ μεταναστεύουν στὴν Ἰταλία, στὸ σύγγραμμά του: «Γεωγραφικά».

Τὸ ψάρεμα ἐνέπνευσε ἐπίσης πολλοὺς ποιητάς, ὅπως τὸν Ὅμηρο, τὸν Θέογνιν, τὸν Θεόκριτον καὶ πολλοὺς ἄλλους. Ὁ Θεόκριτος στὰ «Εἰδύλλια» του, περιγράφει τὴν ζωὴ τῶν ψαράδων.

Μὰ κι' οἱ Καλὲς Τέχνες δὲν ὑστέρησαν κι' ἀπεικόνισαν θαυμάσια τὸ ψάρεμα. Ὡς σήμερα σώζονται πολλαὶ ζωγραφικαὶ παραστάσεις ἐπάνω σ' ἀρχαῖες ληκύθους, ἀγγεῖα, ἀμφορεῖς καὶ κύπελλα..

Στὴν Α' αἴθουσα τοῦ Μουσείου τοῦ Λούβρου τῶν Παρισίων ὑπάρχει παροψὶς θαυμασίας τέχνης τῆς προϊστορικῆς πρωτευούσης τῆς Ρόδου, ποὺ ἀπεικονίζεται χρωματιστὴ εἰκόνα ξιφίου.

Στὴν ἴδια ἐπίσης αἴθουσα τοῦ Λούβρου ὑπάρχει πίνακας ποὺ παριστάνει δυὸ δελφίνια ποὺ βυθίζονται στὴ θάλασσα.

Στὸ Βρεττανικὸ Μουσεῖο εὑρίσκεται Μυκηναϊκὸ κύπελλο τῆς Ἰαλισσοῦ τῆς Ρόδου, στὸ ὁποῖο ἀπεικονίζονται διάφορα ψάρια.

Αἱ διασωθεῖσαι τοιχογραφίαι τῆς Πομπηίας περιλαμβάνουν πολλὰς ψαράδικες παραστάσεις.

Ἡ Ἀνα[illegible] πολλὰ ζωγραφικὰ καὶ γλυπτικὰ ἔργα [illegible] ἀπὸ τὸ ψάρεμα.

Ὁ θεσπέσιος Ραφαὴλ ἐνεπνεύσθη τὴν «Θαυματουργὸ Ἁλιεία» καὶ τὸν «Ψαρᾶ τῆς Νεαπόλεως».

Ὁ Μαζερὸλ σὲ ὑπέροχο πίνακα συμβολίζει τὴν ἁλιεία στὸ πρόσωπο ὡραίας γυναικός. Αὐτὸ τὸ ἔργο χρησιμοποιήθηκε ὡς πρότυπο γιὰ τὴν κατασκευὴ τάπητος τοῦ Γκομπελὲν ποὺ στολίζει μιὰ ἀπὸ τὶς αἴθουσες τῆς Ὄπερας τῶν Παρισίων.

Στὸν Πιὲρ ὀφείλεται ὁ περίφημος πίναξ: «Παιδιὰ ἀσχολούμενα στὸ κυνήγι καὶ τὴν ἁλιεία», ὁ ὁποῖος στόλιζε τὴν ἔπαυλι τῆς Ἀκέρ.

Ὁ γλύπτης Τενεράνι ἐδημιούργησε τὸ «Πνεῦμα τῆς Ἁλιείας». Ὁ Ραμύς, στὰ 1783, τὸ θαυμάσιον σύμπλεγμα «Ἁλιεία», ποὺ παριστάνει ἕνα παιδί, ποὺ ἔχει πιάσει ἕνα ψάρι καὶ κοντά του στέκει μιὰ νέα ποὺ τεντώνει τὸ χέρι της νὰ πάρῃ τὸ ψάρι.

Οἱ Ὁλλανδοὶ καλλιτέχνες τῆς Φλαμανδικῆς σχολῆς, ὅπως ὁ Βὰν-ντὲρ-Μέλεν, ὁ Μεστὴγκ κι' ἄλλοι πολλοὶ ἐφιλοτέχνησαν τὸ ψάρεμα σὲ θαυμάσια συμπλέγματα.

Καὶ στὸν τόπο μας πολλοὶ ἀσχολήθηκαν μὲ τὸ ψάρεμα καὶ ἔγραψαν σχετικὰ στὸν πεζὸ καὶ σὲ στίχους.

Ἐπίσης καὶ ἡ μουσικὴ ἀσχολήθηκε μὲ τὸ ψάρεμα.

Ὁ Ἐμμανουὴλ Λυκούδης, στὸ ἔργο του «Ψαράδικες Ἱστορίες» ἢ «Ἡ ψαρικὴ στὸν τόπο μας», περιγράφει μὲ θαυμαστὴ λεπτομέρεια καὶ γλαφυρότητα ὕφους τὰς ἐντυπώσεις του ἀπὸ τὸ ψάρεμα, καθὼς γράφει στὸν πρόλογο τοῦ βιβλίου του:

«Γράφων τὶς ψαράδικες ἱστορίες ἠθέλησα νὰ συγκεντρώσω εἰς αὐτὰς ἐκείνας τὰς προσωπικάς μου ἀναμνήσεις ἀπὸ τὸ ψάρεμα, αἱ ὁποῖαι περισσότερο μὲ ἐγοήτευσαν καὶ ἀκόμη περιπολοῦν τὴν μνήμη μου...»

Ὁ Γιάννης Περγιαλίτης στὰ θαλασσινά του διηγήματα «Γραμμὲς στὴν ἀμμουδιά», περιγράφει χαρακτηριστικὲς σκηνὲς τῆς ψαράδικης ζωῆς. «Στὸ γέρο-ψαρᾶ» μᾶς δίνει μιὰ ζωντανὴ εἰκόνα τῆς βασανισμένης ζωῆς τῶν ψαράδων: «Ἀπ' τὸ πρωΐ, πρὶν καλοχαράξῃ ἐσηκωνόταν ὁ γέρο-πατέρας, ὅπως τὸν ἔλεγαν ὅλοι στὸ νησί, σούρπα, σούρπα, χειμῶνα, καλοκαίρι, καὶ τραβοῦσε φορτωμένος τὰ σύνεργα τῆς ψαρικῆς του, τὸ κοφινάκι τὸ ρηχό, τὰ μακρυὰ καλάμια, τ' ἀγκίστρια, τὰ δολώματα, τὶς πετονιές, τὶς [illegible]

Ὁ Ἀ[illegible] Πορφύρας, στα ποιήματα το[illegible] τῆς θαλάσσης, [illegible] μια ζωντανὴ εἰκόνα τῆς ζωῆς τῶν ψαράδων.

Τέλος ὁ φίλος κ. Στέλιος Σπεράντσας στὸν «Ψαρᾶ» του, περιγράφει μὲ ἁπλότητα καὶ μεγάλη παρατηρητικότητα τὸν ψαρᾶ ποὺ κοπιάζει ὅλη τὴ μέρα γιὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ ἕνα κομμάτι ψωμὶ στὰ παιδιά του.

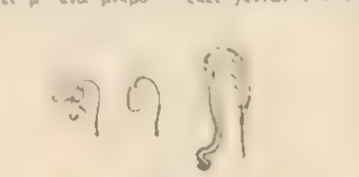
ΤΑ ΔΟΛΩΜΑΤΑ

Εἶναι διάφορες οὐσίες τὶς ὁποῖες ὁ ψαρᾶς βάζει στ' ἀγκίστρι του γιὰ νὰ τραβᾶν τὰ ψάρια καὶ νὰ τὰ αἰχμαλωτίζουν. Τὰ δολώματα διακρίνονται εἰς φυσικὰ καὶ τεχνητά

α) Φυσικὰ δολώματα.— Αὐτὰ εἶναι διάφοροι ζωϊκοὶ καὶ φυτικοὶ ὀργανισμοί. Γνωστότερο ἀπ' ὅλα τὰ φυσικὰ ζωϊκὰ δολώματα εἶναι τὸ σκουλήκι τῆς γῆς ἢ καλλίτερα γαιοσκώληξ, γιατί αὐτὸς βρίσκεται παντοῦ καὶ πάντοτε ἐν ἀφθονίᾳ. Τὸ σκουλήκι τῆς γῆς βρίσκεται σὲ ὑγρὰ μέρη καὶ σὲ μικρὸ βάθος ἀπ' τὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς. [illegible]γάζουν δὲ ἀπ' ἐκεῖ μ' ἕνα μικρὸ μυτερὸ ξύλο ποὺ βυθίζουν στὴ γῆ καὶ τὸ κινοῦν ἀπότομα πότε ἐμπρὸς καὶ πότε πίσω. Καταλληλότερα εἶναι τὰ σκουλήκια ποὺ ἔχουν μαῦρο σῶμα καὶ κόκκινο κεφάλι. Τὰ σκουλήκια αὐτὰ εἶναι ἄφθονα κατὰ τὴν ἄνοιξι καὶ σπανιώτερα κατὰ τὸ καλοκαίρι καὶ τὸν χειμῶνα. Ὁ ψαρᾶς γιὰ νὰ ἔχῃ ἄφθονα σκουλ[illegible] πολλὲς συνεχεῖς ἡμέρες, σκεπάζοντας τὸ χῶμα μετὰ ἀπὸ κάθε πότισμα μὲ [illegible] ὕφασμα. Κ[illegible]

Ὅταν δολώνωμε μὲ σκουλήκι πρέπει νὰ περνᾶμε τὴν ἄκρη ἀπ' τ' ἀγκίστρι λίγο πάρα κάτω ἀπ' τὸ κεφάλι τοῦ σκουληκιοῦ καὶ κατὰ τέτοιο τρόπο, ποὺ ὁλόκληρο τὸ σῶμά του νὰ περνᾷ ἀπ' τὸ ὑπόλοιπο μέρος τοῦ ἀγκιστριοῦ, προσέχοντες μόνον νὰ μὴ καταστραφῇ τὸ δέρμα του. Δολώνοντας μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, τὸ σκουλήκι ζῇ ἀρκετὸ χρονικὸ διάστημα καὶ κουνιέται κανονικά. Αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ νὰ προσελκύσῃ τὴν προσοχὴ τοῦ ψαριοῦ.

Ἄλλου εἴδους δολώματα εἶναι τὸ σκουλήκι τοῦ κρέατος, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὰ αὐγὰ τῆς μυίας τῆς φιλόκρεω (μύγας τοῦ κρέατος), τὰ ὁποῖα τοποθετοῦν τὰ ἔντομα αὐτὰ ἐπάνω σὲ ὠμὸ ἢ σὲ ψημένο κρέας. Τὸ σκουλήκι τοῦ κρέατος μποροῦμε νὰ καλλιεργήσωμε καὶ μόνοι μας παίρνοντας ἕνα πρόβειο κεφάλι τὸ ὁποῖο τοποθετοῦμε στὸν ἥλιο. Οἱ μῦγες τοῦ κρέατος μαζεύονται ἐπάνω στὸ κεφάλι καὶ ἐκεῖ γεννᾶν τ' αὐγά τους. Ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες τὸ κεφάλι γεμίζει ἀπὸ πολλὰ ἄσπρα στίγματα ποὺ δὲν εἶναι τίποτ' ἄλλο παρὰ τ' αὐγὰ τῆς μύγας. Ὕστερα τοποθετοῦν τὸ κεφάλι μέσα σὲ ξύλινο κουτὶ καὶ τὸ σκεπάζουν μὲ ἀλογίσια κοπριά. Σὲ λίγες μέρες βγαίνουν οἱ κάμπιες κι' ἀρχίζουν νὰ τρώνε τὸ μισομουχλιασμένο κρέας, ὁπότε τὶς συλλαμβάνομε μὲ [illegible] πίτουρα καὶ τὶς βγάζομε μισοζώντανες. Γιὰ νὰ τὶς ζωντανέψωμε καλὰ τὶς τοποθετοῦμε γιὰ λίγα λεπτὰ σὲ μέρος θερμὸ καὶ ὕστερα δολώνομε ἀκριβῶς ὅπως καὶ μὲ τὸ σκουλήκι τῆς γῆς.

[illegible]

Ἄλλου εἴδους δολώματα ποὺ συχνὰ μεταχειρίζονται εἶναι τὸ σκουλήκι [illegible] Αὐτὸ τὸ σκουλήκι βρίσκεται σ' ὅλες τὶς [illegible] τηροῦν περισσότερο καιρὸ ζωντανό, τὸ τοποθετοῦν μεταξὺ ὑγρῶν ὑφασμάτων.

Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΜΕΓΑΛΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ ΣΚΑΠΑΝΕΩΣ

Ὁ ἀθλούμενος καὶ ὁ φίλαθλος κόσμος ἐκ τῶν πρώτων θὰ ἐνισχύσῃ τὸν ἔρανον ποὺ ἤρχισεν ὅλως αὐθορμήτως, διὰ τὴν στολὴν τοῦ Φαλαγγίτου καὶ τοῦ Σκαπανέως, τῆς Φαλαγγίτισσας καὶ Σκαπάνισσας, εὐθὺς μετὰ τὴν δημοσιευθεῖσαν παράκλησιν τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου πρὸς τοὺς γονεῖς ποὺ ἔχουν τὰ παιδιά τους στὴν Ε. Ο. Ν., ὅπως τοὺς κάνουν ἀντὶ ἄλλου δώρου γιὰ τὸ Νέον Ἔτος μίαν στολήν.

Θὰ ἐνισχύσῃ τὸν ἔρανον αὐτὸν μὲ μεγάλου ἐνδιαφέροντος ἀγῶνας.

Ἡ ἐφημερὶς «Βραδυνὴ» διοργανώνει ἤδη τρεῖς μεγάλους ἀγῶνας διὰ τὴν στολὴν τοῦ Φαλαγγίτου καὶ τοῦ Σκαπανέως.

Εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Χαλκίδα.

Εἰς τὴν Θεσσαλονίκην διωργάνωσε πλήρη ποδοσφαιρικὸν τουρνουά, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ μετάσχῃ καὶ ἡ ἰσχυροτάτη ἀθηναϊκὴ ὁμὰς τοῦ Ἀπόλλωνος.

Ἐκ τῶν ὁμάδων τῆς Μακεδονικῆς πρωτευούσης θὰ μετάσχουν τοῦ τουρνουὰ αὐτοῦ τῆς «Βραδυνῆς» διὰ τὴν Στολὴν τοῦ Σκαπανέως, αἱ ὁμάδες τοῦ Ἡρακλέους, τοῦ Ἄρεως καὶ τοῦ Π.Α.Ο.Κ.

Οἱ ἀγῶνες θὰ γίνουν αὔριον καὶ μεθαύριον.

Αἱ νικήτριαι τῶν δύο αὐριανῶν ἀγώνων θὰ συναντηθοῦν μεταξύ των μεθαύριον διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῆς πρωταθλητρίας.

Θὰ συναντηθοῦν ὅμως καὶ αἱ ἡττημέναι τῶν αὐριανῶν ἀγώνων διὰ τὴν κατάληψιν τῆς πρώτης τιμητικῆς θέσεως.

Διὰ τὴν νικήτριαν τοῦ τουρνουὰ τῆς Θεσσαλονίκης ἠθλοθέτησεν ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς «Ε.Ο.Ν.» κ. Α. Κανελλόπουλος.

Ἐπίσης ἠθλοθέτησεν ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Μακεδονίας κ. Κυρίμης, καθὼς καὶ ἡ διοργανώσασα τοὺς ἀγῶνας ἐφημερὶς «Βραδυνή».

Τὴν 15ην Ἰανουαρίου θὰ γίνῃ μεγάλος ἀγών, διὰ τὸν ἴδιον σκοπόν, εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰς τὸ γήπεδον τοῦ Παναθηναϊκοῦ.

Τὴν ἡμερομηνίαν αὐτὴν ἡ ὁμὰς τῶν Ἀθηνῶν ἀγωνίζεται εἰς τὴν Μακεδονικὴν πρωτεύουσαν διὰ τὸ Κύπελλον τῆς Ε.Π.Ο. πρὸς τὴν μικτὴν τῆς Θεσσαλονίκης.

Εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ δὲν θὰ γίνῃ ἄλλος ἀγὼν ἀπὸ αὐτὸν τῆς «Βραδυνῆς» διὰ τὴν στολὴν τῆς Ε. Ο. Ν.

Τὴν ἡμέραν τῶν Θεοφανείων, διοργανοῦται, ὑπὸ τῆς «Βραδυνῆς» ἐπίσης καὶ διὰ τὸν αὐτὸν σκοπόν, τῆς ἐνισχύσεως τοῦ ἐράνου διὰ τὴν στολὴν τοῦ Φαλαγγίτου - Σκαπανέως, ἀγὼν μεταξὺ τῶν ἰσχυρῶν ὁμάδων τῆς Χαλκίδος, τῆς Προποντίδος καὶ τῆς «Ἑνώσεως Χαλκίδος».

Ὁ ἀγὼν θὰ γίνῃ μὲ ὅλην τὴν ἐπισημότητα εἰς τὸ γήπεδον τῆς Χαλκίδος.

Ο ΓΙΑΜΑΛΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ Ε.Ο.Ν.

Ὁ Διεθνής μας κ. Ἡρακλῆς Γιάμαλης, ἐγγραφεὶς εἰς τὴν Ε.Ο.Ν., ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν εἰς τὸ 11 Γραφεῖον (Στρατ. Προπ. καὶ Σωμ. Ἀγωγῆς) τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως ὡς τεχνικὸς σύμβουλος τοῦ Ποδοσφαίρου.

ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ»

Ὁ Δήμαρχος Μεσολογγίου κ. Εὐαγγελάτος, ἀφιχθεὶς εἰς τὰς Ἀθήνας, προσεκόμισεν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Γενικῆς Γραμματείας τῆς Ε.Ο.Ν. τὸ σχεδιάγραμμα τοῦ ἀνεγερθησομένου στρατοπέδου «Ἀλέξανδρος Κανελλόπουλος» εἰς τὸν χῶρον τὸν ὁποῖον ἐδώρησε διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ ἱερὰ πόλις τοῦ Μεσολογγίου.

Εἰς τὸ σχεδιάγραμμα προβλέπονται ἡ κατασκευὴ τελείου Γυμναστηρίου καὶ ἡ ἀνέγερσις Διοικητηρίου καὶ ξενώνων. Πάντα τὰ σχετικὰ παρεπέμφθησαν εἰς τὸν ἀρχιτέκτονα τῆς Ὀργανώσεως διὰ τὴν ἐκπόνησιν τῶν σχεδίων καὶ τὴν μελέτην τῆς ὅλης ἐργασίας.

Ο ΑΓΩΝ ΒΑΔΗΝ

Αἱ Ἀθῆναι καὶ ὁ Πειραιεὺς ἔζησαν προχθὲς στιγμὲς ἀλησμόνητες, μὲ τὸν ἀγῶνα βάδην, τὸν ὁποῖον διωργάνωσε ἡ Διεύθυνσις Σωματικῆς Ἀγωγῆς τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως. Ὑπερπεντακόσιοι δρομεῖς τῶν Ὑποδιοικήσεών της ἔλαβαν μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον συνεκίνησε βαθύτατα τοὺς φιλάθλους, ἀλλὰ καὶ τὸ σπουδαιότερον ἐτόνωσε τὸ ἐνδιαφέρον πρὸς τὸν ἀθλητισμὸν ὅλων τῶν νέων.

Ἀπὸ τῆς 8ης πρωϊνῆς ἤρχισαν καταφθάνοντα εἰς Πειραιᾶ τὰ αὐτοκίνητα ἅτινα διέθεσε ἡ Βασιλική μας Ἀεροπορία τὰ φέροντα τοὺς ἀθλητὰς Ὑποδιοικήσεων Ἀθηνῶν, Βορρᾶ καὶ Νότου. Περὶ τὴν 9ην καὶ 1)2 ἅπαντες οἱ ἀγωνισταὶ εἶχον παραταχθῆ εἰς τὴν πρὸ τοῦ Δημαρχιακοῦ μεγάρου πλατεῖαν ἕτοιμοι μὲ τὸ σύνθημα νὰ ριφθοῦν εἰς τὸν ἀγῶνα.

Μετ' ὀλίγον μέσῳ ἐνθουσιωδῶν ἐκδηλώσεων κατέφθασε ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος κ. Ἀλέξ. Κανελλόπουλος, λαβὼν θέσιν εἰς τὴν ἐπὶ τούτῳ στηθεῖσαν ἐξέδραν μετὰ τοῦ Δημάρχου Πειραιῶς καὶ ὅλου τοῦ Ἐπιτελείου του. Ἀμέσως καὶ ἀπὸ μικροφώνου ἐδόθησαν αἱ σχετικαὶ ὁδηγίαι πρὸς τοὺς ἀθλητάς, ὑπεμνήσθησαν οἱ κανονισμοὶ τοῦ ἀγῶνος καὶ ἀπηγγέλθη ὁ ὅρκος, τὸν ὁποῖον ἐπανέλαβον καὶ οἱ ἀθληταί. Ἐν συνεχείᾳ ἐψάλη ὁ ὕμνος τῆς Νεολαίας καὶ ἀμέσως κατόπιν ἐδόθη τὸ σύνθημα τῆς ἐκκινήσεως.

Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ

Μέχρι τῆς περιφερειακῆς ὁδοῦ τῆς Καστέλλας οἱ ἀθληταὶ βαδίζουν ἐν σώματι, καὶ μόνον εἰς τὸ Φάληρον οἱ Λύσαρης, Φίλιππας, Καταφιλῆς καὶ ὁ ἐκτὸς συναγωνισμοῦ Ζερβίνης ἀρχίζουν ν' ἀπομακρύνωνται, οἱ ὑπόλοιποι δὲ ἔχουν χωρισθῆ σὲ μικρὲς ὁμάδες ποὺ προσπαθοῦν εἰς μάτην νὰ ἀλλάξουν τὴν σειράν των, ἡ ὁποία καὶ θὰ μείνῃ ἡ αὐτὴ ἕως τὸ τέρμα. Ἤδη οἱ δρομεῖς ἔχουν εἰσέλθει εἰς τὴν Λεωφόρον Συγγροῦ.

Οἱ πρῶτοι σὲ ἀπόστασιν 100 ἕως 500 μέτρων ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον διανύουν μὲ βῆμα γοργὸν τὶς δύο διακλαδώσεις τῆς Λεωφ. Συγγροῦ καὶ μέσῳ ἐπευφημιῶν τοῦ συγκεντρωθέντος κόσμου διασχίζουν τὴν Λεωφ. τῆς Βασιλίσσης Ὄλγας, περνοῦν ἔμπροσθεν τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου καὶ διὰ τῆς λεωφόρου Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ κατευθύνονται εἰς τὸ Στάδιον ἐντὸς τοῦ ὁποίου καὶ τερματίζουν.

Ὁ ἀγὼν οὗτος ἀποτελῶν μέρος τοῦ προγράμματος τῆς ἀθλητικῆς ἐξορμήσεως τῆς Ε. Ο. Ν. διεξήχθη μὲ ὑποδειγματικὴν τάξιν καὶ ἐπρόσθεσε πάρα πολλὰ εἰς τὴν ὅλην ἀθλητικὴν κίνησιν τῆς Πρωτευούσης καὶ γενικῶς τῆς Ἑλλάδος. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀξίζει ὅμως νὰ τονισθῇ ἰδιαιτέρως εἶναι ἡ ἀπόλυτος πειθαρχία ποὺ ἐπεκράτησε καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν τόσον ἀπὸ μέρους τῶν ἀθλητῶν ὅσον καὶ τῶν παρατεταγμένων Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων καὶ δι' αὐτὸ δικαίως ἀπέσπασαν τὰ χειροκροτήματα καὶ τὰ εὖγε τῶν χιλιάδων θεατῶν.

ΟΙ ΝΙΚΗΤΑΙ

Οἱ δέκα πρῶτοι νικηταὶ τοὺς ὁποίους καὶ συνεχάρη αὐτοπροσώπως ὁ κ. Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐν τῷ μεταξὺ ἀφιχθῆ εἰς τὸ Στάδιον εἶναι οἱ ἑξῆς:

Λύσαρης 1 20' 39'' καὶ 9)10.

Φιλιππῆς 1 29' 40''

Καταφιλῆς, Ξυρέλλης, Πυρομάλλης, Σπανογιάννης, Καλλιπολίτης, Κωνσταντινίδης, Μακαρώνας καὶ Καραβασιλάκης. Οἱ τρεῖς κατὰ σειρὰν πρῶτοι ἀνήκουν εἰς τὸν 18ον Ὑποτομέα.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Οἱ Σχηματισμοὶ Πρωτευούσης

Η Ε.Ο.Ν. ΣΤΟΥΣ ΑΚΡΙΤΑΣ

Οἱ Ἀκρῖται μας, ἄγρυπνοι φρουροὶ τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς τιμῆς τῆς Πατρίδος μας, θὰ ἑορτάσουν τὰς ἁγίας ἡμέρας μακρὰν τῆς ἰδιαιτέρας των Πατρίδος, μακρὰν τῶν συγγενῶν των. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες περιβάλλουν μὲ ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν τοὺς στρατιώτας μας καὶ ἰδιαιτέρως τοὺς Ἀκρίτας μας, καθῆκον δὲ παντὸς Ἕλληνος Πατριώτου εἶναι νὰ καταδείξῃ ὅτι δὲν λησμονεῖ τοὺς φρουροὺς τῶν συνόρων μας πάντοτε μέν, ἰδιαίτατα δὲ κατὰ τὰς μεγάλας τῆς Χριστιανωσύνης ἑορτάς.

Τὰ μέλη τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, ἡ ὁποία εἶναι φορεὺς τῶν ἰδανικῶν τοῦ Ἔθνους καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς 4ης Αὐγούστου, αἰσθάνονται τὸ καθῆκον τοῦτο πρὸς τοὺς Ἀκρίτας μας περισσότερον ἐπιτακτικόν.

Κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς 1ης τοῦ Νέου Ἔτους, τμήματα τῆς Ε.Ο.Ν., ἀντιπροσωπεύοντα τὰς ἑκατοντάδας τῶν χιλιάδων Φαλαγγιτῶν, Σκαπανέων, Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν, θὰ ἐπισκεφθοῦν τοὺς Ἀκρίτας μας, θὰ ἑορτάσουν ἀπὸ κοινοῦ τὰς Ἁγίας Ἡμέρας, καὶ μαζὶ μὲ τὸν χαιρετισμὸν καὶ τὰς ἀδελφικὰς εὐχὰς ὅλων τῶν νέων καὶ τῶν νεανίδων τῆς Ἑλλάδος θὰ τοὺς φέρουν καὶ κάτι ποὺ θὰ συμβολίζῃ ὅτι ἐκεῖνοι ποὺ δὲν εἶναι κοντά των δὲν λησμονοῦν αὐτοὺς ποὺ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἑορτάσουν μακρὰν ἀπὸ τὰς ἑστίας των, μακρὰν ἀπὸ τὰς οἰκογενείας των, τὰς Ἁγίας Ἡμέρας.

Ἑκάστη Περιφερειακὴ Διοίκησις Ε.Ο.Ν., σύμφωνα μὲ τὴν ἐκδοθεῖσαν ἐγκύκλιον τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. Ἀλεξ. Ν. Κανελλοπούλου, θὰ συγκεντρώσῃ ἐκ τῶν μελῶν της καὶ τῶν διαφόρων ἐπιχειρήσεων καὶ καταστημάτων διάφορα δῶρα εἰς εἶδος, ἤτοι γλυκίσματα, βιβλία, σιγαρέττα, φανέλλες, κάλτσες, μανδήλια, εἴδη ἀλληλογραφίας καὶ ὅ,τι ἄλλο δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τοὺς Ἀκρίτας στρατιώτας μας. Τὰ δῶρα ταῦτα θὰ παραληφθοῦν ἀπὸ τρία ἀντιπροσωπευτικὰ τμήματα τῆς Ε.Ο.Ν. τοῦ Κέντρου, τὰ ὁποῖα μεταβαίνοντα εἰς τὰς Ἀκριτικὰς Περιφερείας θὰ τὰ διανείμουν εἰς τοὺς προασπιστὰς τῶν συνόρων τῆς Πατρίδος μας. Αἱ παραμεθόριοι Περιφερειακαὶ Διοικήσεις τῆς Ε.Ο.Ν. θὰ διανείμουν ἐπίσης καὶ αἱ ἴδιαι δῶρα των εἰς τοὺς Ἀκρίτας τῶν συνόρων.

Καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον οἱ Ἀκρῖται μας θὰ αἰσθανθοῦν τὴν χαρὰν τῆς ἐπικοινωνίας μὲ ὅλην τὴν Ἑλλάδα, διὰ τῶν Φαλαγγιτῶν μας, κατὰ τὰς Ἁγίας Ἡμέρας τῶν ἑορτῶν, ἀλλὰ καὶ θὰ ἐνθουσιασθοῦν ἀντιλαμβανόμενοι ὅτι, ἐνῷ ἐκεῖνοι ἐπιτελοῦν εἰς τὰ σύνορά μας τὸ ὑπέρτατον πρὸς τὴν Πατρίδα καθῆκον, εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος συντελεῖται ἕνα μέγα ἐθνικὸν ἔργον: ἡ ἐθνικὴ διάπλασις τῆς νέας γενεᾶς, ἐμφορουμένης ἀπὸ τὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη, πιστῆς καὶ ἀφωσιωμένης εἰς τὸ Ἔθνος μας, τῆς νέας γενεᾶς ἡ ὁποία εἶναι τὸ μέλλον καὶ ἡ ἐλπὶς τῆς Πατρίδος μας.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἐνέχει μεγάλην ἐθνικὴν καὶ πατριωτικὴν σημασίαν, δὲν δύναται δὲ παρὰ νὰ ἐνθουσιάσῃ ἐπίσης καὶ νὰ συγκινήσῃ τὴν καρδιὰ κάθε Ἕλληνος πατριώτου.

ΤΑ ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΤΗΣ Α. Β. Υ. ΤΟΥ ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΩΣ ΔΙΑΔΟΧΟΥ ΠΑΥΛΟΥ, ΓΕΝ. ΑΡΧΗΓΟΥ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

Τὴν προπαρελθοῦσαν Πέμπτην 15ην τρέχ. μηνὸς ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῶν γενεθλίων τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Ἀντιβασιλέως Διαδόχου Παύλου, Γενικοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ε. Ο. Ν., ἀντιπροσωπεία Φαλαγγιτῶν, Φαλαγγιτισσῶν, Σκαπανέων καὶ Σκαπανισσῶν, ἀνελθοῦσα εἰς τὰ Ἀνάκτορα τῆς Α. Β. Υ., παρέδωσεν εἰς τὸν Αὐλάρχην κ. Π. Καλλιγᾶν, ἐκ μέρους τῆς Ε. Ο Ν., ὡραιοτάτην ἀνθοδέσμην, ὑπέβαλε δὲ τὰς εὐχὰς καὶ τὰ συγχαρητήρια τῆς Ὀργανώσεως. Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Ἀντιβασιλεὺς Διάδοχος Παῦλος, διὰ τοῦ Αὐλάρχου κ. Καλλιγᾶ, ηὐχαρίστησε τὸν Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Ἀλεξ. Κανελλόπουλον καὶ δι' αὐτοῦ τοὺς Φαλαγγίτας, τὰς Φαλαγγιτίσσας, τοὺς Σκαπανεῖς καὶ τὰς Σκαπανίσσας διὰ τὰς εὐχὰς τῆς Ὀργανώσεως.

Η ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐγένετο εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν ἡ ἐνθρόνισις τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Μακ. Χρυσάνθου, συμφώνως πρὸς τὸ καταρτισθὲν πρόγραμμα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν. Εἰς τὴν τελετὴν τῆς ἐνθρονίσεως παρέστη καὶ ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Ἀλεξ. Κανελλόπουλος μετὰ τῶν ἀνωτάτων ἐπιτελῶν τῆς Ὀργανώσεως.

ΟΙ ΛΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν. ΔΕΝΔΡΟΦΥΤΕΥΟΥΝ ΤΑΣ ΑΝΑΔΑΣΩΤΕΑΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ

Τὴν πρωΐαν τῆς παρελθούσης Κυριακῆς οἱ λόχοι Ἐθελοντικῆς Ἐργασίας ἤρχισαν τὰς ἐργασίας τῆς δενδροφυτεύσεως τῶν πέριξ τῆς Πρωτευούσης ἐκτάσεων, αἵτινες ἐκρίθησαν ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας ἀναδασωτέαι. Οἱ Ὑποτομεῖς τῆς Ε. Ο. Ν. Καισαριανῆς καὶ Παγκρατίου διέθεσαν δύο λόχους Ἐθελοντικῆς Ἐργασίας, πρὸς δενδροφύτευσιν τῆς περὶ τὴν Καισαριανὴν ἐκτάσεως. Τὴν 9.30΄ π. μ. ἀφίχθη εἰς τὸν τόπον τῆς δενδροφυτεύσεως ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος κ. Ἀλεξ. Κανελλόπουλος, ὅστις καὶ ἔκαμεν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν, ἀνοίξας ἰδιοχείρως λάκκον καὶ φυτεύσας τὸ πρῶτον δένδρον, παρισταμένου καὶ τοῦ τμηματάρχου ἀναδασώσεως τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

Η ΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΦΑΛΑΓΓΙΤΟΥ

Ὁ αὐθόρμητος ἔρανος ποὺ ἤνοιξε, κατόπιν τῆς παρακλήσεως τοῦ Ἀρχηγοῦ, ὅπως οἱ γονεῖς δωρήσουν στὰ παιδιά τους ἀντὶ ἄλλου δώρου μίαν στολὴν Φαλαγγίτου, συνεχίζεται μὲ ἐνθουσιασμόν. Μέχρι τῆς στιγμῆς τὸ συγκεντρωθὲν ποσὸν ἀνῆλθεν εἰς 3.500.000 δραχμῶν.

ΕΟΡΤΗ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν εἰς τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Πειραιῶς ἐδόθη ὑπὸ τῶν Φοιτητριῶν-Φαλαγγιτισσῶν τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἑορτὴ πρὸς τιμὴν τῆς Ὀργανώσεως. Εἰς τὴν ἑορτὴν παρέστησαν ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος κ. Ἀλεξ. Κανελλόπουλος μετ' ἄλλων ἀνωτάτων βαθμούχων τῆς Ὀργανώσεως, ἡ Διοικήτρια τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Θηλέων Πρωτευούσης, ὁ Δήμαρχος Πειραιῶς κ. ἄ. Τὴν 6.15΄ μ. μ. ἀφίχθη ὁ Ἀρχηγὸς - Κυβερνήτης μας καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς. Τὸν Ἀρχηγὸν προσεφώνησεν ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀκαδημίας κ. Κακούρης, ἐπηκολούθησε δὲ ἐκ μέρους τῶν Φαλαγγιτισσῶν—Φοιτητριῶν ἀπαγγελία καὶ ἐξετελέσθησαν διάφορα μουσικὰ τεμάχια ὑπὸ τῆς Μουσικῆς καὶ τῆς Μανδολινάτας τῶν Φαλαγγιτισσῶν. Ἐν τέλει προσεφέρθησαν ἀναψυκτικὰ καὶ ὡραιόταται ἀνθοδέσμαι εἰς τὸν Ἀρχηγόν, τὸν Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον καὶ τὴν Διοικήτριαν τῆς Περιφερ. Διοικήσεως.

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

Ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ἐγένετο ἡ ἔναρξις τῆς λειτουργίας τοῦ τμήματος τῆς Ἀεροχημικῆς Ἀμύνης, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ εἰδικοῦ ἰατροῦ κ. Λαμέρα.

— Εἰς τὸ τμῆμα τοῦτο θὰ γίνῃ σειρὰ διαλέξεων περὶ ἀεροχημικῆς ἀμύνης, τῶν ἀπὸ ἀέρος κινδύνων τοῦ ἀμά-

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Οἱ Σχηματισμοὶ Πρωτευούσης

χου πληθυσμοῦ καὶ τῆς παθητικῆς καὶ ἐνεργητικῆς ἀεραμύνης.

—Τὰς διαλέξεις θὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ διοργάνωσις συνεργείου, τὸ ὁποῖον θὰ ἀποτελέσῃ τὸν πυρῆνα τμήματος Ἀεραμύνης τῆς Δ. Α. Σ.

—Εἰς ἁπάσας τὰς Ὑποδιοικήσεις τῆς Διοικήσεως ἐξακολουθεῖ συνεχιζομένη ἐντατικὴ ἐργασία μὲ λίαν ἱκανοποιητικὰ μέχρι τοῦδε ἀποτελέσματα.

—Ἐπίσης μεγάλαι προετοιμασίαι γίνονται διὰ τὰς ἀρχομένας ἑορτάς.

ΧΟΡΟΣ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Εἰς τὴν Πανεπιστημιακὴν Λέσχην ἐδόθη τὴν ἑσπέραν τῆς παρελθούσης Κυριακῆς χορός, διοργανωθεὶς ὑπὸ τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν τῆς Ε. Ο. Ν. ὑπὲρ τῆς Φοιτητικῆς Ἀλληλεγγύης, στεφθεὶς ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας. Παρευρέθησαν εἰς αὐτὸν ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος κ. Ἀλέξ. Κανελλόπουλος καὶ πολλοὶ ἀνώτατοι βαθμοφόροι τῆς Ὀργανώσεως.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΑΡΡΕΝΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Τὰ μαθήματα τῆς Σχολῆς Ἀνωτέρων Βαθμοφόρων εἰς τὸ 1ον Ἐκπαιδευτικὸν Κέντρον ἐξακολουθοῦν τακτικῶς.

—Ἐπίσης τὰ μαθήματα εἰδικοτήτων διὰ τὰς σχολὰς Τραυματιοφορέων, Ἀεραμύνης, Α' Βοηθειῶν κλπ.

— Εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Διευθύνσεως Ψυχαγωγίας ἤρχισαν νὰ συγκεντρώνωνται διάφορα εἴδη, τὰ ὁποῖα ἀποστέλλουν οἱ βιομήχανοι καὶ ἔμποροι τῆς περιφερείας, καὶ τὰ ὁποῖα θὰ μεταφέρουν ἀντιπροσωπεῖαι Φαλαγγιτῶν εἰς τὰ σύνορα διὰ νὰ τὰ διανείμουν εἰς τοὺς Ἀκρίτας, κατὰ τὴν 1ην τοῦ νέου ἔτους.

— Αἱ δοκιμαὶ διὰ τὴν συγκρότησιν τῆς μεγάλης χορῳδίας ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Γλυκοφρύδη συνεχίζονται. Ἐκ παραλλήλου τὸ καλλιτεχνικὸν τμῆμα τῆς Διευθύνσεως Ψυχαγωγίας ἐξακολουθεῖ τὰς δοκιμάς του, μὲ διάφορα ἔργα, τὰ ὁποῖα θὰ παρουσιάσῃ ἐν καιρῷ.

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΑΘΗΝΩΝ

Κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα συνεχίσθησαν μὲ τὸν αὐτὸν ζῆλον, ὡς καὶ τὰς προηγουμένας [illegible] αἱ ἐγγραφαὶ νέων Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων.

—Ἅπαντες οἱ ἀξιωματικοὶ παρακολουθοῦν ἀνελλιπῶς τὰ μαθήματά των, ἡ αὐτὴ δὲ προθυμία παρατηρεῖται καὶ εἰς τὴν παρακολούθησιν τῶν μαθημάτων τῶν Σχολῶν Εἰδικοτήτων.

—Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν Τμῆμα Φαλαγγιτῶν ἀπέδωσε τιμὰς κατὰ τὴν καθιερωθεῖσαν τελετὴν τῆς ἀλλαγῆς τῆς φρουρᾶς εἰς τὸ Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου.

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Κανονικῶς συνεχίζονται αἱ ἐργασίαι τῆς Ὑποδιοικήσεως τόσον εἰς τοὺς Ὑποτομεῖς, ὅσον καὶ εἰς τὸ Κέντρον Ἐκπαιδεύσεως ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων στελεχῶν.

Οἱ καθηγηταὶ τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς καθ' ἑκάστην ἐκγυμνάζουν τοὺς Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς.

— Κατὰ τὴν καθορισθεῖσαν ἡμέραν ἐγένετο συγκέντρωσις τῶν Ὑποτομεαρχῶν, πρὸς τοὺς ὁποίους παρέσχεν ὁδηγίας ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδιοικήσεως διὰ τὴν ταχεῖαν καὶ ὁμαλὴν διεκπεραίωσιν τῶν ἐργασιῶν.

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΒΟΡΡΑ

Συμφώνως μὲ τὸ καθορισθὲν σχετικὸν πρόγραμμα, συνεχίζεται ἡ στρατιωτικὴ καὶ [illegible] τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων.

Ὁ νεοσυσταθεὶς οὐλαμὸς τοῦ Ἀνεξαρτήτου Ὑποτομέως Κολλεγίου Ἀθηνῶν ἤρχισε τὰς ἐργασίας του.

—Ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως Κοινωνικῆς Προνοίας τῆς Ὑποδιοικήσεως διοργανοῦνται ἑορταὶ διὰ τὴν 1ην τοῦ νέου ἔτους.

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΝΟΤΟΥ

Αἱ ἐγγραφαὶ νέων Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων ἐξακολουθοῦν ἀθρόαι εἰς ὅλους τοὺς Ὑποτομεῖς.

—Ἐκτὸς τῶν μαθημάτων τῆς στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως, τὰ ὁποῖα συνεχίζονται τακτικῶς, ἤρχισαν καὶ τὰ μαθήματα ἐθνικῆς καὶ ἠθικῆς ἀγωγῆς καὶ ἰδεολογικῆς διαφωτίσεως.

—Ἐπίσης ἐγένετο ἔναρξις σειρᾶς μαθημάτων ἀεραμύνης.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ Ε. Ο. Ν.

Κατόπιν τῆς ἐκκλήσεως τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως, τὰ κάτωθι Καταστήματα κατασκευάζουν στολὰς Φαλαγγιτῶν, Φαλαγγιτισσῶν, Σκαπανέων καὶ Σκαπανισσῶν.

Χρυσικόπουλοι, Σταδίου 31	Τηλέφ.	24-931
Ἀ)φοὶ Λαμπρόπουλοι, Σταδίου	»	30-646
» » Αἰόλου	»	26-322
Ζελιώτης, Πατησίων 13	»	54-514
» Σταδίου 37	»	25-251
Μαραγκόπουλος Γερ., Παλλάδος 22	»	31-256
Ἀ)φοὶ Δούμα, Ἀθηνᾶς 54 .	»	23-546
Ζαχαρόπουλος καὶ Μπάστας, Ἁγ. Μάρκου 29 .	»	29-356

ΠΕΡΙΦ. ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Πυρετώδης κίνησις εἰς ὅλας τὰς Ὑποδιοικήσεις τῆς Περιφ. Διοικήσεως ἐπὶ ταῖς ἐγγιζούσαις ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ τῆς 1ης τοῦ νέου ἔτους. Ἔρανοι διὰ τοὺς Ἀκρίτας, προετοιμασίαι καλλιτεχνικῶν ἑορτῶν κλπ. Αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι ἐργάζονται ἐντατικῶς τόσον διὰ τὴν προετοιμασίαν τῶν ἑορτῶν, ὅσον καὶ εἰς τὴν τακτικὴν καὶ κανονικὴν διεξαγωγὴν τῶν μαθημάτων καὶ τῶν συγκεντρώσεων.

ΥΠΟΔ)ΣΙΣ ΘΗΛΕΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

Τὴν 3ην τρέχ. μηνὸς εἰς τὴν τακτικὴν συγκέντρωσιν τῶν Φαλαγγιτισσῶν Φοιτητριῶν ἐγένετο τὸ μάθημα τῆς Ἐθνικῆς Ἀγωγῆς, ἐπηκολούθησε δὲ εἰς τὸ Πανεπιστημιακὸν Γυμναστήριον τὸ μάθημα τῆς στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως.

[illegible] συγκέντρωσις τῶν Φαλαγγιτισσῶν εἰς τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Ἀρσακείου. Αἱ Φαλαγγίτισσαι παρηκολούθησαν τὸ μάθημα στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως ὑπὸ τῆς Διοικητρίας καὶ τῶν ἀνωτάτων βαθμοφόρων.

—Ἡ Διοικήτρια τῆς Ὑποδιοικήσεως, μεταβᾶσα εἰς τὴν Ἀνωτάτην Ἐμπορικὴν Σχολήν, ὡμίλησε πρὸς τὰς συγκεντρωθείσας Φαλαγγιτίσσας Σπουδαστρίας περὶ τῶν σκοπῶν τῆς Ε. Ο. Ν. προκαλέσασα τὸν ἐνθουσιασμὸν αὐτῶν. Τριάκοντα νέαι Φαλαγγίτισσαι ἐνεγράφησαν.

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΗΛΕΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Εἰς ὅλους τοὺς Ὑποτομεῖς τῆς Ὑποδιοικήσεως, συμφώνως πρὸς τὸ καταρτισθὲν πρόγραμμα, συνεχίζονται τὰ μαθήματα τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν στελεχῶν ὡς καὶ τῶν Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν. Εἰς τὸν 15ον Ὑποτομέα ἔλαβε χώραν διάλεξις ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Κόντερη μὲ θέμα: «Πίστις - Θρησκεία - Πατρὶς - Οἰκογένεια».

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΗΛΕΩΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

[illegible] Κορασὴ ἡ ὁρκωμοσία τῶν νέων Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκα-

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Οἱ Σχηματισμοὶ τῶν Ἐπαρχιῶν

πανισσῶν. Δύο χιλιάδες νέαι Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι μὲ ἀξιοθαύμαστον τάξιν καὶ πειθαρχίαν παρετάχθησαν κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ὁρκωμοσίας.

— Τακτικῶς ἐξακολουθεῖ ἡ ἐργασία ὅλων τῶν Ὑποτομέων, ἐπίσης δὲ ἐξακολουθοῦν καὶ αἱ ἐγγραφαὶ νέων Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν.

— Ὡσαύτως τακτικῶς διεξάγονται καὶ τὰ μαθήματα τῆς ἐθνικῆς ἀγωγῆς, τὰ ὁποῖα μετὰ προθυμίας καὶ ἐνθουσιασμοῦ παρακολουθοῦν αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι.

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΗΛΕΩΝ ΒΟΡΡΑ

Εἰς ὅλους τοὺς Ὑποτομεῖς καὶ τὰ Τμήματα τῆς Ὑποδιοικήσεως συνεχίζεται ἐντατικὴ ἐργασία μὲ λίαν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα.

— Εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Κοινότητος Κηφισιᾶς ἐγένετο σύσκεψις διὰ τὴν παροχὴν βοηθείας εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ συσσιτίου Κηφισιᾶς.

— Εἰς τὴν Νέαν Ἐρυθραίαν ὡμίλησεν ἡ Διοικήτρια τῆς Ὑποδιοικήσεως «περὶ κοινωνικῆς προνοίας».

— Ἐπίσης εἰς ὅλα τὰ Τμήματα κανονικῶς γίνονται τὰ μαθήματα τόσον τῆς στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως, ὅσον καὶ τῆς ἐθνικῆς ἀγωγῆς, τὰ ὁποῖα μετ' ἐνθουσιασμοῦ παρακολουθοῦν αἱ Φαλαγγίτισσαι.

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΝΟΤΟΥ

Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐγένετο ἡ κατάταξις εἰς τὰς ὁμάδας τῶν Ὑποτομέων τῶν νέων Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν.

— Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν προετοιμάζεται λαχειοφόρος ἀγορά, τῆς ὁποίας σκοπὸς εἶναι ἡ περισυλλογὴ χρημάτων διὰ τὴν ἀγορὰν χρησίμων δώρων διὰ τοὺς Ἀκρίτας.

ΛΑΡΙΣΑ

Ἀξιόλογος παρετηρήθη τελευταίως κίνησις εἰς ἅπασαν τὴν Περιφ. Διοίκησιν Λαρίσης, ἐξ αἰτίας τῆς ἀθρόας ἐγγραφῆς τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Ε. Ο. Ν. καὶ τῆς κατανομῆς καὶ κατατάξεως αὐτῶν εἰς ὀργανικὰ τμήματα.

— Κατὰ τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα λήγουν τὰ μαθήματα τοῦ οὐλαμοῦ βαθμοφόρων. Θὰ ἐπακολουθήσουν δὲ κανονικαὶ ἐξετάσεις διὰ τὴν ὀνομασίαν αὐτῶν.

— Αἱ διαλέξεις συνεχίζονται τακτικῶς, παρακολουθούμεναι ὑφ' ὅλων [illegible] τῆς Ὀ[illegible]. Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἔλαβε χώραν διάλεξις μὲ θέμα: «Διατί ἐπεβλήθη τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ διατί ἐπιβάλλεται ἡ Ὀργάνωσις τῆς Νεολαίας». Ταύτην παρηκολούθησε καὶ μέγα μέρος τῆς κοινωνίας τῆς πόλεως.

ΒΟΛΟΣ

Αἱ τάξεις τῶν Φαλαγγιτισσῶν πυκνοῦνται ὁσημέραι [illegible] Φαλαγγιτισσῶν διὰ τὴν συγκρότησιν αὐτῶν εἰς ὀργανικὰ τμήματα.

ΕΛΑΣΣΩΝ

Ἐκτὸς τῶν συγκεντρώσεων τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων, αἱ ὁποῖαι λαμβάνουν χώραν τακτικώτατα, ἡ Ὑποδιοίκησις ὠργάνωσε διάλεξιν, ἣν παρηκολούθησαν ἅπαντες οἱ κάτοικοι τῆς Ἐλασσῶνος, μὲ θέμα «Ἡ Ἑλλὰς διὰ μέσου τῶν αἰώνων».

ΦΑΡΣΑΛΑ

Ἡ αὐτὴ κίνησις ἐξακολουθεῖ εἰς τὸ νεοσύστατον Τμῆμα τῆς Ε. Ο. Ν. Φαρσάλων. Τὰ μαθήματα γίνονται τακτικῶς, καθὼς καὶ διάφοροι διαφωτιστικοῦ περιεχομένου ὁμιλίαι καὶ διαλέξεις.

— Πρὸ ἡμερῶν ὡμίλησεν ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδιοικήσεως εἰς [illegible] ἐργατῶν μὲ θέμα: «Ἡ ἀποστολὴ τῆς Ε. Ο. Ν.».

ΚΑΣΤΟΡΙΑ

Καθ' ὅλην τὴν λήξασαν ἑβδομάδα συνεχίσθησαν κανονικῶς εἰς ὅλα τὰ Τμήματα τὰ ἐκπαιδευτικὰ μαθήματα καὶ τὰ τῆς στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως.

— Τὸ παρελθὸν Σάββατον ἐγένετο ὁμιλία «Περὶ τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος τοῦ 1912-13 εἰς τὴν Δ. Μακεδονίαν», τὴν ὁποίαν παρηκολούθησαν ἅπαντες οἱ Φαλαγγῖται.

[illegible] τῆς Ε. Ο. Ν., ἡ δὲ Ὑποδιοικήτρια ἀπέτεινε χαιρετισμὸν ἐκ μέρους τῆς Ε. Ο. Ν. Θηλέων Καστορίας πρὸς τὰς Φαλαγγιτίσσας. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁμιλίας ὁ Ὑποδιοικητὴς συνειργάσθη μετὰ τῶν βαθμοφόρων τῆς [illegible] ἐπὶ τῶν καθηκόντων των καὶ τοῦ τρόπου τῆς διοργανώσεως τοῦ Τμήματος.

— Τὴν Πέμπτην τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ἐγένετο ἡ κατανομὴ τῶν Φαλάγγων εἰς τοὺς λόχους των, τὸ δὲ Σάββατον διδασκαλία ᾀσμάτων ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως Ψυχαγωγίας.

ΔΡΑΜΑ

Κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς παραδόσεως τῶν Σημαιῶν ὑπὸ τῶν Α. Α. Β. Β. Υ. Υ. τοῦ Διαδόχου - Ἀντιβασιλέως Παύλου καὶ τῆς Πριγκηπίσσης Φρειδερίκης εἰς Ἀθήνας, ἅπαντες οἱ Φαλαγγῖται καὶ Σκαπανεῖς Δράμας συνεκεντρώθησαν καὶ παρηκολούθησαν ἀπὸ ραδιοφώνου τὴν μετάδοσιν αὐτῆς.

— Ἐπίσης συνεκεντρώθησαν πρὸ ἡμερῶν παρακολουθήσαντες διάλεξιν μὲ θέμα: «Ὁ θεσμὸς τῆς Βασιλείας ὡς [illegible] τοῦ Ἑλληνισμοῦ».

— Αἱ ἀσκήσεις τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων γίνονται τακτικῶς εἰς διὰ τοῦτο καθορισθέντας χώρους.

ΤΡΙΠΟΛΙΣ

Τὴν λήξασαν ἑβδομάδα εἰς ἅπαντας τοὺς σχηματισμοὺς κατηρτίσθησαν ὁμάδες Χορῳδίας καὶ Μανδολινάτας ἀπὸ Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς διὰ τὴν ψυχαγωγίαν τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν.

— Ἡ ἐν γένει κίνησις τῶν τμημάτων παρουσιάζεται ἀρκετὰ ἱκανοποιητική [illegible] καὶ αἱ ἐγγραφαὶ νέων μελῶν ἐξακολουθοῦν ἀθρόαι.

ΝΑΥΠΛΙΟΝ

Κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Νομάρχου Ἀργολιδοκορινθίας [illegible] Ε. Ο. Ν., ἡ [illegible] ὁδὸς ἀπὸ Ναυπλίου εἰς Ἄργος θὰ δενδροφυτευθῇ διὰ προσωπικῆς ἐργασίας τῶν Φαλαγγιτῶν τῆς περιφερείας. Οἱ Φαλαγγῖται τοῦ Ναυπλίου, ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ Δασονόμου Ναυπλίας, θὰ προβοῦν εἰς τὴν δενδροφύτευσιν τῆς ὁδοῦ ἀπὸ τὸ Ναύπλιον μέχρι τοῦ κτήματος τῶν φυλακῶν Τίρυνθος, οἱ δὲ Φαλαγγῖται Ἄργους, ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ ἐκεῖ Δασονόμου, ἀντιθέτως, ἀπὸ τὸ Ἄργος μέχρι τῆς διασταυρώσεως τῆς ἐθνικῆς ὁδοῦ μὲ τὴν ὁδὸν Μπολατίου.

ΠΕΡΙΦ. ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΛΑΣΗΘΙΟΥ

Ὅλοι οἱ Σχηματισμοὶ τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως ἐργάζονται μετὰ [illegible] δὲ πυκνοῦνται αἱ φάλαγγες διὰ τῆς ἐγγραφῆς νέων μελῶν.

— Κατόπιν διαταγῆς τοῦ Περιφερ. Διοικητοῦ, ὅλα τὰ τμήματα μεταβαίνουν τακτικῶς καθ' ἑκάστην Κυριακήν, συντεταγμένα καὶ ἐν στολῇ, εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

— Ἐπίσης ἅπαντες οἱ Σχηματισμοὶ τῆς Περιφερείας ἀσχολοῦνται μὲ τὴν δενδροφύτευσιν καὶ τὴν ἀναδάσωσιν διαφόρων χώρων.

— Οἱ Φαλαγγῖται τοῦ Τμήματος Ἁγίου Νικολάου προέβησαν τὴν 4ην τρ. εἰς τὴν ἀναδάσωσιν τῆς νησῖδος «Ἅγιοι Πάντες».

Σπασοκεφαλιές

ΕΥΚΟΛΟΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Χρωματίσατε τὰ μέρη τῆς εἰκόνος ὡς ἑξῆς:
1. Κίτρινο. 2. Καφέ. 3. Κόκκινο. 4. Μπλὲ ἀνοικτό. 5. Μπλὲ σκοῦρο. 6. Πράσινο. Τὰ μέρη ποὺ σημειοῦνται μὲ 0 θὰ μείνουν λευκά.

ΝΑΙ Ή ΟΧΙ

Ἀναγνώσατε προσεκτικὰ τὰς κατωτέρω φράσεις, ποὺ ἀναφέρονται εἰς διάφορα πρόσωπα ἢ γεγονότα. Καὶ προσπαθῆστε νὰ διαπιστώσετε ἐὰν τὸ περιεχόμενον τῶν φράσεων αὐτῶν εἶναι πραγματικὸν ἢ ψευδές.

Εἶναι ἕνα πρόχειρον κριτήριον τῆς ἐγκυκλοπαιδικῆς σας μορφώσεως.

1. Ἓν ἐκ τῶν ἑπτὰ θαυμάτων τῆς ἀρχαιότητος ἦτο τὸ κάτωθεν τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν θέατρον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ. Ναὶ ἢ ὄχι;
2. Τῷ 1812 ἐφωτίσθη διὰ φωταερίου ἡ πρώτη πόλις, τὸ Λονδῖνον. Ναὶ ἢ ὄχι;
3. Εἰς τὰς ναυμαχίας τῆς Ἕλλης καὶ τῆς Λήμνου (1912-13) ἔλαβον μέρος τὰ ἀντιτορπιλλικά μας «Ὕδρα», «Σπέτσαι» καὶ «Ψαρά». Ναὶ ἢ ὄχι;
4. Ὁ Μὸρς ἐπενόησε τῷ 1832 τὸν τηλέγραφόν του. Ναὶ ἢ ὄχι;
5. Νικητὴς τοῦ Μαραθωνίου δρόμου τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων τοῦ 1924 (Παρισίων) ἀνεδείχθη ὁ Ἕλλην δρομεὺς Α. Κράνης. Ναὶ ἢ ὄχι;
6. Τὸ μπάνιο ἀνεκαλύφθη ἀπὸ τὸν Ἀρχιμήδη. Ναὶ ἢ ὄχι;

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 10ου ΦΥΛΛΟΥ

Τροχός: Οἱ σταυροί: [illegible] Αἱ ἀκτῖνες: 1) Γράμμα, [illegible] ὁ τρίτος καὶ μισό, ἤτοι [illegible] ἐκ τοῦ ἐναπομένοντος ἑνὸς πορτοκαλλιοῦ [illegible] τὰ μισὰ (½) καὶ μισό, δηλαδὴ ἕνα ὁλό[illegible] [illegible] Ἡ λέξις [illegible] 119

ΤΑ ΠΟΡΤΟΚΑΛΛΙΑ

Κάποιος, περνῶντας ἔξω ἀπὸ ἕνα περιβόλι ποὺ ἦταν φυτεμένες πορτοκαλλιές, λαχτάρησε νὰ φάη ἕνα πορτοκάλλι. Μπῆκε λοιπὸν μέσα καὶ ζήτησε ἀπὸ τὸν φύλακα τὴν ἄδεια νὰ κόψη ἕνα. Ὁ φύλακας ὅμως, πονηρὸς ἄνθρωπος, ἔδωσε τὴν ἑξῆς ἀπάντησι:

— Ἔμπα καὶ κόψε μόνος σου ὅσα πορτοκάλλια θέλεις. Μὲ τὴ συμφωνία ὅτι, ἀπὸ ὅσα κόψης, θὰ μοῦ δώσης τὰ μισὰ καὶ μισὸ παραπάνω.

Ὁ φίλος μας δέχθηκε καὶ μπῆκε στὸ περιβόλι, ἀλλὰ δυὸ βήματα παρακάτω συνάντησε δεύτερο φύλακα.

— Ποῦ πᾶς; τοῦ εἶπε.

Ἐξήγησε καὶ σ' αὐτὸν τὴν ἐπιθυμία του.

— Εὐχαρίστως! τοῦ εἶπε ὁ δεύτερος φύλακας. Κόψε ὅσα θέλεις, ἀλλὰ μὲ τὴ συμφωνία πὼς ἀπὸ ὅσα κόψης θὰ μοῦ δώσης τὰ μισὰ καὶ μισὸ πορτοκάλλι παραπάνω.

Ὁ φίλος μας καὶ πάλι δέχθηκε, ἀλλὰ ὅταν προχώρησε συνάντησε καὶ τρίτο φύλακα, ὁ ὁποῖος τοῦ ἐπρότεινε τὴν ἴδια συμφωνία. Τί νὰ κάνη; Ἀναγκάσθηκε καὶ πάλι νὰ δεχθῆ, ἂν καὶ καταλάβαινε ὅτι οἱ φύλακες ἐπίτηδες τοῦ ἔθεσαν τοὺς ἀνωτέρω ὅρους, γιὰ νὰ μὴ μπορέση νὰ ἐπιτύχη τὸ σκοπό του: νὰ πάρη ἕνα πορτοκάλλι.

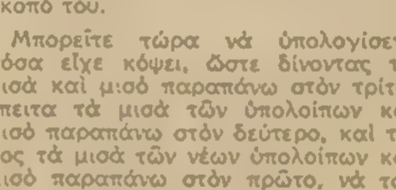
Ἐπῆγε λοιπὸν στὶς πορτοκαλλιὲς καὶ ἔκοψε ὅσα πορτοκάλλια τοῦ ἐχρειάζοντο. Πέρασε ὕστερα ἀπὸ τὸν τρίτο φύλακα, ἐξετέλεσε τὴν ὑπόσχεσί του, πέρασε ἀπὸ τὸν δεύτερο, ἔκανε κι' ἐκεῖ τὸ ἴδιο, τέλος πέρασε κι' ἀπὸ τὸν πρῶτο καὶ κανόνισε καὶ μ' αὐτὸν τὴν ὑποχρέωσί του. ....

Μετὰ τὴν ἐκκαθάρισι τῶν λογαριασμῶν του μὲ τοὺς τρεῖς πονηροὺς φύλακας, ὁ φίλος μας εἶχε στὰ χέρια του ἕνα πορτοκάλλι. Ἐπέτυχε δηλαδὴ στὸ σκοπό του.

Μπορεῖτε τώρα νὰ ὑπολογίσετε πόσα εἶχε κόψει, ὥστε δίνοντας τὰ μισὰ καὶ μισὸ παραπάνω στὸν τρίτο, ἔπειτα τὰ μισὰ τῶν ὑπολοίπων καὶ μισὸ παραπάνω στὸν δεύτερο, καὶ τέλος τὰ μισὰ τῶν νέων ὑπολοίπων καὶ μισὸ παραπάνω στὸν πρῶτο, νὰ τοῦ μείνη ἐν τέλει μόνο ἕνα;

ΤΕΤΡΑΓΩΝΟΝ

Ἀντιγράψατε μ' ἕνα διαφανὲς χαρτὶ τὰ τεμάχια τοῦ σχεδίου καὶ ἔπειτα προσπαθῆστε νὰ τὰ ἑνώσετε εἰς τρόπον ὥστε νὰ σχηματισθῆ ἕνα τετράγωνον.

Η ΜΑΓΙΚΗ ΜΑΣ ΕΙΚΩΝ

Τὸ [illegible] ὀροπέδιο. Ποῦ εἶναι ὅμως ὁ [illegible];

ΝΟΟΜΑΝΤΕΙΑ

Λέτε σὲ κάποιον νὰ βάλη ἕναν ἀριθμὸ στὸ μυαλό του. Ὕστερα παραγγέλλετε νὰ προσθέση σ' αὐτὸν καὶ ἕνα δικό σας ἀριθμό, π. χ. τὸ 4, καὶ κατόπιν τὸ ἄθροισμα νὰ τὸ πολλαπλασιάση ἐπὶ 2. Στὸ γινόμενον παρακαλεῖτε νὰ προσθέση ἐκ νέου τὸν δικό σας ἀριθμό, δηλαδὴ τὸ 4, καὶ τὸ ὅλον νὰ τὸ διαιρέση στὰ 2 καὶ νὰ σᾶς πῆ τὸ πηλίκον. Τότε σεῖς ἀμέσως τοῦ λέτε ποιὸς εἶναι ὁ ἀριθμὸς ποὺ εἶχε βάλει ἀρχικῶς στὸ μυαλό του.

Γιὰ νὰ τὸ βρῆτε αὐτὸ δὲν ἔχετε παρὰ νὰ πολλαπλασιάσετε ἰδιαιτέρως τὸν ἀριθμὸ ποὺ δίδετε (τὸ 4 στὸ παράδειγμά μας) ἐπὶ 3, καὶ κατόπιν νὰ τὸ διαιρέσετε μὲ τὸ 2. Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ δικοῦ σας πηλίκου καὶ ἐκείνου ποὺ σᾶς λέει ὁ ἄλλος, εἶναι ὁ ἀριθμὸς ποὺ εἶχε βάλει στὸ μυαλό του.

Παράδειγμα: Ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι εἶχε σκεφθῆ τὸν ἀριθμὸ 5. Τοῦ λέτε νὰ προσθέση τὸ 4 καὶ νὰ πολλαπλασιάση τὸ ἄθροισμα ἐπὶ 2. Ἐκεῖνος ἔχει τότε: 4+5=9×2=18. Κατόπιν παραγγέλλετε νὰ προσθέση καὶ πάλιν τὸν ἀριθμό σας, δηλαδὴ τὸ 4, καὶ νὰ διαιρέση διὰ τοῦ 2. Δηλαδή: 18+4=22 : 2=11. Σᾶς δίδει λοιπὸν πηλίκον 11. Σεῖς ἐν τῷ μεταξὺ ἔχετε ὑπολογίσει 4×3=12 : 2=6. Ἡ διαφορὰ μεταξὺ 11 καὶ 6 εἶναι 5. Αὐτὸς λοιπὸν εἶναι ὁ ἀριθμὸς ποὺ εἶχε βάλει στὸ μυαλό του ὁ συμπαίκτης σας.

Λίγη εὐθυμία

Η ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ

Τρόμαξε νὰ γνωρίση τὸ φίλο τοι ὁ κ. Ἀναγιαδης. Πῶς εἶχε καταντήσει ἔτσι; Τὸ ἕνα του χέρι ἦταν δεμένο στὸ στηθος του. Κούτσαινε καὶ περπατοῦσε μὲ δεκανικια. Ὁλόκληρο τὸ κεφάλι του τυλιγμένο σὲ γαζες καὶ επιδεσμους.

— Τί επαθες, Κώστα; τὸν ἠρώτησε. Σὲ πάτησε κανένα αὐτοκίνητο;

Ὁ Κώστας ἀνεστέναξε.

— Μακαρι νὰ ἦταν αὐτοκίνητο. Μὲ ἔδειραν φίλε μου. Μὲ ἔσπασαν στο ξυλο. Μὲ ἔκαναν μαῦρο ἀπ' τὸ ξύλο. Κιμὰς ἔγινα φίλε μου.

— Ποιὸς ἄτιμος σ' ἔκανε ἔτσι, βρὲ Κώστα; Καὶ γιατι;

Νέος ἀναστεναγμός.

— Τὸ ποιὸς εἶναι εὔκολο νὰ τὸ μάθῃς. Τὸ γιατί ὅμως, ὀλίγον δύσκολο...

— Λέγε λοιπόν.

— Ἄκου, ἀγαπητέ μου φιλε. Θυμασαι τὸν Βρεση;

— Ποιὸν Βρεση;

— Τὸν Βρεσῆ, τὸ συμμαθητὴ ποὺ εἴχαμε στὸ Δημοτικό.

— Ἐκεινο τὸ φουκαριαρικο, ποὺ τὸ σπάζαμε στὸ ξύλο;

— Ἐκεῖνο ἀγαπητέ μου. Καὶ τώρα κατάλαβα ὅτι πολυ κακὰ κάναμε καὶ τὸ δέρναμε.

— Γιατί τὸ λὲς αὐτό;

— Θὰ καταλαβῃς. Λοιπόν, περιώντας τὸ πρωὶ ἀπ' ἕνα δρομο τοῦ σταθμοῦ Λαρίσης, εἶδα σὲ ἕνα ὑπογειο μιὰ ἐπιγραφή: «Ἐδῶ προπονεῖται ὁ διασημος πυγμαχος Βρεσής». Βρέ, σκέφθηκα, λὲς νὰ εἶναι ὁ συμμαθητης μας, ὁ Βρεσῆς, ἐκεῖνο τὸ ἀσθενικό, ἡ μισὴ μερίδα; Μπῆκα λοιπὸν στὸ ὑπόγειο καὶ εἶδα ἕνα ἄνθρωπο νὰ κοπανᾶ γροθιὲς σὲ μια σακκουλα. Γύρω-γύρω ἦσαν καμμιὰ τριανταριὰ ἄνθρωποι καὶ τοῦ φώναζαν: Μπ[illegible] μπραβο, νὰ μάς ζήσῃς. Τὸν γνώρισα φίλε μου. Ἦταν ὁ Βρεσης.

— Λοιπόν;

— Λοιπὸν τὸν πλησίασα. Γειά σου Βρεσῆ, τοῦ λέω. Ποιὸς εἶσαι; μοῦ λέει. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Κώστας, ὁ συμμαθητής σου, τοῦ λέγω. Μὲ θυμᾶσαι στὸ Δημοτικό; Σὲ θυμάμαι μοῦ λέει. Ἐν τῷ μεταξυ οἱ ἄνθρωποι που φώναζαν μπράβο νὰ μάς ζήσῃς, μαζεύτηκαν γύρω μας.

— Ὕστερα;

— Ὕστερα ἐγὼ θέλησα νὰ τὸν πειράξω. Βρεσῆ, τοῦ λέω, θυμασαι ὅταν εἴμαστε μικροὶ ποὺ σὲ σπάζαμε στὸ ξύλο; Μὲ συγκινεῖς μοῦ λέει, γιατί μοῦ θυμιζεις τὰ μαθητικά μας χρόνια. Γιὰ νὰ στὰ θυμισω αὐτὰ τὰ χρόνια, τοῦ λέγω ἐγώ, στὸ εἶπα. Αὐτὸς ὅμως γύρισε στους ἀνθρώπους ποὺ φώναζαν μπράβο νὰ μάς ζήσῃς. Φίλοι μου, τους λέει, ὁ κύριος που βλέπετε, ἀντιπροσωπεύει τοὺς πενήντα συμμαθητας μου, ποὺ μὲ ἔδερναν. Τί λέτε σεῖς; Θέλουμε νὰ σὲ δείρῃ καὶ τώρα, λένε αὐτοί. Ἐγὼ κατεπλάγην. Γιατὶ νὰ τὸν δείρω; εἶπα. Γιὰ νὰ θυμηθῆτε τὰ παληά, μοῦ εἶπαν, θὰ γελάσουμε. Τὸ πῆρα ἀστεῖο τὸ πραγμα. Μοῦ φορεσαν ἕνα ζευγάρι περίεργα γάντια καὶ μοῦ εἶπαν [illegible] ἀλλὰ πριν προλαβω μὲ βάρεσε αὐτός στο [illegible] Οἱ ἄλλοι [illegible] Μπράβο [illegible] Ὁ Βρεσῆς [illegible] Αὐτὴ ἡ γροθιὰ ἦταν ἡ ἀνταπόδοσις του ξυ[illegible] μικρὸς [illegible] τους 49 αλλους συμμαθητας μου. Θα [illegible] σπάσω σὲ σένα. Ἐγὼ τοῦ εἶπα ἄσε τὰ [illegible] Καὶ ἄρχισε ἀγαπητέ μου νὰ μὲ [illegible] Βρεσῆς φίλε μου. Θηρίο ἦταν. Μηχανὴ σιδερένια, που ἐνεργοῦσε ἐπάνω μου. Ἔφαγα 2-3 καὶ ἔπεσα κάτω. Σηκώθηκα, ἔφαγα κι' ἄλλες. Δὲν ἔνοιωθα τὸν ἑαυτό μου. Εἶχα γίνει κουτὸς ἀπ' τὸ ξύλο κι' ἄκουγα σὰν σὲ ὄνειρο τους ἄλλους νὰ ἀλαλάζουν: Μπράβο νὰ μάς ζήσῃς. Ὅταν συνῆλθα ὕστερ' ἀπὸ μιὰ ὥρα μου εἶπε ὁ Βρεσῆς ὅτι μοῦ ἔδωσε πενήντα γροθιές. Γιατί μωρέ; τοῦ λέγω. Δὲν ντρέπεσαι πυγμάχος ἄνθρωπος νὰ δείρῃς ἐμένα ποὺ εἶμαι ἀδύνατος. Καὶ σεῖς μου λέει, τὸ ἴδιο κάνατε σὲ μένα, ὅταν εἴμαστε μικροί.

— Λοιπόν;

— Τί λοιπόν; πῆρα τὰ βρεμμένα μου κι' [illegible]

— Καὶ τώρα τί θὰ κάνῃς;

— Νὰ σου πῶ. Μόλις γίνω καλά, θὰ πάω νὰ βρῶ τους 49 συμμαθητάς μου καὶ θὰ τοὺς δώσω ἀπὸ μιὰ γροθιά, αὐτὴν που ἔφαγα γιὰ λογαριασμό τους ἀπ' τὸ Βρεσῆ. Καὶ ξέρεις, θ' ἀρχίσω ἀπὸ σένα...

Κ. π - ς

ΟΠΩΣ ΤΗΝ ΚΑΤΗΝΤΗΣΕ

Μεταξὺ πυγμάχων:

— Πῶς; Σὺ εἶσαι ὁ ἀντίπαλός μου τοῦ χθεσινοῦ ἀγῶνος; Μὲ συγχωρεῖς φίλε μου που δὲν σὲ χαιρέτησα, ἀλλὰ δὲν σὲ γνώρισα...

ΠΩΣ ΘΑ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΟΥΣΑΝ;

— Γιὰ πές μου ἐσὺ ἕνα παραδειγμα στρατηγικοῦ τεχνάσματος.

— Ἕνα σπουδαῖο τέχνασμα εἶναι νὰ ἐξακολουθοῦμε τους πυροβολισμους γιὰ νὰ μὴ καταλάβῃ ὁ ἐχθρὸς ὅτι μάς τελείωσαν πιὰ οἱ σφαῖρες!...

ΗΘΕΛΕ ΨΗΛΟΤΕΡΟ...

Ὁ Χαΐμ φθάνει στὸ Βερολῖνο, πάει σ' ἕνα ξενοδοχεῖο καὶ ζητεῖ δωμάτιο.

— Σὲ ποιὸ πάτωμα; τὸν ρωτοῦν. Στὸ πρῶτο ἔχει τὸ δωμάτιο πενῆντα μάρκα τὸ μῆνα.

— Στὸ δεύτερο;

— Σαράντα μαρκα.

— Στο τριτο.

— Τριαντα μαρκα.

— Στὸ τέταρτο.

— Εἴκοσι πέντε μάρκα.

— Στο πεμπτο;

— Εἴκοσι μάρκα.

— Στὸ ἕκτο;

— Δὲν ἔχω ἄλλο πάτωμα κύριε.

Ὠρεβουάρ τότε. Τὸ ξενοδοχεῖο σας εἶναι πολὺ...χαμηλὸ γιὰ μένα.

ΑΥΤΟΣ ΗΤΑΝ Ο ΛΟΓΟΣ

— Λοιπόν, φίλοι μου, δὲν ὑπάρχει πιὸ ὑγιεινὴ καὶ ὡραία ἐποχὴ τοῦ ἔτους ἀπὸ τον χειμῶνα. Ἡ μεγάλη, ἡ πραγματικὴ εὐτυχία τοῦ ἀνθρώπου, ἔρχεται μαζὶ μὲ τὰ πρῶτα χιόνια. Ἐγὼ τοὐλάχιστον, ὅταν ἀρχίσουν οἱ βορηαδες καὶ τὰ πρωτοβρόχια, αἰσθάνομαι τὴν ψυχή μου νὰ πλημμυρίζῃ ἀπὸ χαρά...

Συγγνώμην κύριε, διακόπτει κάποιος τον πρόχειρον ὑμνητὴν τοῦ χειμῶνος. Εἶσθε ὑγιεινολόγος;

Ὄχι. Εἶμαι ἀνθρακέμπορος.

ΤΟ ΠΑΛΗΟΠΑΙΔΟ!

Ὁ Ἀλέκος κλαίγοντας ἔρχεται νὰ κάνῃ τὰ παράπονά του στὴ μητέρα του.

— Ὁ Δημητράκης μοῦ ἔγδαρε τὸ χέρι μου, μητέρα...

Ἡ μητέρα, ποὺ βλέπει τὸ χέρι τοῦ Ἀλέκου ματωμένο:

— Παιδάκι μου, πῶς ἔγινες σ' αὐτὰ τὰ χάλια;

— Θέλησα νὰ δώσω τοῦ Δημητράκη μιὰ γροθιὰ στὰ μοῦτρα. Κι' ἐκεῖνο τὸ παληόπαιδο...ἔσκυψε τὸ κεφάλι του, κι' ἐχτύπησα τὸ χέρι μου στὸν τοῖχο!

ΠΑΡΕΞΗΣΙΣ

Στὸ ἑστιατόριο:

Τ ὁ γ κ α ρ σ ό ν ι: Ἔχω μυαλὸ προβάτου, στῆθος κοττόπουλου, μποῦτι κατσαρόλας καὶ ποδαράκια γουρουνόπουλου....

Ὁ π ε λ ά τ η ς: Καὶ ἔχεις τὸ θράσος νὰ παρουσιάζεσαι στὸν κόσμο παρ' ὅλην αὐτὴ τὴν τερατώδη κατασκευή σου;

Ἱστορία χωρὶς λόγια.

Γιά νά ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

Αἱ ἐρωταποκρίσεις

Ὅλα τὰ πρόσωπα τῆς συναναστροφῆς παίρνουν θέσι γύρω ἀπὸ ἕνα μεγάλο τραπέζι. Ἕνας ἀπὸ τὴ συντροφιὰ παίρνει ἕνα φύλλο ἄγραφου χαρτιοῦ καὶ στὴν ἀρχὴ τοῦ φύλλου γράφει μιὰ οἱανδήποτε ἐρώτησι. Ὕστερα τσακίζει τὸ μέρος τοῦ χαρτιοῦ ὅπου ἔγραψε τὴν ἐρώτησί του, γιὰ νὰ μὴ φαίνεται, καὶ δίνει τὸ φύλλο στὸν διπλανό του, ὁ ὁποῖος γράφει τὴν ἀπάντησι στὴν ἐρώτησι τοῦ προηγουμένου, χωρίς, ἐννοεῖται, νὰ τὴν δῆ, ἀλλὰ ἀπαντῶντας στὴν τύχη ὅ,τι τοῦ καπνίση.

Ὁ δεύτερος τσακίζει πάλι τὸ φύλλο, ὥστε νὰ μὴ φαίνεται ἡ ἐρώτησίς του καὶ τὸ δίνει στὸν γείτονά του νὰ γράψη μιὰ ἐρώτησι παρακάτω, αὐτὸς δὲ πάλι, ἀφοῦ τὴν γράψη, τσακίζει πάλι τὸ φύλλο καὶ τὸ μεταβιβάζει στὸν γείτονά του γιὰ νὰ γράψη τὴν ἀπάντησι, πάλι κατὰ φαντασίαν, χωρὶς νὰ λάβη γνῶσιν τῆς ἐρωτήσεως.

Κατὰ τὸν τρόπον αὐτόν, τὸ χαρτὶ κάνει τὸν γῦρο τῆς συντροφιᾶς. Ἔπειτα τὸ παίρνει ὁ πρῶτος καὶ ξεδιπλώνοντάς το ἀπ' ἀρχῆς λίγο-λίγο, διαβάζει κατὰ σειρὰν τὰς ἐρωτήσεις καὶ τὰς ἀπαντήσεις.

Καὶ ὅλοι γελοῦν γιατὶ οἱ ἀπαντήσεις εἶναι ἐξωφρενικές.

Πυραμὶς

Ὁριζοντίως: Σύμφωνον - Πρόσταγμα - Ρωμαῖος Αὐτοκράτωρ - Περιφέρεια τῆς Πελοποννήσου - Πτηνόν.

Καθέτως, στὸ μέσον, οἱ πέντε σταυροί: Πέρσης Βασιλεύς.

Ἀπὸ τὰ ἀντίθετα

Μὲ τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν ἀντιθέτων τῶν κατωτέρω λέξεων νὰ σχηματισθῆ ἀρχαῖον γνωμικόν:

Ὀλίγος, ἥμερος, γέρος, μεγάλος, σκλάβος, ἄτυχος, ἄρρυθμος, ἀόρατος, ὄχι, τύχη, ξηλώνω, ἀνίκανος, ἄσκοπος, κωμῳδία, διάφορος, παράνομος.

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 10ου ΦΥΛΛΟΥ

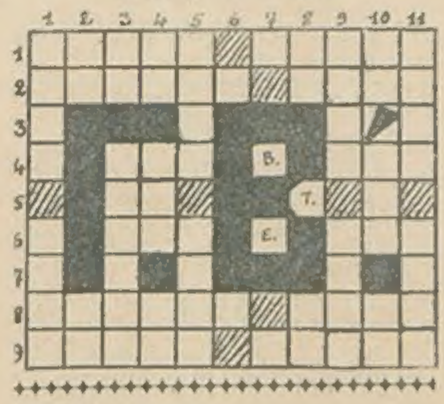
Σταυρόλεξον: Ὁριζοντίως: 1, Ἀθῆναι - πᾶ. 2, Λάκων. 3, αἱ - βάχ. 4, πρὸ - δς - ΓΛ. 5, οἰνοπῶλαι. 6, τὸ - νὸ - ὑπό. 7, αἴξ - σά. 8, Ἠλιάς. 10, Ἰα - ἀσιανά. Καθέτως: 1, ἀν - ποτάμι. 2, Ἄριοι. 3, ἥλιον - οἱ. 4, ναὰ - ὂν - λά. 5, Ἀκρόπολις. 6, Ἰῷ - Σῶ - αἱ. 7, ΝΒ - λύσσα. 8, ἀγάπα. 9, ἀρχαῖο - Ρᾶ.

Ἀκροστιχίς: Ἀλεξάνδρεια (Ἀετός, Λέων, Ἔδεσσα, Ξέρξης, Ἄγκυρα, Ναύπλιον, Δόρυ, Ρόδος, Ἐδισσων, Ἰόνιον, Ἀκαρνανία). Κρυπτογραφικόν: Ἰουστινιανός, Ἰόνιον, Σούνιον, Νάουσσα, Ἰάσιον, Ἰστός, Ἴος, Οἶνος, Ἴα.

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΜΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β'

Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων

Ὁριζοντίως:

1. Θεὰ τῆς θαλάσσης. — Εἶναι ἐπικίνδυνον, ὅταν μάλιστα προέρχεται ἀπὸ λυσσῶντα σκύλον.

2. Ἀριθμητικὸν (τὸν ἀριθμὸν αὐτὸν φέρουν ὡρισμένα ἑλληνικὰ χαρτονομίσματα). — Πλοῖον.

4. Σύνδεσμος.

6. Πάντοτε. — Θεὰ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων.

8. Τὴν φόρεσε κάποτε, κατὰ ἕνα μῦθον, ὁ γάϊδαρος, γιὰ νὰ τὸν φοβηθοῦν τὰ ἄλλα ζῶα... — Εὐχάριστον ψυχικὸν συναίσθημα.

9. Εὐνοϊκὸς (δοτική). — Νῆσος τῶν Κυκλάδων, περίφημος ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων διὰ τὰ περίφημα μάρμαρά της.

Καθέτως:

1. Βάζω. — Κτηνοτροφικὸν προϊόν.

2. Πρόθεσις. — Ἐάν.

3. Ἄρθρον (πληθ.). — Κατὰ τὴν μυθολογίαν εἶναι τὸ πρῶτον θῦμα τῆς ἀεροπορίας.

4. ΙΤ. — Τὸ πλοῖον του ἔμεινε στὸ Ἀραράτ. — Οὔτε (ξεν.).

5. Μέρος τοῦ ὑποδήματος. — Ἐξάρτημα τοῦ πλοίου (δοτική).

8. Παρατατικὸς τοῦ εἰμὶ (ἦτο). — Γελαστικὸν ἐπιφώνημα.

9. Ἡ γῆ. — Εὑρίσκεται ἐντὸς τοῦ σώματός μας.

10. Τὰ δύο πρῶτα γράμματα μικροῦ βλαβεροῦ ζώου. — Στρατιωτικὸν παράγγελμα. — Γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου.

11. Ἄφησέ το. — Παλαιὸς τουρκικὸς τίτλος εὐγενείας.

[Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ κ. Ἡλία Κ. Ἠλιάδη, ἐκ Τριπόλεως.]

Φακιρικὰ θαύματα

Παίρνετε ἕνα μαντήλι καὶ μέσα στὸ διπλὸ περιθώριο τοῦ ὑφάσματος ποὺ ἔχει ὁλόγυρα, κρύβετε σὲ μιὰ γωνία ἕνα σπίρτο. Δείχνετε τὸ μαντήλι κρατῶντάς το ἀπὸ δυὸ ἄκρες, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία εἶναι ἐκείνη ποὺ κρύβει τὸ σπίρτο.

Ζητεῖτε ἀπὸ κάποιον νὰ σᾶς δώση ἕνα ἄλλο σπίρτο. Τὸ παίρνετε καὶ τὸ τυλίγετε μέσα στὸ μαντήλι. Ἀλλ' ἐνῷ τὸ τυλίγετε, φροντίζετε νὰ πιάσετε τὸ σπίρτο ποὺ εἴχατε κρύψει στὸ περιθώριο, καὶ τὸ τμῆμα αὐτὸ τοῦ μαντηλιοῦ — ἐνῷ σεῖς κρατᾶτε μέσα στὰ χέρια σας τὸ ὑπόλοιπο — τὸ δίνετε σὲ κάποιον μὲ τὴν παράκλησιν νὰ σπάση τὸ σπίρτο σὲ ὅσα κομμάτια θέλει. Ἐπειδὴ κανεὶς δὲν σᾶς εἶχε δῆ ὅταν ἐκρύψατε τὸ σπίρτο στὸ περιθώριο, νομίζουν ὅλοι ὅτι κομματιάζεται τὸ σπίρτο ποὺ ἐζητήσατε ἀπὸ τὸ ἄλλο μέλος τῆς συντροφιᾶς.

Ἀφοῦ κομματιασθῆ τὸ σπίρτο, τινάζετε τὸ μαντήλι ἐπάνω ἀπὸ ἕνα τραπέζι. Καὶ τὰ μὲν κομμάτια, ἐπειδὴ εἶναι μέσ' στὸ περιθώριο, δὲν πέφτουν, πέφτει ὅμως τὸ...ἀκέραιο σπίρτο ποὺ εἴχατε ζητήσει καὶ ἐκρύψατε στὸ μαντήλι σῶο καὶ ἀβλαβές.

Καὶ οἱ θεαταὶ θὰ μείνουν μὲ τὴν ἐντύπωσι ὅτι τὸ κομματιασμένο σπίρτο πέφτει, ὡς ἐκ θαύματος, πάλι ἀκέραιο!

Μεταγραμματισμὸς

Διῶξε φῖ καὶ βάλε ξῖ
καὶ σ' αὐτὸ τὸ μεταξὺ
θὰ χαθῆ τὸ ἑρπετὸ
καὶ θὰ βγῆ κάτι ξινό.

Α. Φιλιππίδης
(2ου λόχου, 2ας ὁμ. Ἡρακλείου)

Κρυπτογραφικὸν

1 2 3 4 5 6 7 8	= Ἄνθος
2 6 2 5 2 8 4 7 8	= Ἅγιος
3 1 3 5 7 8	= Πτηνόν
4 3 7 5 4 7 5	= Πόλις
5 4 3 2 4 2	= Πόλις
6 2 8 7 8	= Νῆσος
7 8 8 2	= Ὄρος
8 3 1 6 4 2	= Χώρα

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 10ου ΦΥΛΛΟΥ

Παροιμία: Φύλαγε τὰ ροῦχα σου νάχης τὰ μισά.

Τρίγωνον: Ζεῦς, εἷς, ὅς, Σ.

Ποικίλη ἀκροστιχίς: Μαδρίτη (Μάϊος, ΔΑτις, ΜήΔεια, ὍμηΡος, Τερψιχόρη, ἈραράΤ, ΛωζάννΗ).

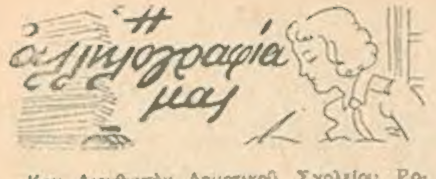
Αἴνιγμα: Φοῖνιξ.

Ἀστήρ: Ἀπόλλων, Ἰούλιος, Ἰμαλάϊα, Ἀμαλιάς.

Λεξίγριφος: Ἔλαφος (Ἔλα-φῶς).

Μωσαϊκόν: Ρῆγος.

Μεταγραμματισμός: Βοῦς - βόας.

Κον Διευθυντὴν Δημοτικοῦ Σχολείου Ροδοβανίων Χανίων. Μαθηταί σας ἐνεγράφησαν. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — Κον Δ)τὴν Δημοτ. Σχολ. Δραγούλας Πάρου. Μαθηταὶ ἐνεγράφησαν συνδρομηταί. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — Νομαρχίαν Ἄρτης. Ταμεῖον ἐνεγράφη. Εὐχαριστοῦμεν δι' ἐνίσχυσίν σας. — Καν Λέθη, Δ)τριαν Δ' Δημοτ. Σχολ. Κερκύρας. Διαχείρισις ὀφείλει νὰ εἰσπράξῃ εἰς ἀκέραιον. Τακτοποιηθῆτε τὸ ταχύτερον. — Δ)τριαν Δημοτ. Σχολ. Μαρπήσσης Πάρου. Μαθηταί σας ἐνεγράφησαν συνδρομηταί. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — Κον Τάτσην, Κόρομον. Γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ἐνεγράψαμεν τοὺς Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς τῆς ὑμετέρας Ἐνω)τίας δι' ἓν τρίμηνον. — Κον Κούβελαν Ἀθανασίου, Γραμματέα καὶ Ἀρχηγὸν Ε.Ο.Ν. Δράμας. Φαλ)ται ἐνεγράφησαν συνδρομηταί. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — Κον Διοικητὴν Ἀεροπορ. Βάσεως Σέδες. Ὑμετέρα Ἀεροπορικὴ Βάσις ἐνεγράφη. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — Κον Λαγουμτζῆν Σ., Παναγίαν Θάσου. Συνδρομηταὶ ἐνεγράφησαν. Εὐχαριστοῦμεν δι' ἐνίσχυσίν σας. — Κον Πρόεδρον Σχολ. Ἐφορ. Τρικάστρου. Δημοτικὸν Σχολ. ἐνεγράφη. Εὐχαριστοῦμεν. Συνδρομὴ Σχολ. Ἐφορείας εἶναι ὡς ἡ τοῦ Σχολείου. — Κον Δ)τὴν Ἡμιγυμνασίου Μουζακίου. Σχολ. Βιβλιοθήκη καὶ μαθηταὶ ἐνεγράφησαν. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — Δ)τριαν Δημοτικοῦ Σχολ. Βονίτσης. Σχολεῖον ἐνεγράφη. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Δ)τὴν Ε.Ο.Ν. Ἀλεποχωρίου. Τὰ τεύχη θὰ σᾶς ἀποσταλοῦν. — Κον Ἰωάν. Κουκουβόν, Ἀξ)κὸν Ε.Ο.Ν., Προσκυνητὰς Κομοτινῆς. Φαλ. ἐνεγράφησαν συνδρομηταί. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — Κον Τομ)χην Γυμ. Ν. Γιαγτζῆ, Ἄμφισσαν. Ὑμεῖς καὶ ἅπαντες οἱ ἐν τῷ προσηρτημένῳ καταλόγῳ ἐνεγράφητε. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — Κον Δημ. Σακκᾶν, Σανατόριον Λέσβου. Ὁ υἱός σας ἐνεγράφη. Συγχαίρομεν διὰ τὰ ὑψηλά σας φρονήματα. — Δ)τριαν Δημοτ. Σχολ. Φαναρίου Κομοτινῆς. Ὑμεῖς καὶ μαθηταὶ ἐνεγράφητε. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Περιφ. Ὑπ)τὴν Ε.Ο.Ν. Μηθύμνης. Φάλ. ἐνεγράφη. Παρακαλοῦμεν ἐμβάσητε ἵνα ἀποστείλωμεν ἀποδείξεις. — Κον Γυμ)χην Γυμν. Νάξου. Μαθηταί σας ἐνεγράφησαν συνδρομηταί. Εὐχαριστοῦμεν δι' ἐνίσχυσίν σας. — Κον Δ)τὴν Προγυμνασίου Τεγέας. Μαθηταί σας ἐνεγράφησαν συνδρομηταί. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς δι' ἐνίσχυσίν σας. — Κον Πρόεδρον Κοινότητος Στρύμης. Κοινότης ἐνεγράφη. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Γιαλδάσην Τριαντάφ. Συνδρομηταὶ ἐνεγράφησαν. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — Κον Νάτσην Ξενοφ., Καθ)τὴν Γυμνασίου Σιδηροκάστρου. Ἐνεγράφητε διὰ 13 προσέτι σώματα. Εὐχαριστοῦμεν. Καθυστερηθέντα τεύχη θὰ σᾶς ἀποσταλοῦν. — Κον Νικόλ. Χαρακοπάκην, Δ)τὴν Δημ. Σχολ. Ἁγ. Στεφάνου Κρήτης. Ὑμεῖς καὶ συνδρομηταί σας ἐνεγράφητε. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Κακλαμάνον Ἐμμ., Δημ)λον Μουρνὲς Ἁγίου Βασιλείου Ρεθύμνου Κρήτης. Συγχαίρομεν δι' ἐνθουσιασμόν σας. Σᾶς ἐνεγράψαμεν. — Κον Παρζινὸν Χαρίδημον, Ἀρχηγὸν Νεολαίας Λουτσῶν Κερκύρας. Περιμένομεν συμπληρωματικὸν ἔμβασμά σας. Σᾶς ἐνεγράψαμεν. — Κον Δ)τὴν Δημοτ. Σχολ. Γλώσσης. Μαθηταί σας ἐνεγράφησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Περὶ ἱδρύσεως ὁμάδος Ε.Ο.Ν. ἀπευθυνθῆτε Κεντρικὴν Δ)σιν Ε.Ο.Ν. — Κον Σπαγκιᾶν Παναγ., Ν. Καλλικράτειαν Χαλκιδικῆς. Ἐνεγράφητε. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — Κον Δ)τὴν Δημοτ. Σχολ. Λαΐσσης. Σχολεῖον ἐνεγράφη. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — Κον Κουτσοῦκον Ἀθαν., Φαλ)την 3ης Ὁμάδος. Μάτεσι Μεσσηνίας. Ἀπευθυνθῆτε εἰς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον διὰ πληροφορίας. — Κον Δ)τὴν Δημοτ. Σχολ. Βουνάγρου. Σχολικὴ Ἐφορεία καὶ μαθηταὶ ἐνεγράφησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Περιμένομεν ἔμβασμά σας τὸ ταχύτερον. — Κον Πρόεδρον Σχολ. Ταμείου Δημοτ. Σχολ. Ἁγίου Θωμᾶ Θηβῶν. Σχολικὴ Ἐφορεία ἐνεγράφη. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Σπυρόπουλον, Κομοτινήν. Συνδρομηταὶ ἐνεγράφησαν. Εὐχαριστοῦμεν δι' ἐνίσχυσίν σας. Ἀναμένομεν συντόμως ἔμβασμά σας. — Κον Αἰμίλιον Δημητριάδην, ἐνταῦθα. Δυστυχῶς δὲν ἐγνωρίζαμεν τὴν ἐθνικότητά σας. — Κον Δ)τὴν Σχολ. Σιδηροῦντος. Ἐνεγράφητε. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Δ)τὴν Δημοτ. Σχολ. Λόφου. Σχολεῖον ἐνεγράφη. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — Δ)σαν Ἀδάμαντος Μήλου. Ὑμεῖς καὶ Σχολ. Ἐφορ. ἐνεγράφητε. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Χριστ. Κατσίβελην. Ὅσσαν Θεσ)νίκης. Ἐνεγράφητε μετὰ τῶν συναδέλφων σας. Εὐχαριστοῦμεν δι' ἐνίσχυσίν σας. — Κον Δ)τὴν Ἐμπορικῆς Σχολῆς Βαλλιάνου, Ἀργοστόλιον. Μαθηταί σας ἐνεγράφησαν. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — Κον Σαριδάκην, Ὑ)άρχην. Φαλαγγῖται ἐνεγράφησαν. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Δ)τὴν Δημ. Σχολ. Σασάλου. Μαθηταὶ ἐνεγράφησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀναμένομεν ἔμβασμά σας. — Κον Δ)τὴν Δημ. Σχολ. Τήνου. Μαθηταὶ ἐνεγράφησαν συνδρομηταί. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — Δ)τὴν Γ' Δημοτ. Σχολ. Κιλκίς. Σχολεῖον ἐνεγράφη. Εὐχαριστοῦμεν. Ποσὸν ἐγγεγραμμένον ἐπὶ τοῦ περιοδικοῦ. Ἀναμένομεν ἔμβασμά σας. — Κον Δ)τὴν Δημοτ. Σχολ. Καβδαλουρίου. Ἐνεγράφητε. Συγχαίρομεν δι' ἐνθουσιασμόν σας. — Κον Ὁμαδάρχην Ε.Ο.Ν. Ἀνατολῆς, Θεοδώροβον. Φαλαγγ. ἐνεγράφησαν. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — Κον Γραμμ. Σχολ. Ἐφορ. Μυκόνου. Σχολ. Ἐφορεία ἐνεγράφη. Εὐχαριστοῦμεν. — Δ)τὴν Δημοτ. Σχολ. Ναούσης Πάρου. Σχολ. Ἐφορεία ἐνεγράφη. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Δ)τὴν Σχολείου Μεγαλοχωρίου Θήρας. Μαθηταί σας ἐνεγράφησαν. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Γυμ)νην Γ' Γυμν. Θηλ. Θεσ)νίκης. Μαθήτριαι ἐνεγράφησαν συνδρομηταί. Εὐχαριστοῦμεν δι' ἐνίσχυσίν σας. — Κον Δ)τὴν Διταξίου Δημοτ. Σχολ. Ἄρνης Ἄνδρου. Σχολ. Ἐφορεία ἐνεγράφη. Εὐχαριστοῦμεν.
ρεία ἐνεγράφη. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Βασιλείου Βασίλειον, Δ)τὴς Λόχου Ε.Ο.Ν., Κοινότης Ἁγ. Πέτρου. Διαχείρισις περιοδικοῦ ἀδυνατεῖ δυστυχῶς νὰ ἐξυπηρετῇ παρομοίας περιπτώσεις. — Κον Δ)τὴν Λόχου Κολχικοῦ. Συμφωνοῦμεν. — Κους Κους Λαγάνην Πέτρον, Δ)τὴν Δημοτ. Σχολείου Πλαγιαρίου, Φράγκον Δημήτριον, Δ)τὴν Προγυμνασίου Ἀρεοπόλεως, Δ)τὴν Δημοτ. Σχολείου Ψυχικοῦ, Δ)σαν Δημοτικοῦ Σχολ. Μεγάλου Βάλτου Κορινθίας, Συν)ρχην 2ου Συν)τος Πεζικοῦ, Βόλον, Πρόεδρον Κοινότητος Περιστερίου Ὑπάτης, Δ)τὴν Δημοτ. Σχολ. Πολυχνίτου, Π. Πετρόπουλον, Ὁμαδάρχην, Γυμ)χην Γυμν. Μελιγαλᾶ. Συνδρομηταί σας ἐνεγράφησαν. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — Κον Ἀθανασόπουλον Ἀν., Καθ)τὴν, Μελιγαλᾶ. Συνδρομηταὶ ἐνεγράφησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀναμένομεν ὑπόλοιπον ἐμβάσματός σας. — Κον Γυμ)χην Γυμν. Ἀρρ. Θεσ)νίκης. Μαθηταί σας ἐνεγράφησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀναμένομεν ἔμβασμά σας. Σχολ. Ταμεῖον 200 δραχ. — Κον Δ)τὴν VII Συνοριακοῦ Τομέως Δράμας. Βιβλιοθήκη ἐνεγράφη. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀναμένομεν τὸ ἐκ 200 δραχ. ἔμβασμά σας. — Κον Μάμαλην Γρηγ., Καθ)τὴν Γυμνασ. Ἀρρ. Κερκύ--ς. Μαθηταί σας ἐνεγράφησαν συνδρομηταί. Εὐχαριστοῦμεν. Παρατήρησίς σας, ὀρθὴ οὖσα, ληφθήσεται ὑπ' ὄψιν. — Φαλ)χην Φάλαγγος Ε.Ο.Ν. Θηλέων Καστορίας. Φαλαγγίτισσαι ἐνεγράφησαν. Εὐχαριστοῦμεν δι' ἐνίσχυσίν σας. — Κον Γραμματέα Λόχου Ε.Ο.Ν. Μεγ. Παναγίας Χαλκιδικῆς, Νικόλαον Παπασίμον, Δ)τριαν Διταξίου Δημοτ. Σχολ. Πιτυοῦ Χίου. Σχολεῖον ἐνεγράφη δι' ἑξάμηνον. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Δ)τὴν Δημοτ. Σχολ. Μεσιανοῦ. Σχολεῖον ἐνεγράφη. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Λοχίτην Ἁγ. Ἀθανασίου Καβακλῆ, Θεσ)κην. Φαλαγγῖται ἐνεγράφησαν συνδρομηταί. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Ἀποστολίδην, Ἴασμο Θράκης. Ὁμοίως. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Δ)τὴν Δημοτ. Σχολ. Παλλωνίων Μήλου. Σχολικὴ Ἐφορεία ἐνεγράφη. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀναμένομεν ἔμβασμά σας. — Κον Δ)τὴν Ἀστ. Σχολ. Λεχαινῶν. Συνδρομηταὶ ἐνεγράφησαν. Εὐχαριστοῦμεν δι' ἐνίσχυσίν σας. — Κον Πρόεδρον Κοινότητος Ἁγ. Θωμᾶ Θηβῶν. Συνδρομηταὶ ἐνεγράφησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀναμένομεν ἔμβασμά σας. — Δ' Τάγμα Μηχ)κοῦ Καβάλλαν. Δ)σις περιοδικοῦ ἀδυνατεῖ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὸ ἐρώτημά σας. — Κον Ξανθάκον Χρ., Γύθειον Λακωνίας. Ἐνεγράφητε. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Δ)τὴν Γεωργ. Ταμείου Ροδόπης. Τεύχη θὰ ἀποστέλλωνται ἀπὸ σήμερον. Αἱ συνδρομαὶ γενικῶς εἶναι προπληρωτέαι. — Κους Κους Μπουκουβάλαν, Ὑποδιοικητὴν Μάνης, Καλογερόπουλον, Δ)τὴν Πρακτ. Λυκείου Μυτιλήνης, Δ)τὴν Δημοτ. Σχολ. Βουρκωτῆς (Ἄνδρου), Παπανδρέου Ἀνδρ., Ἰωακειμίδην, Δ)τὴν Πρακτικοῦ Λυκείου Καλαμῶν, Τσαρβούλην Εὐρυσθένην, Παπαδήμαν Ἀγγ. Φαλαγγῖται καὶ μαθηταὶ ἐνεγράφησαν συνδρομηταί. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Δ)τὴν Σχολ. Ἐφορείας Φασαρίου. Σχολ. Ἐφορεία ἐνεγράφη. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Δ)τὴν Σχολ. Σαγιάδος. Σχολεῖον ἐνεγράφη. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀναμένομεν ἔμβασμά σας. — Κους Κους Ὁμαδάρχας Ε.Ο.Ν. Ἀθύτου Χαλκιδικῆς. Ε.Ο.Ν. ἐνεγράφη. Εὐχαριστοῦμεν. Κον Δ)τὴν Δημοτ. Σχολ. Ταξιάρχου Χαλκιδικῆς. Ἐνεγράφη τὸ Σχολεῖον. Εὐχαριστοῦμεν. — Κους Κους Κανελλόπουλον Γεώρ., Παππᾶν Γιάννην, Πελώνην Σταῦρον. Τὸ περιοδικὸν δὲν εἶναι ἁρμόδιον. Ἀπευθυνθῆτε εἰς γραφεῖον πληροφοριῶν τοῦ οἰκείου Ὑπουργείου. — Δ)λον Δημοτ. Σχολ. Ἀγγελώνας. Τεύχη δὲν ἀποστέλλονται τμηματικῶς. Δύνασθε νὰ ἐγγραφῆτε συνδρομητὴς διὰ ταῦτα, ἵνα σᾶς ἀποστέλλωνται κανονικῶς. — Περιφερειακὴν Διοικήτριαν Θηλέων Κυκλάδων. Διοίκησις, ὑμεῖς καὶ συνδρομήτριά σας ἐνεγράφητε. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. Ἀναμένομεν συντόμως ἔμβασμά σας. — Περιφερ. Δ)τὴν Χανίων, Φαλαγγίτας μαθητὰς Πρακτ. Λυκείου Χανίων. Ἀναμένομεν νὰ μᾶς ἀποσταλῇ τὸ ἔμβασμα καὶ οὐχὶ νὰ δοθῇ εἰς τὸν περιοδεύοντα διὰ νὰ σᾶς ἐγγράψωμεν. — Κον Πρόεδρον Διοικούσης Ἐπιτροπῆς Κοινότητος Χαλανδρίτσης. Συνδρομηταὶ ἐνεγράφησαν. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Σάββαν Τριανταφυλλόπουλον. Ἐνεγράφητε. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Γυμ)χην Γυμνασίου Θηλέων Καλαμῶν. Μαθήτριαί σας ἐνεγράφησαν συνδρομήτριαι. Εὐχαριστοῦμεν δι' ἐνίσχυσίν σας. — Α' Ὁμάδα Ε.Ο.Ν. Ἡμιγυμν. καὶ Προγυμνασίου Γαργαλιάνων. Ἅπαντες ἐνεγράφητε. Εὐχαριστοῦμεν.

Η ΧΙΟΝΑΤΗ ΣΕ ΒΙΒΛΙΟ

Θαῦμα καλαισθητικῆς ἐκτυπώσεως καὶ ἐμφανίσεως ἀποτελεῖ ἡ κυκλοφορήσασα πολύχρωμη καλλιτεχνικὴ ἔκδοσις τοῦ περιφήμου παραμυθιοῦ τοῦ Γκρίμ, «Ἡ Χιονάτη καὶ οἱ ἑπτὰ νάνοι», εἰς ἑλληνικὴν μετάφρασιν τοῦ κ. Μιχ. Χαννούση.

Προσφέροντες τὸ κομψὸ αὐτὸ βιβλίο σ' ἕνα παιδὶ τοῦ δίνετε τὴν μεγαλείτερη χαρά.

Πωλεῖται στὰ κεντρικὰ περίπτερα καὶ βιβλιοπωλεῖα πρὸς δραχ. 15.

Διὰ νὰ μὴ καταστρέφωνται τὰ τεύχη, ἀπὸ τοῦ προηγουμένου φύλ. ἀπηλλάξαμεν τοὺς ἀναγνώστας μας τῆς ὑποχρεώσεως νὰ συνοδεύουν τὴν ἀλληλογραφίαν των μὲ τὸ «Δελτίον ἀναγνώστου - συνδρομητοῦ», παρακαλοῦμεν ὅμως τοὺς ἀποστέλλοντας συνεργασίαν νὰ φροντίζουν νὰ ἀναγράφουν ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς των, τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον, ἐπάγγελμα, ἡλικίαν καὶ διεύθυνσιν (πόλιν, ὁδόν, ἀριθμόν, ἢ χωρίον πάντοτε δὲ καὶ τὸν Νομόν).

Τύποις: «ΠΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

Η ΝΕΟΛΑΙΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ, ΗΘΙΚΗΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ καὶ ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ἐπιμελείᾳ τῆς Διευθύνσεως Τύπου τῆς Γενικῆς Γραμματείας τῆς Ε.Ο.Ν.

ΕΤΟΣ 1. — ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ:
Πλατεῖα Συντάγματος, Καραγεώργη 4

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ:
Ὁδὸς Σόλωνος Ἀριθ. 33

Ἀρ. Τεύχ. 11. • 24 Δεκεμβρίου 1938
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΡΕΙΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΠΙΣΗΜΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου
κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

	Μελῶν καὶ μαθητῶν	Μὴ μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Εσωτερικοῦ) Δρ.	100 —	120
ΕΞΑΜΗΝΟΣ » »	50 —	60
ΤΡΙΜΗΝΟΣ » »	25 —	30
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ Σελίνια		15

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας):
ΕΤΗΣΙΑ .... Δρχ. 200

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:
Περιοδικὸν «Ἡ ΝΕΟΛΑΙΑ» Κεντρικὴ Διοίκησις Ε.Ο.Ν. Πλατεῖα Συντάγματος, Ἀθῆναι

ΑΝΑΓΚΑΙΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται διὰ ταχ. ἐπιταγῆς ἢ διὰ γραμματοσήμων. Ἐλαχίστη συνδρομὴ εἶναι ἡ τρίμηνος.

Οἱ γράφοντες ὅτι ἐπιθυμοῦν τὸ πρῶτον νὰ ἐγγραφοῦν, δέον νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν ὅτι θὰ συναποστείλουν τὸ ἀντίτιμον τῆς συνδρομῆς των. Μέχρι ἀφίξεως, ὅμως, τῆς ἐπιταγῆς καὶ εἰσπράξεώς της, θὰ μεσολαβῇ ὀλίγος χρόνος διὰ νὰ λάβουν τὴν σχετικὴν ἀπόδειξιν. Παρακαλοῦμεν ἐπίσης, ὅπως εἰς τὰς διδομένας διευθύνσεις τῶν ἐπαρχιῶν ἀναγράφεται λεπτομερῶς τὸ χωρίον, ἡ Ἐπαρχία καὶ ὁ Νομός. Παρετηρήθη ὅτι πλεῖστοι, εἰς οὓς καθυστερεῖται ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου, ἔγραφαν μόνον τὸ ὄνομα τοῦ χωρίου των, τὸ ὁποῖον συμπίπτει εἰς τὴν τοπωνυμίαν μὲ πολλὰ ἄλλα.

Ἐπίσης παρακαλοῦμεν ὅπως εἰς τὰ στελέχη τῶν ἐπιταγῶν ἀναγράφεται ἡ δικαιολογία τοῦ ποσοῦ λεπτομερῶς.

*

Πᾶν τὸ ἀφορῶν κίνησιν τῶν κατὰ τόπους Τμημάτων τῆς Ὀργανώσεως, ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι θὰ ἀποστέλλεται εἰς τὸ «Γραφεῖον Τύπου Ε. Ο. Ν.», Πλατεῖα Συντάγματος, ὡς ἐπίσης καὶ αἱ φωτογραφίαι καὶ τὰ ἀθλητικά. Εἶναι ἡ μόνη ἁρμοδία ὑπηρεσία ἥτις κρίνει ταῦτα.

Αἱ συνεργασίαι συνδρομητῶν καὶ ἀναγνωστῶν δέον νὰ ἀπευθύνωνται πρὸς τὴν «Σύνταξιν τοῦ περιοδικοῦ», Πλατεῖαν Συν)τος. Συνιστῶμεν καὶ αὖθις, ἵνα τὰ ἀποστελλόμενα, πεζὰ ἢ ποιήματα, εἶναι βραχέα.

*

Πολλοὶ τῶν ἀναγνωστῶν, ἀποστέλλοντες φωτογραφίας ἢ κίνησιν ἢ συνεργασίαν, παραπονοῦνται ὅτι ἡ δημοσίευσίς των καθυστερεῖ, τοῦτο ὅμως εἶναι ἀναπόφευκτον, διότι ἀπαιτεῖται χρόνος διὰ νὰ κριθοῦν ἀπὸ τὰς οἰκείας ἐπιτροπάς. Συνεπῶς, ἡ δημοσίευσις τούτων θὰ βραδύνῃ.

Ἀπαραιτήτως, αἱ φωτογραφίαι δέον νὰ ἀναγράφουν, ὄπισθεν καὶ συντόμως, τὰ παριστώμενα γεγονότα, καὶ νὰ ὦσι καλλιτεχνικαὶ καὶ καταλλήλου φωτισμοῦ, ὥστε νὰ δύνανται νὰ ἀποτυποῦνται εἰς κλισέ.

Ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν πάντων ἐπὶ τῆς πληρωμῆς τῶν συνδρομῶν, ὅτι ἐξοφλητικὰς ἀποδείξεις παρέχει μόνον τὸ γραφεῖον τοῦ περιοδικοῦ, αἵτινες δέον νὰ φέρωσι τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

Τοιαύτας ἀποδείξεις δίδουσι καὶ οἱ περιοδεύοντες τοῦ περιοδικοῦ, ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ συνδρομηταὶ πρέπει νὰ ζητῶσιν ἐκτὸς τῆς ὡς ἄνω ἀποδείξεως καὶ τὴν ταυτότητά των δεόντως τεθεωρημένην παρὰ τῆς Ὀργανώσεως.

Διὰ λόγους οὓς εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος λεπτομερῶς θὰ ἀναφέρωμεν ἀπεφασίσθη κατ' ἀρχὴν ἡ αὔξησις τῆς συνδρομῆς ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου νέου ἔτους.

Η ΧΡΙϹΤΥ ΓΕΝΝΗϹΙϹ
ΑΓΓΕΛΟϹ ΚΥΡΙΥ
ΑΓΓΕΛΟϹ ΚΥ
ΜΡ ΘΥ
ΙϹ ΧϹ
ΟΙ ΠΟΙΜΕΝΕϹ
ΙΩϹΗΦ
ΠΟΙΜΗΝ